

**T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARIMSAL BİLİMLER ANABİLİM DALI**

**2000 – 2018 YILLARI ARASINDA AKTİF YEŞİL ALAN KULLANIM
DEĞİŞİMLERİNİN İRDELENMESİ; SALİHLİ İLÇESİ ÖRNEĞİNDE**

Nazlı Gözde ATAK

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hasan KÖSE**

MANİSA-2019

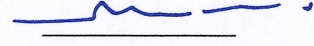
TEZ ONAYI

Nazlı Gözde ATAK tarafından hazırlanan **2000 – 2018 YILLARI ARASINDA AKTİF YEŞİL ALAN KULLANIM DEĞİŞİMLERİNİN İRDELENMESİ; SALİHLİ İLÇESİ ÖRNEĞİNDE "** adlı tez çalışması 23/08/2019 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri önünde Manisa Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Tarımsal Bilimler Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak başarı ile savunulmuştur.

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Hasan KÖSE

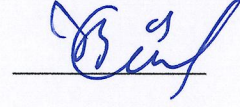
Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Bahar TÜRKYILMAZ TAHTA

Ege Üniversitesi

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Bahriye GÜLGÜN ASLAN

Ege Üniversitesi

TAAHHÜTNAME

Bu tezin Manisa Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Fakültesi Tarımsal Bilimler Bölümü'nde, akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

Nazlı Gözde ATAĞ

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
TABLO DİZİNİ.....	xi
TEŞEKKÜR	xiv
ÖZET.....	xvi
ABSTRACT	xvii
1.GİRİŞ	1
2.GENEL BİLGİLER.....	4
2.1 Kent, Kentleşme ve Kentsel Mekân Kavramı.....	4
2.2.1 Kent.....	4
2.2.2 Kentleşme.....	5
2.1.3 Kentsel Mekan Kavramı	6
2.2 Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar	7
2.2.1 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Tanımlanması	7
2.2.2 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması	8
2.2.3 Kentsel Açık ve Yeşil Alan Tipleri.....	12
2.2.3.1 Aktif Yeşil Alanlar	12
2.2.3.2 Pasif Yeşil Alanlar	14
2.2.4 Kentsel Yeşil Alanların İşlevleri.....	14
2.2.4.1 Ekonomik İşlevler	14
2.2.4.2 Sosyal İşlevler	17
2.2.4.3 Ekolojik İşlevler	19
2.2.4.4 Kent Estetiği ve Mimari Yönden İşlevler	23
2.2.5 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Planlanması.....	26
2.2.6 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Önemi	27
2.2.7 Kentsel Açık ve Yeşil Alan Sistemleri	28
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	32
3.1 Materyal	32
3.2 Yöntem.....	34
4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA.....	36
4.1 Doğal Yapı	36
4.1.1 Coğrafi Konum	36
4.1.2 Topografik Yapı.....	36
4.1.3 Jeolojik Yapı	36
4.1.4 Hidroloji.....	38
4.1.5 Toprak Yapısı.....	39
4.1.6 Bitki Örtüsü.....	40
4.1.7 İklim	40
4.2 Kültürel Yapı.....	46
4.2.1 Tarihçe	46
4.2.2 Nüfus ve Sosyal Yapı.....	47
4.2.3 Eğitim Durumu	48
4.2.4 Ekonomik Yapı	49
4.2.5 Ulaşım	51
4.3 Salihli İlçesi'nin Yıllar İtibariyle Aktif Yeşil Alanları	52
4.3.1 Salihli İlçesi 2000 ve 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları.....	52

4.3.1.1 Barış Mahallesi	52
4.3.1.2 Gaffar Okkan Mahallesi.....	55
4.3.1.3 Keli Mahallesi	58
4.3.1.4 Zafer Mahallesi	62
4.3.1.5 Atatürk Mahallesi.....	66
4.3.1.6 Gaziler Mahallesi	69
4.3.1.7 Beşeylül Mahallesi.....	72
4.3.1.8 Dedetaşı Mahallesi.....	75
4.3.1.9 Kırveli Mahallesi.....	78
4.3.1.10 Gümüş Mahallesi	81
4.3.1.11 Sarıpınar Mahallesi	84
4.3.1.12 Yörük Mahallesi.....	88
4.3.1.13 Kurtuluş Mahallesi.....	91
4.3.1.14 Aksoy Mahallesi	94
4.3.1.15 Sağlık Mahallesi.....	98
4.3.1.16 Seyrantepe Mahallesi	101
4.3.1.17 Özyurt Mahallesi.....	104
4.3.1.18 Yeşilyurt Mahallesi	107
4.3.1.19 Şehitler Mahallesi	110
4.3.1.20 Namık Kemal Mahallesi	113
4.3.1.21 Mithatpaşa Mahallesi	117
4.3.1.22 Eskicami Mahallesi	119
4.3.1.23 Kocaçeşme Mahallesi	122
4.3.1.24 Cumhuriyet Mahallesi.....	125
4.3.1.25 Güneş Mahallesi.....	128
4.3.2 Salihli İlçesi 2000 ve 2018 Yılları Genel Durumunun Aktif Yeşil Alan Açısından Değerlendirilmesi.....	132
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	152
KAYNAKLAR	156
EKLER.....	162
EK-A. Salihli 1960-2018 Meteoroloji Uzun Yıllar Tüm Parametreler Bülteni	162
ÖZGEÇMİŞ.....	178

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 1.1. Türkiye’de nüfusun kırsal ve kente göre dağılımı (www.tuik.gov.tr).....	1
Şekil 2.1. Mimari mekân, kentsel mekân ve doğal mekân ayrımı	7
Şekil 2.2. Kentsel açık ve yeşil alanların gruplandırılması.....	9
Şekil 2.3. Kentsel park, Ankara, Türkiye.....	11
Şekil 2.4. Su üzerinde rekreasyonel aktiviteler, Altınpark, Ankara.....	17
Şekil 2.5. Yeşil alanlar kent estetiğine değer katar, Manisa, Türkiye.....	25
Şekil 2.6. Mimari yapıların yakınında yeşil alanlar, Ankara, Türkiye.....	26
Şekil 2.7. İngiltere’de yeşil kuşaklar	30
Şekil 3.1. Salihli İlçesinin coğrafi konumu.....	32
Şekil 3.2. Fotoğraf çekimlerinde kullanılan drone.....	33
Şekil 3.3. Salihli’nin drone ile çekimi yapılmış fotoğrafı.....	34
Şekil 4.1. Demirköprü Barajı	39
Şekil 4.2. Salihli aylık ortalama nisbi nem (1960-2018)	43
Şekil 4.3. Salihli aylık ortalama hava basıncı (1960-2018)	43
Şekil 4.4. Salihli aylara göre maksimum, minimum ve ortalama sıcaklıklar (1960-2018).....	44
Şekil 4.5. Salihli aylık ortalama kar yağışlı günler sayısı (1960-2018).....	44
Şekil 4.6. Salihli aylık ortalama yağış miktarları (1960-2018).....	45
Şekil 4.7. Salihli yönlerine göre ortalama rüzgâr esiş sayıları (1960-2018).....	45
Şekil 4.8. Lidya Sardes Antik Kenti	46
Şekil 4.9. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün 16 Ekim 1925’te Salihli ziyaretinde çekilmiş fotoğraf.....	47
Şekil 4.10. Salihli merkezinden tren geçişi.....	52
Şekil 4.11. Barış Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	52
Şekil 4.12. Barış Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	53
Şekil 4.13. Muhtarlık Binası Arkası Park (BMP1)	54
Şekil 4.14. Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	55
Şekil 4.15. Gaffar Okkan Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	55
Şekil 4.16. Gaffar Okkan 2018 yılı aktif yeşil alanlar	56
Şekil 4.17. 912-916-845 Sokaklar Arası Park (GOMP2)	57
Şekil 4.18. Demiryolu Kenarı Dinlenme Parkı (GOP1)	57
Şekil 4.19. Gaffar Okkan Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	58
Şekil 4.20. Keli Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	58
Şekil 4.21. Keli Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	59
Şekil 4.22. Keli Parkı ve Yanı Dinlenme Parkı (KEP1)	60
Şekil 4.23. Fen İşleri Şantiyesi Yanı Park (KEMP3).....	60
Şekil 4.24. Keli Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	61
Şekil 4.25. Zafer Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	62
Şekil 4.26. Zafer Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	62
Şekil 4.27. Trafik Eğitim Parkı (ZMP3)	64
Şekil 4.28. Muhtarlık Binası Önü Park (ZMP1)	64

Şekil 4.29. Zafer Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	65
Şekil 4.30. Atatürk Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	66
Şekil 4.31. Atatürk Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	66
Şekil 4.32. Uğur Mumcu Parkı (AMP8)	68
Şekil 4.33. Abay Parkı (AMP9)	68
Şekil 4.34. Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	69
Şekil 4.35. Gaziler Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	69
Şekil 4.36. Gaziler Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	70
Şekil 4.37. Orhun Parkı (GMP2)	71
Şekil 4.38. Tüccarlar Sitesi Karşısı Dinlenme Parkı (GMP1)	71
Şekil 4.39. Gaziler Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	72
Şekil 4.40. Beşeylül Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	72
Şekil 4.41. Beşeylül Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	73
Şekil 4.42. Kavaklı Kafeterya Çevresi Dinlenme Parkı (BP1)	74
Şekil 4.43. Beşeylül Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	75
Şekil 4.44. Dedetaşı Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	75
Şekil 4.45. Dedetaşı Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	76
Şekil 4.46. Atilla Caddesi Muhtarlık Yanı Park (DMP1)	77
Şekil 4.47. Salih Dede Parkı (DMP2)	77
Şekil 4.48. Dedetaşı Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	78
Şekil 4.49. Kırveli Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	78
Şekil 4.50. Kırveli Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	79
Şekil 4.51. Sağlık Parkı (KMP6)	80
Şekil 4.52. Valeks Arkası Park (KMP7)	80
Şekil 4.53. Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	81
Şekil 4.54. Gümüş Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	81
Şekil 4.55. Gümüş Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	82
Şekil 4.56. Pınar Caddesi – Ankara Yolu Arası Park (GÜMP1)	83
Şekil 4.57. Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	84
Şekil 4.58. Sarıpınar Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	84
Şekil 4.59. Sarıpınar Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	85
Şekil 4.60. Alt Sarıpınar Parkı (SAMP3)	86
Şekil 4.61. Sağlık Ocağı Çevresi Park (SAMP1)	86
Şekil 4.62. Sarıpınar Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	87
Şekil 4.63. Yörük Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	88
Şekil 4.64. Yörük Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	88
Şekil 4.65. Milli Egemenlik Parkı (YMP11)	90
Şekil 4.66. Fevzipaşa Spor Parkı (YMP2)	90
Şekil 4.67. Yörük Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	91

Şekil 4.68. Kurtuluş Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	91
Şekil 4.69. Kurtuluş Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	92
Şekil 4.70. Türkeli Parkı (KUMP6).....	93
Şekil 4.71. Şehit Mehmet Gül Parkı (KUMP2).....	93
Şekil 4.72. Kurtuluş Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	94
Şekil 4.73. Aksoy Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	94
Şekil 4.74. Aksoy Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	95
Şekil 4.75. Ramiz Turan Stadı (AKMS1).....	96
Şekil 4.76. Hezarfen Parkı (AKMP1).....	96
Şekil 4.77. Aksoy Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	97
Şekil 4.78. Sağlık Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	98
Şekil 4.79. Sağlık Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	98
Şekil 4.80. Karaağaç Parkı (SAĞMP1).....	100
Şekil 4.81. 175-172 Sokaklar Arası Park (SAĞMP4).....	100
Şekil 4.82. Sağlık Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	101
Şekil 4.83. Seyrantepe Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	101
Şekil 4.84. Seyrantepe Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	102
Şekil 4.85. Şişeleme ile Çakallar Çayı Arası Dinlenme Parkı (SP1).....	103
Şekil 4.86. Altın Park (SMP1).....	103
Şekil 4.87. Seyrantepe Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	104
Şekil 4.88. Özyurt Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	104
Şekil 4.89. Özyurt Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	105
Şekil 4.90. Taş Duvar Parkı (ÖMP1).....	106
Şekil 4.91. Özyurt Futbol Sahası (ÖMS1).....	106
Şekil 4.92. Özyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	107
Şekil 4.93. Yeşilyurt Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	107
Şekil 4.94. Yeşilyurt Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	108
Şekil 4.95. Yeşilyurt Mahallesi (Razlı) Parkı (YMP3).....	109
Şekil 4.96. Yamaç Parkı (YMP1).....	109
Şekil 4.97. Yeşilyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	110
Şekil 4.98. Şehitler Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	110
Şekil 4.99. Şehitler Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	111
Şekil 4.100. Binbaşı Fevzi Tüzünel Parkı (ŞMP2).....	112
Şekil 4.101. Atatürk Spor Salonu Arkası Park (ŞMP1).....	112
Şekil 4.102. Şehitler Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	113
Şekil 4.103. Namık Kemal Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar.....	113
Şekil 4.104. Namık Kemal Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar.....	114
Şekil 4.105. Mehmetçik Parkı (NKMP1).....	115
Şekil 4.106. Sağlık Merkezi Dinlenme Parkı (NKMP6).....	116
Şekil 4.107. Namık Kemal Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²).....	117

Şekil 4.108. Mithatpaşa Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	117
Şekil 4.109. Mithatpaşa Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	118
Şekil 4.110. Mithatpaşa Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	119
Şekil 4.111. Eskicami Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	119
Şekil 4.112. Eskicami Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	120
Şekil 4.113. Anayurt Parkı (EMP2)	121
Şekil 4.114. Demokrasi Meydanı (EMP1)	121
Şekil 4.115. Eskicami Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	122
Şekil 4.116. Kocaçeşme Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	122
Şekil 4.117. Kocaçeşme Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	123
Şekil 4.118. Gürlar Parkı (KOMP1)	124
Şekil 4.119. Kocaçeşme Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	125
Şekil 4.120. Cumhuriyet Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	125
Şekil 4.121. Cumhuriyet Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	126
Şekil 4.122. Pirireis Parkı (CMP2)	127
Şekil 4.123. Ali Baba Parkı (CMP3)	127
Şekil 4.124. Cumhuriyet Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	128
Şekil 4.125. Güneş Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar	128
Şekil 4.126. Güneş Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar	129
Şekil 4.127. Yunus Emre Parkı (GÜNMP2)	130
Şekil 4.128. 405-412-416 Sokaklar Arası Park (GÜNMP1)	130
Şekil 4.129. Güneş Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m ²)	131
Şekil 4.130. Salihli İlçesi 2000 yılı aktif yeşil alan haritası	132
Şekil 4.131. Salihli İlçesi 2000 yılı mahalle nüfusları sınıflandırması	135
Şekil 4.132. Salihli İlçesi 2000 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alanların mahallelere göre sınıflandırılması	136
Şekil 4.133. Salihli İlçesi 2018 yılı aktif yeşil alan haritası	137
Şekil 4.134. Salihli İlçesi 2018 yılı mahalle nüfusları sınıflandırması	149
Şekil 4.135. Salihli İlçesi 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alanların mahallelere göre sınıflandırılması	150
Şekil 4.136. Salihli İlçesi tüm mahalleler 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları	151

TABLO DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 2.1. Rekreasyon alan ve tesis ölçütleri.....	11
Tablo 2.2. Farklı ülkelerdeki yeşil alan sistemleri	28
Tablo 4.1. Meteoroloji Genel Müdürlüğü Salihli uzun yıllara ait (1960-2018) bazı parametreleri.....	42
Tablo 4.2. Salihli 2000 ve 2018 yılları erkek ve kadın nüfusu	48
Tablo 4.3. İş gücü açısından vergi mükellefleri	49
Tablo 4.4. Kullanım şekline göre arazi dağılımı.....	50
Tablo 4.5. Tarım arazilerinin ürünlere göre dağılımı.....	50
Tablo 4.6. Tahıllar ve diğer bitkisel ürün bilgileri	50
Tablo 4.7. Tekstilde kullanılan ham bitkiler	50
Tablo 4.8. Barış Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	53
Tablo 4.9. Barış Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	54
Tablo 4.10. Gaffar Okkan Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	56
Tablo 4.11. Gaffar Okkan Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi.....	58
Tablo 4.12. Keli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	59
Tablo 4.13. Keli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	61
Tablo 4.14. Zafer Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	63
Tablo 4.15. Zafer Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	65
Tablo 4.16. Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	67
Tablo 4.17. Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	69
Tablo 4.18. Gaziler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	70
Tablo 4.19. Gaziler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	72
Tablo 4.20. Beşeylül Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	73
Tablo 4.21. Beşeylül Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	74
Tablo 4.22. Dedetaşı Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	76
Tablo 4.23. Dedetaşı Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	78
Tablo 4.24. Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	79
Tablo 4.25. Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	81
Tablo 4.26. Gümüş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil	

alan	82
Tablo 4.27. Gümüş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	83
Tablo 4.28. Sarıpınar Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	85
Tablo 4.29. Sarıpınar Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	87
Tablo 4.30. Yörük Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	89
Tablo 4.31. Yörük Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	91
Tablo 4.32. Kurtuluş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	92
Tablo 4.33. Kurtuluş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	94
Tablo 4.34. Aksoy Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	95
Tablo 4.35. Aksoy Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	97
Tablo 4.36. Sağlık Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	99
Tablo 4.37. Sağlık Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	101
Tablo 4.38. Seyrantepe Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	102
Tablo 4.39. Seyrantepe Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	104
Tablo 4.40. Özyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	105
Tablo 4.41. Özyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	107
Tablo 4.42. Yeşilyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	108
Tablo 4.43. Yeşilyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	110
Tablo 4.44. Şehitler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	111
Tablo 4.45. Şehitler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	113
Tablo 4.46. Namık Kemal Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	114
Tablo 4.47. Namık Kemal Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi	116
Tablo 4.48. Mithatpaşa Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	118
Tablo 4.49. Eskicami Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	120
Tablo 4.50. Eskicami Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan	

alan değişimi	122
Tablo 4.51. Kocaçeşme Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına dufen aktif yeşil alan	123
Tablo 4.52. Kocaçeşme Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına dufen aktif yeşil alan değişimi	124
Tablo 4.53. Cumhuriyet Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına dufen aktif yeşil alan	126
Tablo 4.54. Cumhuriyet Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına dufen aktif yeşil alan değişimi	128
Tablo 4.55. Guneş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına dufen aktif yeşil alan	129
Tablo 4.56. Guneş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına dufen aktif yeşil alan değişimi	131
Tablo 4.57. Salihli İlçesi 2000 yılına ait aktif yeşil alan listesi	133
Tablo 4.58. Salihli İlçesi 2018 yılına ait aktif yeşil alan listesi	138

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında bilimsel desteğini esirgemeyen, yapıcı ve yönlendirici fikirleri ile bana yol gösteren danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Hasan KÖSE' ye, ilgi ve tecrübelerinden faydalandığım değerli hocam Öğr. Gör. Dr. Funda ANKAYA'ya sonsuz teşekkür ederim. Salihli Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nde çalışan ekip arkadaşlarıma paylaştıkları bilgileri için teşekkür ederim. Çok değerli vaktini ayırıp Drone çekimlerinde yardımını esirgemeyen elektrik-elektronik öğretmeni Hüseyin AKGÜL'e çok teşekkür ederim. Çalışmama izin veren varlığıyla beni mutlu eden ailemizin yeni üye biricik oğlum Mehmet Doğu ATAK'a, çalışmalarım sırasında desteğini her zaman hissettiğim çok değerli eşim İnşaat Yüksek Mühendisi Doğukan ATAK' a, öğrenim hayatım boyunca beni maddi ve manevi olarak destekleyen başta annem Adalet CEYHAN ve teyzem Mülkiyet CEYHAN olmak üzere hep yanımda olan aileme yürekten teşekkür ederim.

Nazlı Gözde ATAK
Manisa, 2019

Canım oğlum Mehmet Doğu Atak'a...

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

2000 – 2018 YILLARI ARASINDA AKTİF YEŞİL ALAN KULLANIM DEĞİŞİMLERİNİN İRDELENMESİ; SALİHLİ İLÇESİ ÖRNEĞİNDE

Nazlı Gözde ATAĞ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Tarımsal Bilimler Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hasan KÖSE

Kentler; nüfusun hızla artış göstermesiyle birlikte barınma ihtiyacı doğrultusunda oluşan arazi gereksinimlerini karşılamaya yönelik büyüme yoluna girmektedir. Konut ihtiyacının karşılanmasının hedeflenmesiyle birlikte kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı azaltmakta ve böylece konut planlamasının dışında kalan alanlar yeşil alan olarak değerlendirilerek kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının artırılması üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Türkiye yeşil alan normlarına göre 1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu'na dayandırılarak çıkartılmış olan yönetmelikte, kişi başına 7 m² olan yeşil alan standardı, 2 Eylül 1999 tarihli 23804 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan değişiklikler sonrasında kişi başına 10 m²'ye çıkartılmıştır [1]. Aktif yeşil alanlar üzerine yapılan çalışmalar sonucunda ise Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiye ettiği kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarını en az 9 m² olarak belirlemiştir. Ülkemizde kentlerde kişi başına aktif yeşil alan oranlarının belirlenmesi amacıyla birçok bilimsel araştırma yapılmıştır. Örneğin; Isparta 3.0 m² [2], İstanbul 1.9 m² [1], Manisa 9.28 m² [3], Antalya 3.1 m² [4] şeklindedir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Salihli ilçesi 2000 yılı verileri değerlendirildiğinde kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 1.26 m² iken, 2018 yılında 2.74 m² değerine ulaşmıştır. Salihli ilçesi örneğinde gerçekleştirilmiş olan bu çalışmada 2000 ve 2018 yıllarına ait müvahir alan sınırları içerisinde kalan aktif yeşil alan miktarındaki değişim verileri değerlendirilmiş olup araştırma sonucunda Salihli ilçesi kentsel yeşil alanların miktarını kıyaslama açısından Türkiye ve dünyadaki yeşil alan normları incelenmiştir. Elde edilen verilerden yola çıkılarak yeşil alanların kent halkına yönelik yararlarını arttırmayı amaçlayan öneriler geliştirilmiştir. İlçenin gelecekteki aktif yeşil alan planlamalarına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aktif yeşil alan, Kentsel mekân, Mahalle, Salihli

2019, 178 sayfa

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

INVESTIGATION OF ACTIVE GREEN AREA USAGE CHANGES BETWEEN 2000 – 2018; IN THE CASE OF SALIHLI DISTRICT

Nazlı Gözde ATAĞ

**Manisa Celal Bayar University
Graduate School of Applied and Natural Sciences
Department of Agricultural Plants**

Supervisor: Assoc. Dr. Hasan KÖSE

Cities have developed with rapid increase of population to meet land requirements which occur due to housing need. With the aim of meeting need for housing, active green space amount per capita is reduced and thus the amount of active green space per capita is planned to be increased.

According to Turkey green space norms, regulations which are based on 1985 date, 3194 Construction Law, 7 m² green space standards per capita has been increased to 10 m² after the amendment on Official Gazette based on 02.09.1999 date 23804 number [1]. As a result of studies on active green areas by WHO, active green area amount per person is at least 9 m². In our country, many scientific researches have been conducted. For example; Isparta is 3.0 m² [2], Istanbul is 1.9 m² [1], Manisa is 9.28 m² [3], Antalya is 3.1 m² [4].

In reference to results of this study, active green area amount per capita has reached to 2.74 m² in 2018, while it was 1.26 m² in 2000. In this study conducted in Salihli, active green areas changes per capita for each district between 2000 and 2018 have been examined. As a result of this, green space norms of Turkey and other countries in world are investigated to compare Salihli district's urban green space amount. Based on the datas obtained, suggestions have been developed to increase green areas benefits for urban people. It is planned to contribute to active green area projects of Salihli district in future.

Keywords: Active green area, Urban space, District, Salihli

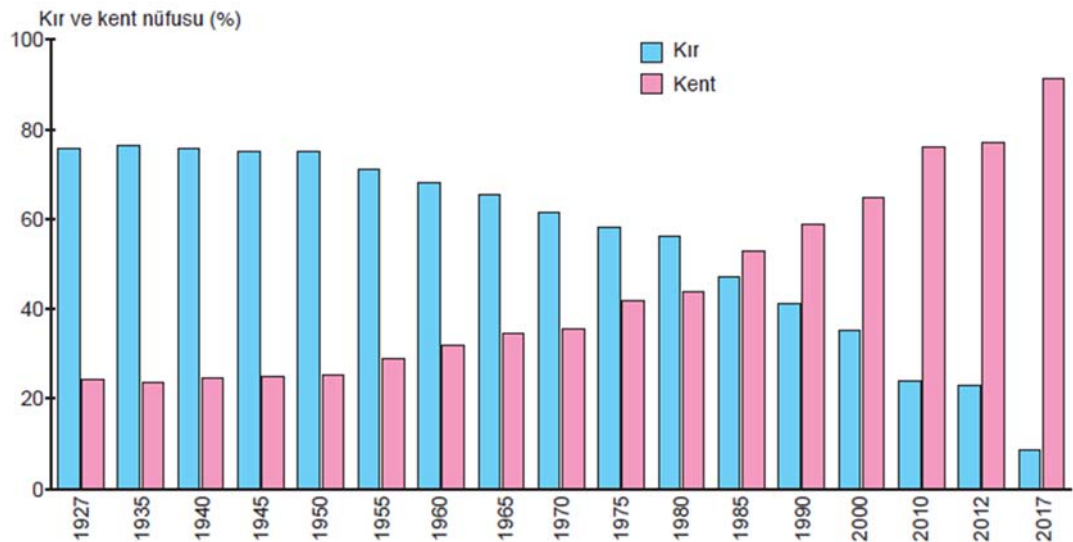
2019, 178 page

1.GİRİŞ

Göçebe hayatı benimseyerek avcı ve toplayıcı olarak yaşamakta olan insanların tarımı keşfetmeleriyle birlikte hayvanları ve bitkileri evcilleştirmeye başlamışlardır. Bu durum zamanla insanların göçebe hayatı bırakarak yerleşik hayata geçmesine ve topluluklar oluşturmalarına neden olmuştur. Göçebe hayatta yiyecek kısıtlılığı söz konusu olduğu için ve şartlar uygun olmadığı için nüfus artış yoluna gidilmemiştir; fakat yerleşik hayatla birlikte yiyecek kısıtlılığı ortadan kalkmış olup şartların olumlu yönde gelişim göstermesi nüfus artışını beraberinde getirmiştir.

İnsanlar hayatta kalabilmek amacıyla topluma dayalı birliktelikler meydana getirerek belirli alanlara yerleşmişler, nüfus artışının ve göçlerin beraberinde bu alanlar kentsel mekânlara dönüşmüştür [5].

Teknolojik gelişmeler beraberinde sanayinin hızlı ilerlemesine neden olmuş bu durum iş gücü ihtiyacını meydana getirmiş olup böylece kırsaldan kentsel göç başlamıştır.

Şekil 1.1 Türkiye’de nüfusun kır ve kente göre dağılımı [6]

Kentler; nüfusun hızla artış göstermesiyle birlikte barınma ihtiyacı doğrultusunda oluşan arazi gereksinimlerini karşılamasıyla birlikte büyüme yoluna girmektedir. Konut ihtiyacının karşılanmasıyla birlikte kişi başına düşen kentsel yeşil alan miktarı azalmakta ve böylece konut planlamasının dışında kalan alanlar yeşil alan olarak değerlendirilerek kişi başına düşen yeşil alan miktarını artırmayı hedefleyen çalışmalar yapılmaktadır.

Kent hayatının insanlar ve doğal yaşam açısından sürdürülemez hale gelmesine sebep olan bu sürecin yok edilmesini hedefleyen, çevre koşullarının iyileştirilmesine yönelik önlemler alınması gerekmektedir. Bu anlamda yeşil alanlar, kentleşmenin canlılar üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması açısından başvurulan en etkili planlama araçlarından olmuşlardır [5, 7, 8, 9].

Hızlı kentleşme nedeniyle oluşan estetik ve çevresel problemler, planlı yapılan kentsel yeşil alanların önemini artırmaktadır. Kent insanının doğaya olan hasretinin bu planlı yapılan yeşil alanlarla giderilmesi hedeflenirken, kentsel yaşamın olumsuz özellikleri de gizlenmektedir [10].

Günümüz insanı, fiziksel ve ruhsal sağlık sorunlarını rekreasyon aktiviteleri ile gidermeye çalışmaktadır. Fiziksel, sosyal ve görsel yönden yeterli, üstün standartlı dış mekân gereksinimlerinin karşılanmasında kent içi mekânlar büyük önem taşımaktadır. Bu tür mekânların en önemlisi, pek çok rekreasyonel olanağı ve tesisi birlikte bulunduran kent parklarıdır.

Açık alanlar, kent dokusunun önemli temel elemanlarından birisi olup, mimari yapı ve ulaşım alanları dışında kalan açıklıklar veya boş alanlardır. Diğer bir deyişle, dış mekân üzerinde herhangi bir amaca göre yapılaşmanın olmadığı ve rekreasyonel kullanımlar için uygun potansiyel imkânı bulunan alanlar olarak algılanmaktadır.

Kentsel Yeşil alan kavramı ise, mevcut açık alanların bitkisel elemanlar ile kaplı veya yapısal elemanlarla kombine edilmiş yüzey alanları olarak

tanımlanmaktadır. Her yeşil alan bir açık alan niteliğindedir. Ancak her açık alan yeşil alan olamayabilmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın İmar Yönetmeliği'nde, yeşil alan kavramı “Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçeleri, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Uluslararası ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alan kapsamındadır” şeklinde tanımlanmaktadır. Yine aynı yönetmeliğe göre kentsel alanlarda kişi başına düşen yeşil alan değeri en az 15 m² olarak belirlenmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), bir kentte kişi başına düşen yeşil alan miktarının, nüfusa bakılmaksızın en az 9 m² olması gerektiğini, ancak bunun idealinin 10-15 m² olduğunu belirtmiştir. Gelişmiş ülkelerde kişi başına düşen yeşil alan miktarı ortalama 20 m² civarında seyrederken, Türkiye’de kişi başına düşen ortalama yeşil alan miktarının 6.2 m² olduğunu gösteren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verileri, şehirlerde 10 m² yeşil alan açığı olduğunu belirtmektedir.

Kentsel yaşamda; yapay çevrenin doğal çevreye egemen olduğu bir ortam olarak tanımlanan kentlerde, yoğunlaşmanın ne tarafa doğru olduğu açıkça bellidir. Özellikle günümüzde uygarlığın temelinde bulunan kentleşme kavramının doğa ve insan arasındaki ilişki dengesini korkutucu bir şekilde sarstığı görülmektedir [11].

Kentler; sürekli artmakta olan yapılaşma, yanlış kullanılan araziler, biyoçeşitlilikteki kayıplar, iklimde değişiklik, su, hava ve gürültü kirliliği gibi yaşamın kalitesini olumsuz şekilde etkileyen çevresel sorunlara maruz kalmaktadırlar [12, 13].

Bu proje ile Manisa ili Salihli ilçesindeki aktif yeşil alan miktarlarının yıllara göre (2000 ve 2018) dağılımı ve değişimi incelenerek mevcut durum ortaya konacaktır. Elde edilecek olan bu veriler, olması gereken standart ölçülerle ve gelişmiş ülke şehirlerindeki durumla kıyaslanıp ileriye yönelik önerilerde bulunulmuştur.

2.GENEL BİLGİLER

2.1 Kent, Kentleşme ve Kentsel Mekân Kavramı

2.2.1 Kent

Kent en geniş anlamıyla biyolojik, finansal, ekonomik ağırlıklı verilerin etkili olduğu sosyal bir kavramdır [14]. Kent kelimesinin tanımı günümüze kadar birçok kez değişmiştir. Önceleri cite, polis, medine, kent gibi anlam yükü yerine Çuan bourg, ville, city ve urban anlam yükleri kullanılmaya başlanmıştır [15]

Kıray'a [16] göre kentler “tarımsal olmayan üretimin yapıldığı ve daha önemlisi hem tarımsal hem de tarım dışı üretimin yapıldığı, kentsel fonksiyonların toplandığı, belirli teknolojik gelişme seviyelerine göre büyüklük, heterojenlik ve bütünleşme düzeylerine varmış yerleşme birimleridir”. Rob Krier’e göre [17] kent; “Kentin özelliklerine uygun, kentsel mekânı içeren ya da onunla birlikte yapılandırılan yerleşme” olarak tanımlanmaktadır.

Yerleşik hayata geçilmesiyle birlikte medeniyete başlandığı kabul edilmiştir. İlk insanların uğraşları avcılık olduğu için yerleşik hayata geçememişlerdir. İnsanlar ne zaman tarımla uğraşmaya başlamışlarsa yerleşik hayata geçiş de o zaman başlamıştır. İlk olarak insanlar küçük gruplar halinde yaşamışlar, sonrasında büyük gruplar halinde yaşayarak kentleri oluşturmuşlardır. İlk kent oluşumları M.Ö 3500 4000’li yıllarda Mezopotamya’da görülmüştür [18].

Kent tarih terimi olarak; ilkçağda, bir ya da birkaç kentten oluşan ve kendi yasalarıyla yönetilen devlet, toplumbilim terimi olarak; nüfusunun çoğu ticaret, sanayi ya da hizmet alanında çalışan, tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı ve sözlük anlamı olarak ilçe ve ilçeden büyük yerleşim yeri olarak tanımlanmaktadır.

Keleş [19] ölçüt olarak ekonomi alındığında kenti “Bir ekonomiste göre kent, mal ve hizmetlerin, üretim, dağıtım ve tüketimi sürecinde toplumun sürekli olarak değişen gereksinimlerini karşılamak için ortaya çıkan bir ekonomik mekanizmadır.

Bu genel tanımın dışında bir yerleşmeye ‘kent’ adının verilebilmesi, genellikle, nüfusun tarım dışı kesimlerde çalışmasına bağlıdır. Buna göre yerleşmeler, tarım dışındaki ve tarımdaki nüfus oranlarına bakılarak kent ve köy adını almaktadır” şeklinde tanımlamıştır.

Nüfusa göre sınıflandırma ülkelere göre değişmektedir. Belçika’da 5.000 Hollanda’da 20.000, İsviçre’de 10.000 nüfuslu yerleşim yerleri kent olarak kabul edilmektedir. ABD’ de 2.500’den fazla olan yerleşimler kent olarak sayılmaktadır. Ülkemizde ise Köy Kanunu nüfus ilkesine göre bir sınıflandırma yapılmakta; nüfusu 2.000’den aşağı yurtlara köy nüfusu 2.000 ile 20.000 arasında olanlara kasaba ve 20.000’den çok nüfuslu olanlara şehir denmektedir.

Ozankaya [20] ise kenti “genellikle işleyim ve hizmet sektörlerinin yer aldığı, nüfusu 10.000 ve daha fazla olan yerleşme türü” şeklinde tanımlamıştır. Kent sınırları belli bir yerleşim içerisinde toplumun ihtiyaçları doğrultusunda endüstriyel, ticari, ulaşım, yerleşim, rekreasyonel ve yeşil alanların oluşturduğu bir yerleşim şeklidir [21].

Kent, bir toplumsal kümenin ögesidir. Kent bu nedenle canlı bir varlık değil, toplumsal bir varlığın kendi yapısını kontrol etmek ve ayakta tutmak amacıyla kullandığı araçlardandır [22].

2.2.2 Kentleşme

Kentleşme toplumbilim terimi olarak; tarım dışı etkinliklerin, özellikle sanayinin gelişmesine dayalı olarak nüfusun kentlerde yoğunlaşması ve kent alanlarının genişlemesi durumu ve süreci şeklinde tanımlanmaktadır.

Kentleşme; belirli bir zaman diliminde kent olarak kabul edilen yerleşim bölgesinde nüfus artışı ile ekonomik ve toplumsal yapıdaki değişimi belirleyen süreçtir [23].

Ozankaya [20] ölçüt olarak teknolojiyi aldığında “Kentleşme tarım dışı etkinliklerin özellikle sanayileşmenin gelişmesi sonucu nüfusun kentlerde toplanması ve kentsel alanların genişleme sürecidir.” şeklinde tanımlamaktadır.

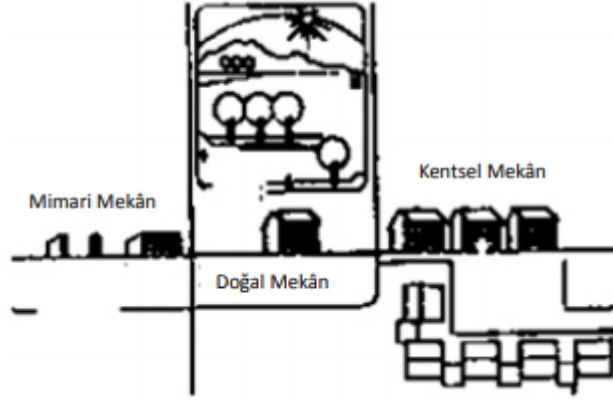
Gökçe [23] ölçüt olarak nüfusu aldığında “Kentleşme belirli bir zaman aralığında şehir olarak kabul edilen yerleşme birimlerinde nüfus artışı ile görülen ekonomik ve toplumsal yapıdaki değişmeyi belirleyen süreçtir” şeklinde tanımlamıştır. Kentleşme dar ve geniş anlamda olmak üzere iki şekilde tanımlanabilmektedir. Kentleşmeyi dar anlamda tanımlayan İspir’e [24] göre, “Kasaba ve kentlerde veya belirli bölgede halkın toplanması oranındaki yükselme olarak, geniş anlamda da kentleşme oranındaki yükselme, üretim ve hizmetlerin büyümesini sağlayan sanayileşmenin etkisiyle veya doğum oranının fazla olması ve bu fazlalığın kent içi yerleşim yerlerinde yaşamak istemeleri veya iskân edilmeleri nedeniyle nüfusun kentlerde birikmesine ve kent sayısının artmasına neden olan, aynı zamanda da burada yaşayanların özel hayatlarını ekonomik, sosyal ve siyasal davranış açısından etkileyen ve devletinde belirli birtakım faaliyetlerini gerektiren değişiklikler” olarak tanımlanmaktadır.

Kartal [25], kentleşmeyi iki boyutlu bir devinim olarak “Birincisi, birtakım ekonomik, sosyal, siyasal ve teknolojik değişmelerin sonucu olarak ortaya çıkan bir olgudur. İkincisi, toplumun ekonomik, siyasal ve sosyal yapısında ve insan tutum ve davranışlarında değişmelere yol açabilme gücüne sahip bir olgu” şeklinde tanımlamıştır.

2014 yılında dünya nüfusunun yaklaşık %54’ü ilçe ve illerde yaşamakta olup, 21. yüzyılın ortalarında bu oran yaklaşık %70’lere ulaşacaktır [26].

2.1.3 Kentsel Mekan Kavramı

Madanipour [27], kentsel mekânı “fiziksel ve herkes tarafından da erişilebilir olan bir yer; yabancıların ve yerlilerin çok az kısıtlamalarla girebildikleri, kasabalar, şehirler ve kırsal mekanların içlerinde kalan mekanlar” olarak tanımlanmıştır.

Şekil 2.1 Mimari mekân, kentsel mekân ve doğal mekân ayrımı [28]

2.2 Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar

2.2.1 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Tanımlanması

Kentsel açık alan, Öztan [29], Akdoğan [30], Özbilen'e [31] göre, kent dokusunun temel taşlarından olup, mimari ve ulaşım alanları harici kalan açık alanlar ya da boş alanlar şeklinde tanımlanmaktadır. Diğer bir söylemle, dış mekân içerisinde herhangi bir mutlak gerekliliğe dayalı yapılaşmanın olmadığı ve rekreasyonel kullanım için uygun imkân sağlayan alanlardır. Örneğin su yüzeyleri, üzerinde bitki dokusu barındırmayan ya da çok sınırlı sayıda barındıran meydanlar ve ulaşım alanları kentsel açık alan şeklinde tanımlanmaktadır [2].

Kentsel yeşil alan kavramı, açık alanların bitkisel elemanlar ile kaplı veya yapısal elemanlarla kombine edilmiş yüzey alanları olarak tanımlanmaktadır. Her yeşil alan bir açık alan niteliğindedir. Ancak her açık alan yeşil alan değildir.

3194 Sayılı İmar Kanunu ve İlgili Yönetmelikler, İmar Yönetmeliği'nde, yeşil alan kavramı 'Toplumsal yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçeleri, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Uluslararası ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alan kapsamındadır.' şeklinde tanımlanmaktadır [32]. Yine aynı yönetmeliğe göre kentsel alanlarda kişi başına düşen yeşil alan değeri en az 10 m² olarak belirlenmiştir.

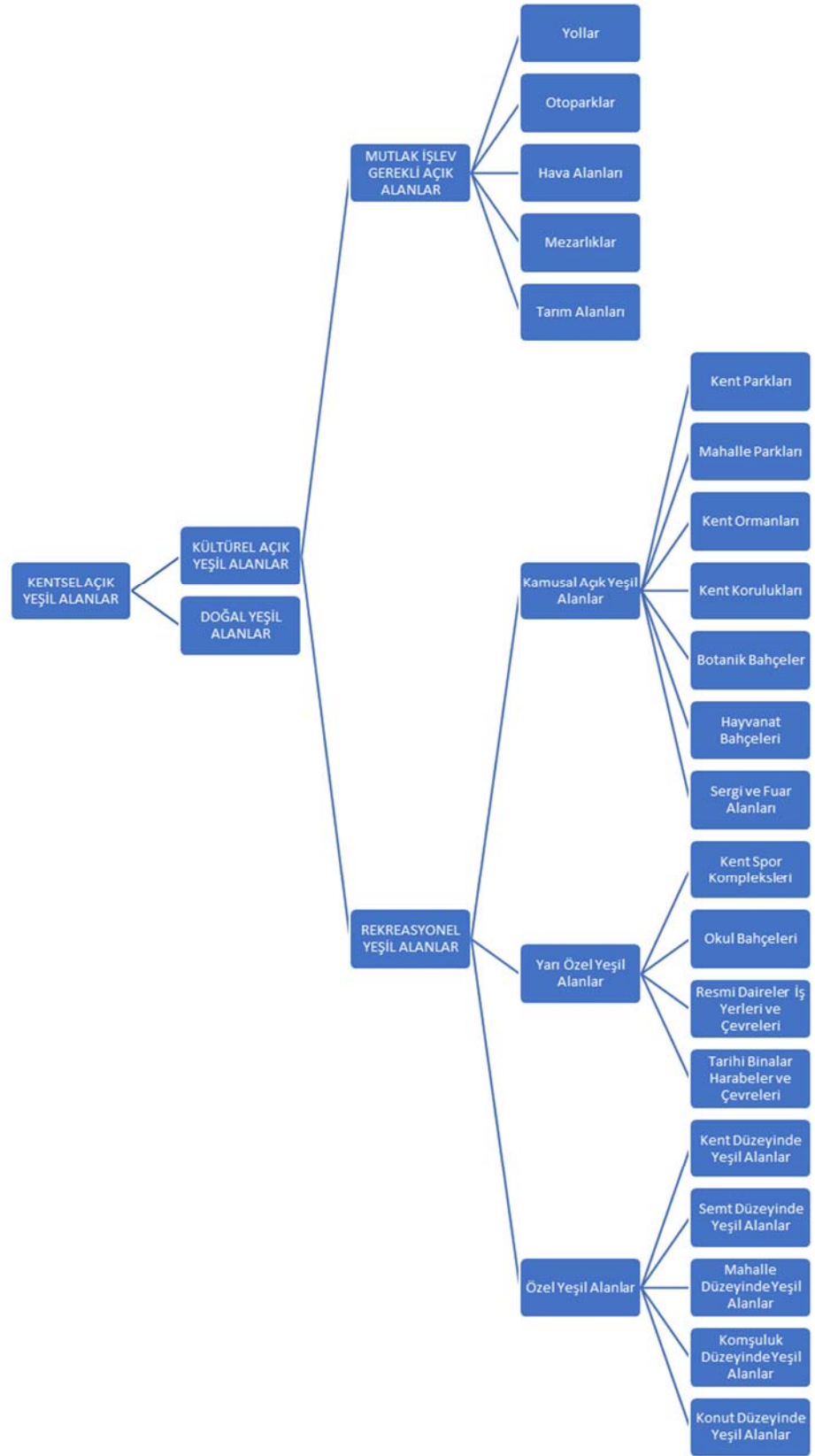
Dünya Sağlık Örgütü (WHO) bir kentte kişi başına düşen yeşil alan miktarının, nüfusa bakılmaksızın en az 9 m² olması gerektiğini ancak bunun idealinin 10-15 m² olduğunu belirtmiştir. Gelişmiş ülkelerde kişi başına düşen yeşil alan ortalama 20 m² civarında seyrederken, Türkiye’de 1-9 m² arasında değişmektedir.

Açık alan ya da açık yeşil alan şeklinde tanımlanan kentsel dış mekanlar; kent dokusunda yapılarla çevrelenmiş, kentselleşme ile iç içe girmiş, birçoğu topluma açık ortak alanlar olup günlük kent hayatının çoğu kısmını kapalı mekanlarda geçiren kent insanı için sosyalleşme; nefes alma imkânı sağlar. Kentlerin en önemli kısmını oluşturan dış mekanlar, gelişmiş, çağdaş toplumlarda kent gelişmişliğini, kentselleşme kalitesini belirler [33].

Açık-yeşil alanların kentlerdeki önemi, günümüzde üzerinde gidilmesi gereken bir konudur. Özellikle yerel yönetimlerin bu kavramlarla ilgili yapılan araştırmaları dikkate alarak koruması ve geliştirmesi fazlasıyla önemlidir [34].

2.2.2 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması

Kentsel açık-yeşil alanlar, kullanım durumuna göre Şekil 2.2’deki gibi gruplandırılabilir [2, 35].

Şekil 2.2 Kentsel açık ve yeşil alanların gruplandırılması

Kamusal (Genel) Açık-Yeşil Alanlar; topluma fayda sağlayan ve toplumun rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılayan kamuya ait alanlardır. Kent ve mahalle parkları, kent ormanları ve koruluklar, mezarlıklar, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri, fuar ve sergi alanları, yol-bulvar ve refüjler, spor alanları gibi yerler sayılabilir.

Yarı-Özel Açık-Yeşil Alanlar, toplumun tümüne fayda sağlamayan, genelde kurum ve kuruluş personellerine ve onlarla ilişkili kişilere fayda sağlayan açık alanlardır. Okullar, kamu kuruma ve kuruluşlara ait rekreasyonel alanlar, askeriye alanları, fabrika bahçeleri gibi.

Özel Açık-Yeşil Alanlar ise sadece özel mülkiyetli alanlarda, sahipleri tarafından kullanılan alanlardır. Özel mülkiyetli konut veya toplu konutlar gibi. Kent içindeki açık-yeşil alanları, hizmet ettikleri kent birimine bağlı olarak işlev ve etkinliklerine göre bina düzeyinde, komşuluk düzeyinde, mahalle düzeyinde ve kent düzeyinde olmak üzere 4 grup altında sınıflandırmak mümkündür.

Yıldızcı'ya [36] göre ise konut, komşuluk, mahalle-semt düzeyinde ve kent düzeyinde yeşil alanların tanımlanması aşağıdaki gibidir.

Konut Düzeyinde Yeşil Alanlar; açık yeşil alanların en küçük birimidir. Müstakil veya katlı konutların bahçeleri ve çatı bahçeleri, teras ve balkon alanları da bu sınıfa dahil edilebilir. Bina ile bahçe bütünlük içerisinde.

Komşuluk Düzeyinde Yeşil Alanlar; 6 ile 400 konutu içerisine dahil eden ve 30 ile 5000 nüfusu kapsayan kent birimidir. En fazla 15 ha'lık bir alanı kaplayabilmektedir. Çocuk bahçeleri, spor ve oyun alanları ve toplu konut bahçelerinden oluşurlar.

Mahalle-Semt Düzeyinde Yeşil Alanlar; üç komşuluk düzeyine kadar, nüfusu en az 15.000 olan ve 15 hektarlık alanı kapsamaktadır. Mahalle parkları, spor alanları, çocuk bahçeleri, oyun alanları ve okul bahçelerinden oluşur.

Kent Düzeyinde Yeşil Alanlar; mahalle düzeyindeki yeşil alanların en az 3 katını kapsayacak şekilde 45 bin nüfusa, en az 135 ha'lık bir alana ve hektar başına en az 350 kişilik bir kapasiteye ulaşmış olmalıdır. Kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, fuar ve sergi alanları, kent içi yol-bulvar ve refüjler, yaya yolları, kent ormanları, koruluklar, yeşil kuşak ve mezarlıklar bu grup yeşil alanlar içerisinde sayılabilir.

Şekil 2.3 Kentsel park, Ankara, Türkiye [37]

Tablo 2.1 Rekreasyon alan ve tesis ölçütleri [38]

Açık-Yeşil Alanlar	Alan Büyüklüğü (Da) En az- En uygun	Kullanım Yeri
Çocuk Bahçeleri	2-6	Tek olarak oyun alanları, mahalle, semt ve kent parkları, özel bahçeler içinde
Çocuk Oyun Alanları	8-20	Mahalle ve kent parkları, okul bahçelerinde
Spor Alanları	40-60	Tek olarak veya semt parkları içinde
Mahalle Parkları	20-40	Tek olarak veya semt parkları içinde
Semt Parkları	200-400	Tek olarak veya semt parkları içinde
Kent Parkları	400-1000	Kent rekreasyon dokusu içinde ana rekreasyon alanı olarak
Yöre Parkları ve Mesire Yerleri	1000-2000	Kent yakın çevresinde 30 dakikalık araba sürüş mesafesinde
Bölge Parkları	3000-4000	Kent uzak çevresinde 1-2 saatlik araba sürüş mesafesinde

Açık-yeşil alanların sınıflandırılmasında en önemli husus, alanlara ulaşma süresi arttıkça açık-yeşil alanın hektar olarak alan büyüklüğü ve donanımları artmaktadır şeklinde olmalıdır [39].

2.2.3 Kentsel Açık ve Yeşil Alan Tipleri

Kentsel açık yeşil alanlar kullanım özellikleri bakımından ise aktif ve pasif yeşil alanlar olarak sınıflandırılırlar.

2.2.3.1 Aktif Yeşil Alanlar

Aktif yeşil alan, insanların rekreasyon ihtiyacını doğrudan karşılayan, toplumun ortaklaşa fayda sağladığı açık dinlenme alanlarıdır. İnsanlar nefes alabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, çocuklar oyun oynayabilecekleri, açık alanlara ihtiyaç duymaktadırlar şeklinde tanımlanmaktadır.

Aktif yeşil alan kavramını kent ve mahalle parkı, çocuk bahçesi ve oyun alanlarının toplamı oluşturmaktadır [40]. Örneğin; Parklar, çocuk oyun alanları, spor alanları, yüzme tesisleri.

Yeşil alanlar; 2.9.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik değişiklikleri ile yeniden düzenlenen 3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde, “toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır” biçiminde tanımlanmıştır. Aynı yönetmelik “Sosyal ve Kültürel Altyapı Alanları” başlığı altında yer alan yeşil alanları “çocuk bahçeleri, parklar, piknik ve eğlence (rekreasyon) alanları” kısmını bir grup, “spor ve oyun alanlarını” kısmını ayrı bir grup olarak açıklamıştır. 02.11.1985 tarih ve 18916 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin Tanımlar başlıklı 3. maddesinin 8. fıkrasında “parklar, çocuk bahçeleri ve oyun alanları” aktif yeşil alan kavramı ile tanımlanmış, 02.09.1999 ve 23804 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik Ek-1 bölümünde ise bu üç grup kullanım için kişi başına toplam alan miktarı 10 m² şeklinde belirlenmiştir. Buna bağlı olarak, yeşil alan kapsamında yer alan piknik alanları, botanik ve hayvanat bahçeleri, koruluklar ve rekreasyonel kullanım dışında

kalan ağaçlandırmalar gibi kullanım alanları aktif yeşil alanlar dışındaki kalan diğer yeşil alanları meydana getirmektedir.

2.9.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik değişiklikleri ile tekrardan düzenlenen 3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde yeşil alan türleri şu şekilde açıklanmıştır: “Parklar: Kentte yaşayanların yeşil bitki örtüsü ile dinlenme ihtiyaçlarına cevap veren alanlardır. İmar planında park alanlarının içerisinde park için gerekli başka tesisler gösterilmemişse, ancak büfeler, havuzlar, pergoleler, açık çayhane ve genel heladan başka tesis yapılamaz. Lüzumu halinde açık spor tesisleri yapılır. Çocuk bahçeleri: 0-5 yaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayacak alanlardır. Bitki örtüsü ile çocukların oyun için gerekli araç gereçlerinden büfe, havuz, pergole ve genel heladan başka tesis yapılamaz. Spor ve Oyun alanları: Spor ve oyun ihtiyaçlarını karşılayan alanlardır. Bu alanlarda kent ölçekleri hiyerarşisine göre gerekli spor ve oyun alanları bulunur. Bunlar futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni vb. gibi spor faaliyetlerini ihtiva eden açık ve kapalı tesis alanlarıdır”. Bahsi geçen bu üç grup aktif yeşil alanları oluşturmaktadır [41].

Şehirlerde yeşil alan dağılımı rasgele bir yapı göstermekle birlikte, bunların etkilendiği kısımlar açısından da uyumsuzluklar olabilmektedir. Belediye, vakıf, hazine arazileri yeşil alanların belirlenmesinde ön sırada yer almaktadır. Nitekim bu araziler şehrin içerisinde homojen olarak dağılım göstermemektedir. Bunun sonucu olarak etki alanına göre homojen dağılım oluşturan spor alanları, park veya çocuk bahçeleri için kamulaştırma problemi yaratmaktadır. İlgili belediyelerdeki bütçe olanaksızlıkları sebebiyle yeşil alanlar daha sonra yapı alanı olabilmektedir [42].

Bu konu üzerinde yapılmış çalışmaların sonucu olarak bazı şehirlerimizde aktif yeşil alan varlığı konusunda önemli yoksunluklar olduğu bilgisi elde edilmiştir. Tarhan [43], Mersin şehri özelinde yaptığı çalışmada çocuk başına 1.16 m² çocuk parkı düştüğünü keşfetmiştir.

Yangu [44], Antalya ili aktif yeşil alanlar üzerine yapmış olduğu çalışma sonucunda 1990 yılı nüfusunu dikkate almış ve kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarını 5.8 m² olarak hesaplamıştır.

Eymirli [45], Erzurum ili özelinde yapmış olduğu araştırmalar neticesinde kişi başına 6.8 m² yeşil alan düşmesine rağmen bu alanların çoğunlukla pasif yeşil alan olduğu bilgisini elde etmiştir. Ayrıca son 20 yıl içerisinde kişi başına düşen aktif yeşil alan ile ilgili önemli ölçüde bir değişiklik olmadığını ve bu miktarın 0.8-0.9 m² arasında değiştiğini saptamıştır.

Bozkurt [46], Hatay ili özelinde yapmış olduğu çalışmada her ne kadar kişi başına 8.84 m² açık ve yeşil alan olsa da, bunun sadece 0.98 m²' sinin kişi başına düşen aktif yeşil alan olduğunu tespit etmiştir.

2.2.3.2 Pasif Yeşil Alanlar

Kentin fiziksel yapısında mutlak bir görev gereği yer alan açık yeşil alanlardır. Bitki örtüsü olmasına rağmen insanların rekreasyonel amaç doğrultusunda kullanımına uygun olmayan alanları kapsar. Örneğin; yollar, otoparklar, havaalanları, mezarlıklar, tarım alanları, meydanlar, bulvarlar.

2.2.4 Kentsel Yeşil Alanların İşlevleri

Yerleşim alanlarında yeşil alanların kent ve kentli açısından olumlu katkısının belirlenebilmesi için birçok araştırma yapılmıştır. Yeşil alanların faydalarını şu şekilde sınıflandırma mümkündür.

2.2.4.1 Ekonomik İşlevler

Ekonomik fayda sağlama açısından bakıldığında kent ormanlarının en belirgin fonksiyonu enerji tasarrufu sağlamalarıdır [47]. Ağaçlar, yaz ayları süresince serinletme etkilerini, kış ayları süresince ise rüzgârı perdeleyerek binalarda kullanılan enerji miktarını düşürmektedir [48].

Bitkiler rüzgâr yoğunluğunu ve kar tipisini engelleyerek ya da yönünü değiştirerek ısı kaybını azaltırlar ve %8–12 kadar enerji tasarruf sağlarlar. Yazın ise gölge yaparak bina içerisindeki ısıyı azaltırlar [49].

Akbari ve ark.'larına [50] göre, Amerika Birleşik Devletleri eyaletlerinde, 100 milyon gelişmiş ağacın (her bir ev için üç ağaç olacak şekilde) enerji harcamalarında 2 milyon dolar tasarruf sağlandığı tespit edilmiştir.

Bir kent ormanında bulunan 40 yaşındaki bir dişbudak ağacı gölgeleme etkisi ile serinleme sistemi için harcanan enerji maliyetini %7 oranında azaltmış olup ve etrafındaki konutların mülk değerini %1 oranında artırmıştır. Yine 40 yaşındaki herhangi bir ağaç, ısıtma ya da soğutma maliyeti için ortalama 8 dolarlık tasarruf sağlamıştır [51].

Simpson ve McPherson [52], 254 konutlu yerleşim yerinde yaptıkları çalışmada; konutların etrafındaki her bir ağacın gölgeleme sağlamasından dolayı net olarak 14 dolar tasarruf sağlandığını ortaya koymuşlardır. Ortalama 6 m boyundaki bir ağaç bir konutun yıllık ısıtma- soğutma maliyetini %8-12 oranında azaltmaktadır [53].

Tarımsal üretime katkı sağlarlar. Kentsel yeşil alanlar içerisinde bulunan tarımsal üretimin gerçekleştiği tarımsal ve ormanlık alanlardan, pek çok sektör için hammadde kaynağı olan lif, kereste gibi orman ürünleri elde edilirken ayrıca bu alanların bakım çalışmaları sırasında da orman ürünleri elde edilir.

Kentlinin içme ve kullanma suyu ihtiyacının karşılandığı su havzaları da ekonomiye katkı sağlamaktadır [54].

Kentsel yeşil alanların içerisindeki işlenmemiş yeşil alanlar hayvanlar için otlama alanı olarak değerlendirilebilir.

Turizm ve iş imkânı sağlarlar. Kentsel yeşil alanların bakımı ve içerisinde bulunan sosyal tesisin işlemesi için gereken personel ihtiyacı iş ve gelir kapısı olmaktadır.

Sherer'a [55] göre; bir park çoğunlukla turistler açısından, toplantı ve ticaret aracı olarak bir kentin cazibe noktalarındandır. Kamuya ait kent parklarında organize edilen festivaller, sportif yarışmalar, yiyecek festivalleri, müzik konserleri ve tiyatro gösterileri yöresel dükkanlara, lokantalara ve otellere müşterileri çekerek, toplumlara önemli pozitif ekonomik katkılar sağlamaktadır.

Mülk değerini artırır. Kentsel yeşil alanlar etrafında bulunan taşınmaz malların değerini etkilediği birçok araştırma ile ortaya konulmuştur [47]. Örneğin, Kaliforniya'da Tahoe Gölü yakınlarında yapılmış olan araştırmaya göre, bölgedeki orman varlığının taşınmaz malların değerlerini %5- 20 oranında artırdığı belirlenmiştir [56].

Göl, nehir, deniz vb. ile yan yana olan konutların fiyatı %8-10 oranında artarken, yeşil alanlarla çevrili bir konutun fiyatı ise %6-21 oranında artmaktadır [57].

1995 yılı ağustos ayında, Virginia, Fairfax'ın kent ormanının fayda analizi değerlendirmesinde, Fairfax'taki toplam 57 milyon ağacın, bölgeye sosyo-ekonomik açıdan senelik yaklaşık 398 milyon dolar fayda getirdiği ortaya konulmuştur [58].

Davis kentinde yapılan araştırmada 24.000 yol ağacının, çevre kalitesini arttırıp taşınmaz malların değerinin arttırarak kente yıllık 1,2 milyon dolar maddi yarar sağladığı saptanmıştır [59].

Danimarka'da Aalborg kenti yakınlarında bulunan kent ormanının üzerinde yapılan çalışmaya göre, yerleşim alanındaki konut fiyatlarının kent ormanının oluşturulmasından sonra 273.000 Danimarka Kronu (DKK) arttığı belirlenmiştir [60].

2001 yılında Ulusal Emlakçılar Birliğinin yaptırdığı ulusal çapta bir ankette katılımcıların korunmuş alan ve 80 park yakınındaki evler için gönüllü olarak %10 daha fazla fiyat ödeyebileceği ortaya çıkmıştır [61].

Massachusetts Boston’da yapılan çalışmaya göre, Boston merkezinde açık yeşil alanlara yakın mesafede bulunan emlakların fiyatları üzerine pozitif etkilere sahiptir [62].

2.2.4.2 Sosyal İşlevler

Rekreasyonel faaliyetlere imkân sağlarlar. Yeşil alanlar kentlinin yoğun kent yaşamından uzaklaşarak nefes almak için sosyal aktiviteye katıldığı birçok rekreasyonel etkinlik için imkân sağlayan sosyal cazibe alanlarıdır. İnsanların aktif ve pasif rekreasyonları için bütün imkanları hazırlar. Bu etkinlikler insanların fiziksel ve psikolojik sağlıklarına katkı sağlamaktadır.

Şekil 2.4 Su üzerinde rekreasyonel aktiviteler, Altınpark, Ankara [37]

A.B.D. Washington Seattle’de yapılan araştırmaya göre, çocuklu ailelerin semtte ki diğer yerlere göre çoğunlukla parklara gitmeyi tercih ettiği ve yapılan bu gezintilerde etkili faktörün özellikle vejetasyon olduğu tespit edilmiştir. Semt yeşili ile fiziksel etkinlik/sağlık arasında pozitif etkili bir ilişki belirlenmiştir [63].

Kamu sağlığını korurlar. Yeşil alanların insanın ruh ve beden sağlığını küçümsenemeyecek ölçüde olumlu etkiledi vardır [64].

Yakınında veya çevresinde kentsel yeşil alan olan konutlarda yaşayan insanların, etrafı tamamen boş olan konutlarda yaşayan insanlara göre, ailelerine ve

evrelerine daha az Őiddet gösterdikleri tespit edilmiştir [65]. Bahçe terapisi, zihinsel sağlığın tedavisi için kullanılmaktadır. Ayrıca günümüzde, toplum merkezli programlar, yaŐlılık programları, cezaevleri, geliŐimsel engelli programları ve özel eğitimde kullanılmaktadır [55].

YaŐlılar üzerinde yapılan bir çalışmada boş zamanlarını parklarda geçirenlerin deneyimleri göz önüne alındığında ruh hallerinin üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Hastanelerde yeşil mekânı gören hastaların diğerlerine oranla daha hızlı iyileŐtiėi görülmüştür [66].

Pennsylvania hastanesinde cerrahi hastaların iyileŐme durumları üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Hastaların bir kısmının ağaç manzaralı odaları varken bir kısmının odaları da tuğla duvarlara bakmaktadır. 10 yıllık kayıtlar incelendiğinde ağaç manzaralı odalardaki hastaların tuğla duvara bakan odalardaki hastalarla kıyaslamasında daha kısa süreli hastanede yattıkları, daha az ağrı kesici kullandıkları ve hemŐire notlarında daha az negatif yorum aldıkları saptanmıştır [55].

Doğal materyallerle tasarlanmış kreŐlerdeki çocukların, doğal materyallere sahip olmayan kreŐlerdeki çocuklara oranla daha az ateŐli hastalığa yakalandığı belirlenmiştir [67].

İskandinav araŐtırmacılar, doğal materyallerle tasarlanmış topografya ve bitki çeŐitliliėinin daha fazla olduğu oyun alanlarında oynayan çocuklarda konsantrasyonlarının, motor becerilerinin ve sosyal aktivitelerinin daha ileri düzeyde olduğunu tespit edilmiştir [68].

Yeşil alanlarda vakit geçirmenin kan basıncına pozitif etkileri olduğu bilinmektedir [69].

Yeşil alanların varlığı fiziksel aktivitelerin yapılması konusunda insanları cesaretlendirir [70].

Eğitim ve kültürel faaliyetlere imkân sağlarlar. Çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimleri için gereksinim duydukları 4 temel ilgi alanı fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal alanlardır. Oyun alanları çocukların bu alanlardaki gelişmelerine katkı sağlarlar [71].

Parklar her yaştaki çocuklar için ilerideki yaşamlarında onlara yol gösterecek yeteneklerini ve güçlerini göstermek için mükemmel fırsatlar sunar. Özellikle evlerinin yakınlarında kolay ve çabuk ulaşabilecekleri oyun alanlarının olması çocuğun iletişim, iş birliği, yaratıcılık, denetim vb. yeteneklerinin gelişmesi için çok önemlidir [55, 72].

Toplumsal gelişmeye katkıda bulunurlar. Kentsel yeşil alanlar çeşitli kültürel karakterlerdeki insanlar ile kültürler arası etkileşim fırsatları sağlayabilir [73]. Ayrıca, toplumun tüm üyeleri parkları kullanarak sosyal etkileşimlerini güçlendirebilir agresifliklerini düşürebilir ve toplumun sosyal sınıfları birbirlerinden haberdar olabilir [66]. Kentsel yeşil alanlar dinlenmek ve sosyalleşmek için keyifli ortamlar sağlayarak, ileri derece sosyal aktiviteler, güçlü komşuluk ilişkilerine teşvikte bulunur [74].

Yeşil alanlar suç oranını azaltırlar. A.B.D. Teksas'ta suç ve rekreasyon ilişkisi üzerine yapılan bir çalışmada gece yarısı basketbolu faaliyetinin suç oranını %28 düşürdüğü tespit edilmiştir [66].

A.B.D. Florida'da polislerin akademik ve rekreasyonel destek ile başarı programının başlaması sonucunda çocuk suçlarından tutuklanma oranının %28 düştüğü tespit edilmiştir. Gençlerin okul başarıları da önemli oranda gelişme göstermiştir [55].

2.2.4.3 Ekolojik İşlevler

Ekolojik restorasyonu ve biyolojik çeşitliliği sağlarlar. Kentsel açık-yeşil alanlar bölgede bulunan genlere, bu genleri taşıyan türlere, bu türleri barındıran ekosistemlere ev sahipliği yaparlar. Bu şekilde ekosistem dengesi sağlanmış olur. Bölge yaşanılabilir, insan sağlığı desteklenmiş olur.

Yeşil alanların kent ekolojisinin düzeltilmesinde önemli rolü vardır. Kentleşme ile bozulan yapının ekolojik restorasyon ile yeniden oluşturulması beklenmektedir. Kent alanları içerisinde bulunan ormanlar ve parklar, düşük enerji ve kimyasal kullanımı, iyi yönetilen yüzey akış suları ve doğa koruması ile geri dönüşüm modelleri oluşturmaktadır [75].

Yeşil alanlar içerisinde yer alan su kaynakları, doğal elemanlar, kentin kirliliğinden etkilenmeden veya minimum derecede etkilenerek doğal yapılarını koruyabilirler. Bu alanlar kuşlar, böcekler ve kentlerdeki diğer yaban hayatının korunması ve geliştirilmesi için önemli alanları oluşturarak biyolojik çeşitliliği korurlar [76].

Hava kalitesini iyileştirirler. Yetiştirme koşulları ekolojik dengede olan bir ağaç yılda 10 insanın ihtiyacı kadar oksijen üretebilmektedir. 150 m² yaprak yüzeyine sahip olan bir ağaç, her yıl bir insanın oksijen ihtiyacı kadar oksijen üretmektedir. 25 m yükseklikte ve 14 m taç çapındaki bir ağaç bir saatte 0,960 kg su, 2,352 kg karbondioksit tüketirken; 1,712 kg oksijen ve 1,699 kg kuru madde üretebilmektedir. Ayrıca, terleme yoluyla yılda 10 m³ su tüketebilmektedir [68].

Yeşil bitkiler, bilhassa ormanlar fotosentez ile atmosfere büyük miktarda oksijen sağlamaktadır. Örneğin; olgun yaşta bir kayın ağacı 1 saatte 2350 g CO₂ kullanmakta, 1710 g O₂ üretmektedir. 2350 g karbondioksit 10 ailenin (40–50 kişinin) 1 saatte ürettiği karbondioksite, oksijen ise 3 kişinin bir günlük oksijen ihtiyacına eşittir. Amerika Bileşik Devletlerinde yapılan bir araştırmada ise hektar başına çam ormanlarının 30 ton, yapraklı ormanların 16 ton ve kültür bitkilerinin 3–10 ton oksijen sağladığı bildirilmiştir [77].

Vejetasyon havadaki katı ve gaz parçacıklı maddeleri filtreleme yaparak kirliliği azaltmaktadır [78]. Ağaçlar mevcut yaprak ağırlığının 5–10 katı kadar toz tutabilmektedir [79]. Fransa'da 5 yıl boyunca yapılan bir araştırmada, Paris'te bulunan ağaçlı bir alanda 1 m³ havada ortalama 3910 bakteri varken, hemen

yanındaki bir parkta bu miktarın 455' e indiği tespit edilmiştir [80]. Bu durum ağaçların toz tutma özelliği sayesinde yakınındaki alanlarda yarattığı pozitif etkisini göstermektedir.

Serinlik ve sıcaklık dengelemesini sağlarlar. Kentsel yeşil alanlar yazın güneş ışınlarını tutarak sıcaklığın düşmesini sağlar. Kışın ise yapraklarını dökerek aksi yönde bir etki sağlar. Bitkiler evaporasyon ile hava sıcaklığını dengeler. Bu nedenle bitkilere 'doğanın air-conditionu' denir.

Güneş battıktan sonra bitkilerin transpirasyonu (terlemesi) zemindeki ve su yüzeylerindeki evaporasyonu (buharlaşması) ile birlikte hava serinlemiş olur [81].

Kent ortamında geceleri ağaç altındaki sıcaklık açık alanlardaki sıcaklığa oranla ortalama 5-8 °C daha yüksektir [80].

Birleşik Krallık'da şehir sıcaklığı, kırsal alanların sıcaklığından yaklaşık 1-2 °C daha yüksektir [82]. Bunun sebebi şehirlerdeki binaların yapımında kullanılan malzemelerin güneş ışığını doğal alanlardan daha fazla absorbe etmesidir.

Kentlerdeki yüksek ısı, şehirlerde yaşayan insanların sıcak hava dalgalarına daha fazla maruz kalmasına sebep olmaktadır. Ağustos 2003'de Avrupa'yı etkileyen sıcak hava dalgasında Londra'daki ölümlerde %42 artış yaşanmıştır [83]. Kentsel yeşil alanlar şehirdeki sıcak hava etkisini gölge etkisi sağlayarak ve terleme ve buharlaşma yöntemiyle havayı soğutarak azaltmaktadır. Terleme ve buharlaşma ile bitkilerin yapraklarındaki su atmosfere geri dönmektedir [84].

Berlin' de yapılan bir araştırmada, 212 hektar genişliğindeki bir park içerisindeki sıcaklığın binaların bulunduğu alana göre 7 °C daha düşük olduğu saptanmıştır [68].

Parklar, cadde ağaçlandırmaları ile sağlanan gölgeleme ve gölge koridorları, nehir koridorları, vadiler, büyük alışveriş merkezlerinin yerleştiği alanlar, endüstriyel parklar gibi alanlar kentsel ısı adasının serinletici unsurlarıdır [85].

Yeşil alanlar sera etkisini azaltır ve gölgeleme sağlarlar. Güneşten gelen ışınları bulutlar ve yeryüzü yansıtır, atmosferde bulunan karbondioksit, su buharı ve metan gibi hava kirletici zararlı bazı gazlar bu yansıyan ışınları tutarak uzaya yansımaya engel olur ve dünyanın ısınmasına neden olur. Bu duruma ‘sera etkisi’ denir.

CO₂’ın atmosferden uzaklaştırılması, odun dokularında karbonu depolaması ve serinletme etkileri nedeniyle ağaçlar sera etkisine karşı mücadelede etkin bir araçtır. Ağaçlar, gölgeleme etkileri nedeniyle de sera etkisini azaltmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri’nin 10 kentinde yapılan arazi çalışmaları ve ulusal kent ormanları verileri değerlendirildiğinde, kent ormanlarının 14,300 milyon dolar değerinde, 700 milyon ton karbonu (yıllık olarak, 460 milyon dolar değerinde, 22,8 milyon ton karbon tutarak) depoladığı tespit edilmiştir. Yine kent ormanlarının karbon depolama ulusal ortalaması (25.1 tC/ha) ile orman alanlarının karbon depolama ulusal ortalaması (53.5 tC/ha) kıyaslanmıştır. Sonuç olarak, kent ormanlarının en baskın sera gazı olan CO₂’in azaltılmasında ciddi bir rol üstlendiği tespit edilmiştir [86].

Yeşil alanlar rüzgâr ve su erozyonunu engellerler. Bitki örtüsü toprağın üst kısmını örterek toprağı ve suyu korur, toprak verimliliğini artırır, toprak yüzeyine inişi yavaşlatır ve böylece yağışların toprağı kazanımını kolaylaştırır. Ağaçlar yüzey akışını durdurur ve yüzeydeki akışın düzenlenmesine yardım eder [87].

Yağışın tutulma niceliğini çeşitli etkenlerin belirlemesiyle birlikte yağışlı ibreli bitkiler daha fazla tutabilmektedirler. Örneğin, çam ormanlarında yağışın ancak %60’ı tepe çatısını geçip toprağı ulaşabilirken, yapraklılarda bu miktar %80’e

çıkabilmektedir [80]. Yaprak döken ağaçlar için, bilgisayar simülasyonu ile her 1000 ağacın, yaklaşık 4.550.000 litre yağışı yavaşlattığı tespit edilmiştir [51].

Amerika’da yapılan bir çalışmada çıplak alanla, aynı topografya ve iklim koşullarına sahip yakınındaki bir ormanlık alanda dört yıllık yapılan ölçüm sonucunda çıplak alanda 1278 mm, ormanlık alanda ise 1458 mm yağış ölçülmüştür. Aradaki 180 mm’lik yağış farkı her m²’de 180 litreye denk gelmektedir. [88].

Gürültü kirliliğini engellerler. Ses dalgalarının bir kısmı bitkilerin yeşil aksamaları tarafından absorbe edilir. Sesin kaynağına yakın inşa edilen bitki perdesi, sestten korunmak istenen yere yakın inşa edilen bitki perdesinden daha etkili bir şekilde sesi absorbe etmektedir.

Bitki perdelerinin ağaç, ağaççık ve çalı gruplarının birleşiminden oluşması ve en az 7–8 m genişlikte olması gereklidir. Uygulama esasları dikkate alınarak yapılan bitki perdeleri ile gürültünün 10 dBA kadar azalacağı bilimsel araştırmalarla tespit edilmiştir [89]. Konya’da yapılan bir araştırmada farklı türler içeren çalı gruplarının gürültüyü 6.3 dBA kadar azalttığı saptanmıştır [90].

Rutubeti engellerler. Kentsel açık yeşil alanlar güneş ışınlarını tutarak, rüzgârın hızını yavaşlatarak veya keserek, toprağın evaporasyon ile su kaybetmesini azaltır. Transpirasyon ile de ortama su verir. Bu durum havanın nisbi nemini dengeler. Örneğin, 21 m boyunda gölge yapan yapraklı bir ağaç türü yazın günde 400 lt toprağa su kazandırır [91].

Tek başına büyük bir ağacın buharlaşması 1 gün boyunca 10 oda kapasitesindeki bir yeri serinleten klima kadar serinletme etkisi sağlayabilir [55].

2.2.4.4 Kent Estetiği ve Mimari Yönden İşlevler

Kent yaşamının akışını düzenlerler. Kent alanı içerisinde bulunan ormanlık alanlar, korular, yamaçlar, kıyıları ve vadiler kente biçim veren ferahlatan elemanlardır.

Çeşitli açık yeşil mekânlar, yoğun yerleşim yerlerinde arzulanmayan oluşumlarını engelleyebilir ve kenti bölümleyerek oluşturacakları mekân strüktürleri ile kentin formunda etkili olabilirler [92].

Kentin trafiğini rahatlatır. Kent içi yaşam akışında kolaylık sağlar. Yansıyan veya göz alan ışığın emilmesini sağlar.

Geleceğe yönelik alanların korunmasını sağlarlar. Kent gelişim süresi içerisinde bazı alanları koruyarak gelecekteki işlevleri ve bunlar için gerekli olan alan ihtiyaçlarını göz önünde bulundurularak, bu alanları geçici olarak başka amaçlar için kullanılmalarına olanak sağlarlar [92].

Kentsel mekanları insan boyutuna taşırlar. Açık alanlar kentselleşme ile insan arasında denge kurarak yapıları insan boyutuna taşırlar. Yüksek yapıların insanlar üzerindeki ezici etkisi olan kentlerde ölçü yönünden dengeleme yapan açık alanlar, insan üstündeki baskısını azaltarak mekânları insan boyutuna taşırlar [81].

Yeşil alanlar, kentlere estetik açıdan hizmet ederler [75]. Kent mimarisindeki yapıların sert dokularını yumuşatarak kente yumuşak form özelliği sağlarlar. Dikey ve yatay yönde olumsuz görülmesi istenmeyen görüntüleri maskeleyerek kamufle edebilir ve bakışları kendi üzerine çekerek dikkat noktası oluşturabilirler.

Şekil 2.5 Yeşil alanlar kent estetiğine değer katar, Manisa, Türkiye [93]

Kentsel yaşamda dengeyi sağlarlar. Açık yeşil alanlar kent yapısı içerisindeki değişik amaçlı kullanım alanlarını birbirinden ayırarak kente fiziksel yönden denge kazandırır. Kent yapısına önemli miktarda katkı sağlayarak, turizm, ticaret, iş, konaklama ve eğitim yapıları gibi farklı özellikteki alanlar arasında tampon görevini üstlenirler. İnsan, yapı, çevre ve boş alanlar arasında dengeyi sağlayarak güçlü bir ilişki kurarlar. Kent alanı içerisindeki dağılımları ile yapı ve insan yoğunluğunu minimize eden denge unsurlarıdır [81].

Tarihi korurlar. Tarihi ve kültürel mirasın korunmasında katkılarda bulunurlar [94]. Restorasyon yapılarak korumaya alınan tarihi parklar konu üzerindeki bilinci arttırmakta, aynı zamanda tarihi yerlerin korunmasını sağlamaktadırlar. Amerika’da parklar ve rekreasyon şubelerinin üzerinde çalışmış olduğu projeler bulunmaktadır. Frederick Law Olmsted ve Calvert Vaux tarafından 1886’da tasarlanan New York, Brooklyn’de ki Prospect Park üzerine önemli bir peyzaj restorasyon projesi yapılmıştır. Proje ekolojik restorasyon ve tarihi koruma adı altında sunulmuştur. Bu projede park ziyaretçileri üzerinde yapılan anketlerden edinilen bilgiler değerlendirilmiştir. Sosyal ve kültürel deneyimlerin tarihsel olarak önemli olduğu birçok park ziyaretçisi tecrübesi ile dikkat çekmiştir [95].

Kentin mimari yapısına değer katarlar. Gövde ve talarıyla mekân oluşturan ağaçlar, çok katlı yapıların bulunduğu yerlerde çatı etkisi yaratarak, insan leğine inilme imkânı oluştururlar.

Mimari yapıların arkalarında, yanlarında değerlendirildiklerinde fon etkisi oluştururlar. Ayrıca keskin hatlara sahip mimari yapıların yapay görüntülerini doğal görünümleriyle yumuşatırlar.

şekil 2.6 Mimari yapıların yakınında yeşil alanlar, Altınpark, Ankara, Türkiye [37]

Bazı ağaçlar heybetli yapılarıyla ve çok uzaktan grnebilme özellikleri ile bulundukları yerin simgesi haline gelmişlerdir. Çoğunlukla elli yaşın üzerinde olan bu ağaçların geneli ‘Anıt Ağaç’ konumundadır.

Ağaçlar ayrıca güneş veya yapay ışık kaynaklarından direkt ya da yansıyarak gelen ışığın rahatsızlık verme etkisini azaltmak için kullanılabilirler [96].

2.2.5 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Planlanması

Kentsel açık yeşil alanların başarılı bir şekilde planlama yapılması, kentli tarafından kabul ve değer gören alanlar olması düşünülüyorsa üzerinde çok dikkatli çalışılmalıdır. Gerekli yönetim stratejilerin tatbikini yapmak ve geliştirmek birçok yeşil alan konusu ile etkileşim halinde olan etmenlerle ilgili bize bilgi sağlayan disiplinler arası bilgi birikiminin ana unsurunu talep etmektedir [97].

Açık yeşil alanlar kent dokusunun çok önemli unsurlarıdır. Açık yeşil alanların planlaması ve idaresi stratejik olmalı ve şehir planlama bileşenleri ile bütünlüğü sağlanmalıdır. Kentsel açık yeşil alanların planlaması yapılırken barınma, ulaşılabilirlik, altyapı gibi diğer kentsel unsurlarda göz önüne alınmalı ve bu düzende planlanmalıdır [97].

Her kent kendine özgü yeşil alan planlamasını tayin etmelidir. Yeşil alan plan ve projeleri diğer kentsel unsurlarla ortak amaca ve ihtiyaçlara göre yerine getirilmelidir. Yenilenen yeşil alanların kalitesi suç oranlarının düşmesi, daha iyi ulaşılabilirlik, daha korunaklı bir çevre, kozmopolit yapıya hitap edebilecek yeni yerler gibi sosyal, ekolojik ve ekonomik faydalar sağlayabilmektedir [97].

Yeşil alanların geliştirilmesi daha sürdürülebilir kentlerin projelendirilmesinde temel sorun olarak görülmektedir. Her şehir sorunların ve taleplerin miktarına göre çalışmalarına öncelik vermelidir. Kısım kısım uygulama stili sağlanacak faydayı maksimuma çıkarabilir. Yeşil alanların kalitesinin artırılması bazı standartlara ulaşmaktan daha önemlidir [97].

2.2.6 Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Önemi

Tanrıverdi [98], parkları; “kentlinin çeşitli semtlerine ve çevresine yapılmış sakinlerine aktif ve pasif eğlence ve dinlenme ortamı sağlayan, ölçülü, dengeli ve güzel kompozisyon oluşturmuş sosyal yeşil alanlardır” şeklinde tanımlamaktadır.

Parklar, oyun mekanlarını ve spor alanlarını da içerisinde barındırması, kentte geniş alanlar kaplaması ve yapay veya doğal bitki örtüsüyle kent içerisinde ekolojik zenginliği sağlamasıyla kentsel açık alan planlamasının temel unsurlarından biridir [99].

Park alanları, “kent içi yeşil alan oluşturma niteliği ile yeşil alan ve yapılı çevre arasında dengeli arazi kullanımının sağlanması açısından kentsel bir öneme sahip olmasının yanı sıra aynı zamanda toplumsal rolü yüksek olan ortak kullanım mekanlarıdır. Farklı insanların karşılaşması, tanışması, konuşması, kentsel yaşamı paylaşması gibi sosyal ihtiyaçların karşılanması ve sosyo-kültürel süreklilik ve

gelişmenin sağlanması açısından, toplumsal iletişimin gerçekleştiği kültürel odak noktaları olarak da nitelendirilebilirler. Toplumsal boyuttaki bu ilişkiler, konut dokusu içerisinde etkin ortak kullanım mekanları oluşturulması, kentsel mekânın sosyal ve mekansal boyutlarda daha etkili kullanılması ve mekânı oluşturan işlevlerin olabildiğince canlı tutulması amacıyla; anlam ve aktivite çeşitliliği açısından ayrıcalıklı bir öneme sahiptir ve konut alanlarında da aynı etkinliği göstermektedir. Park alanları, kentte canlı bir çevre yaratılmasında, yoğun kent merkezinde insan/çevre ilişkisinin kurulmasında ve kentsel dolaşım ve aktivite alanlarının oluşturulmasında etkin bir öge” olarak açık ve yeşil alan varlığı sosyal açıdan da önemli bileşenlerden biri olarak değerlendirilebilir [100].

2.2.7 Kentsel Açık ve Yeşil Alan Sistemleri

Kentsel yeşil alanlar, kentte ve planlama alanlarında doğal veya insan odaklı bitki örtüsü alanlarına işaret etmektedir. Yeşil alan sistemlerinin tanımı uzun yıllardan beri tartışılmaktadır. Farklı bilim dalları kendi bakış açılarına göre çeşitli tanımlamalar getirmişlerdir. Örnek olarak; Bahçe Bitkileri Yeşil Alan Sistemi, Ekolojik Yeşil Alan Sistemi, Kentsel Yeşil Alan ve Yeşil Açık Alan verilebilir [101].

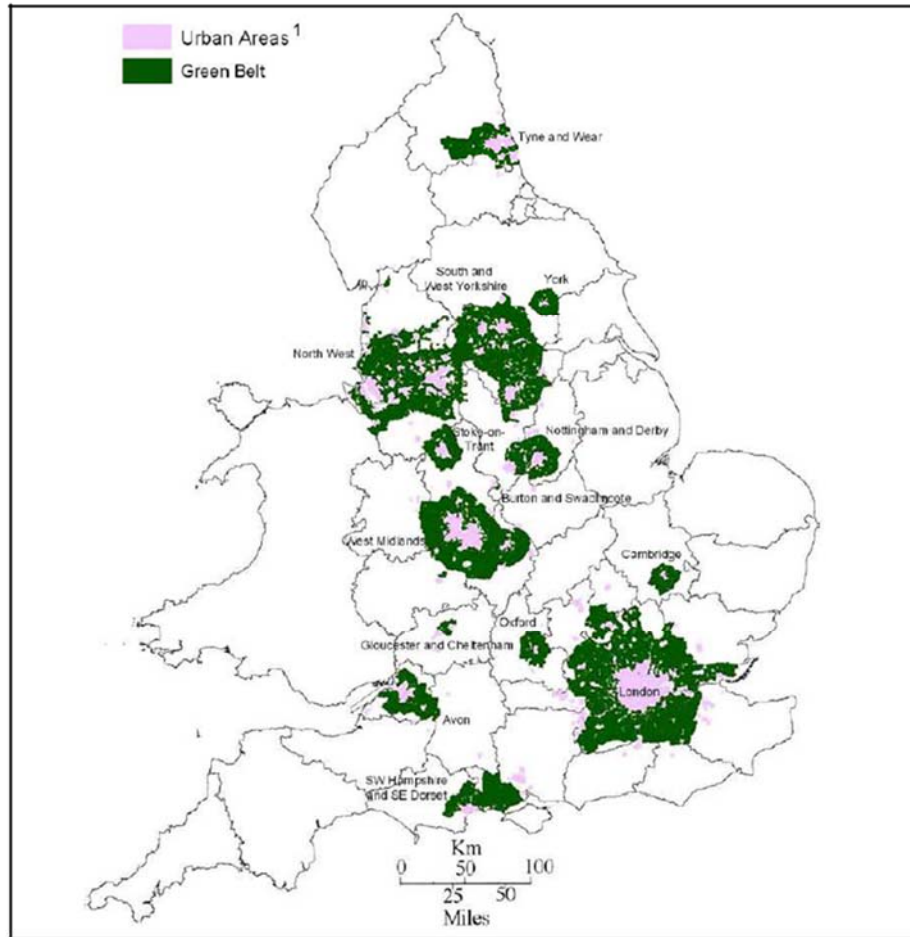
Bu tanımlamalar yaygın olarak kendi özelliklerine göre tanımlanan veya dizayn edilen doğrusal toprakların esasen doğrusal ve ağlarıdır [102].

Tablo 2.2 Farklı ülkelerdeki yeşil alan sistemleri [102]

Terim	Hedef veya şartlar	Örnekler
Biyolojik koridor	Vahşi yaşam hareketini korumak ve diğer açılardan doğa korumayı başarmak.	Orta Amerika boyunca Meksika ve Orta Amerika Biyolojik Koridoru; Chichinautzin Biyolojik Koridoru, Meksika.
Biyolojik kum tepesi	Kirletici maddeleri fırtına akışından filtrelemek.	Seattle Kamu Hizmetleri Sokağı SEA Projesi.
Muhafaza koridoru	Biyolojik kaynakları korumak, su kalitesini korumak ve/veya taşkın etkilerini sönmölemek.	Güneydoğu Wisconsin çevre koridoru.
Desokota	Büyük kentsel çekirdekleri kendisini çevreleyen bölgelere bağlayarak, kırsal ve kentsel ağ oluşturmak.	Endonezya ve Çin.

Dağıtma koridoru	Yaban hayatı hareketi ve göçleri kolaylaştırmak.	Oregon'daki Mt. Hood Ulusal Ormanı'na ait Juncrook Alanında bulunan baykuş dağıtma koridoru; Chesapeake Körfezi'nde bulunan mavi yengeçler için deniz dağıtma koridoru.
Ekolojik koridor	Bitkiler veya diğer ekolojik süreçler ile hayvanların hareketini kolaylaştırmak.	Kuzey Andean Patagonya Bölgesel Eko-Koridor Projesi.
Ekolojik ağ	Hareketi kolaylaştırmak veya diğer ekolojik süreçler için.	Orta ve Doğu Avrupa için Pan-Avrupa Ekolojik Ağı
Çevresel koridor	Çevresel kaliteyi korumak.	Güneydoğu Wisconsin çevresel koridoru.
Yeşil kuşak	Büyükşehir büyümesini yönlendirmek ve doğal-tarımsal toprakları korumak.	Colorado Eyaleti, Boulder şehri yeşil kuşağı; Londra yeşil kuşağı.
Yeşil genişleme	Kamusal yeşil alan, gölgelik alanlar ve şeritler ile kent sakinlerinin günlük yaşamlarında doğa ile birlikteliğini sağlamak.	Nanjing, Çin.
Yeşil çerçeve	Metropolitan veya büyük alanlar için yeşil alan ağı sağlamak.	Kaliforniya Eyaleti, San Mateo Şehri, Shared Vision 2010 yeşil çerçevesi.
Yeşil kalp	Gelişmişlik olan yerde geniş bir yeşil alanı korumak. Esasen Hollanda'da belirli bir alan için belirlenmişken şimdi daha geniş alanda kullanılmaktadır.	Hollanda'nın Amsterdam, Lahey, Rotterdam ve Utrecht şehirlerini kapsayan, Hollanda'nın kentsel halkası Randstad tarafından çevrilen tarımsal açık alan.
Yeşil altyapı	Birden çok amaca hizmet eden zeminler için yeşil alanı korumak (örnek, yollar, elektrik hatları).	Maryland Greenprint Program; Chatfield Havza Koruma Ağı, Denver ve Colorado.
Yeşil parmaklar	Kum tepelikleri boyunca yağmur suyunu arıtmak.	21. yüzyıl Planlaması Buffalo Nehir Kolu, Houston, Texas.
Yeşil zincir	Farklı yeşil alanları birbirine bağlamak.	Britanya Kolombiyası alt anakarası boyunca yeşil zincirler parçalar halindeki izole yaşam alanlarını bağlamaktadır.
Yeşil boşluk	Toprakları kalkınmadan korumak.	Kuzey Amerika'da yer alan bir çok sistemler.
Yeşil yapı	Farklı bölgelerdeki yeşil alanları bağlamak ve gelişme olabilecek bölgelerde yeşil yapı sağlamak.	Büyük Kopenhag Yeşil Yapı Planı.

Yeşil kuşak arazisi, birçok doğal süreçlerin temelini oluşturan sağlıklı ekosistemlere; tozlaşma, toprak verimliliği, taşkın koruma, hava filtrasyonu, karbon tutma ve depolama ile katkıda bulunmaktadır. Yeşil kuşak tanımı olmadan bu arazi topraklarının belli bir oranının kentsel gelişme ve altyapı sürecinde kaybedilmesi olasıdır. Yeşil kuşak tabiatı kentsel gelişme süreci boyunca birçok yerde zamanla parçalanmıştır. Belki de bu durum ile büyük ve/veya ulusal önemli doğa koruma alanlarının eksikliği arasında bir korelasyon vardır. Yeşil kuşak alanlarının ekolojik ağın ayrılmaz bir parçası, sağlığa faydası, yakın kasaba ve şehirlerde yaşayan insanlar ile yaban hayat ekosistem işleyişine yararı dikkate alınarak tanımlanması gerekmektedir [102]. Şekil 2.7’de Urban Areas, kentsel alan, Green Belt ise yeşil kuşak ifade etmektedir.

Şekil 2.7 İngiltere’de yeşil kuşaklar [103]

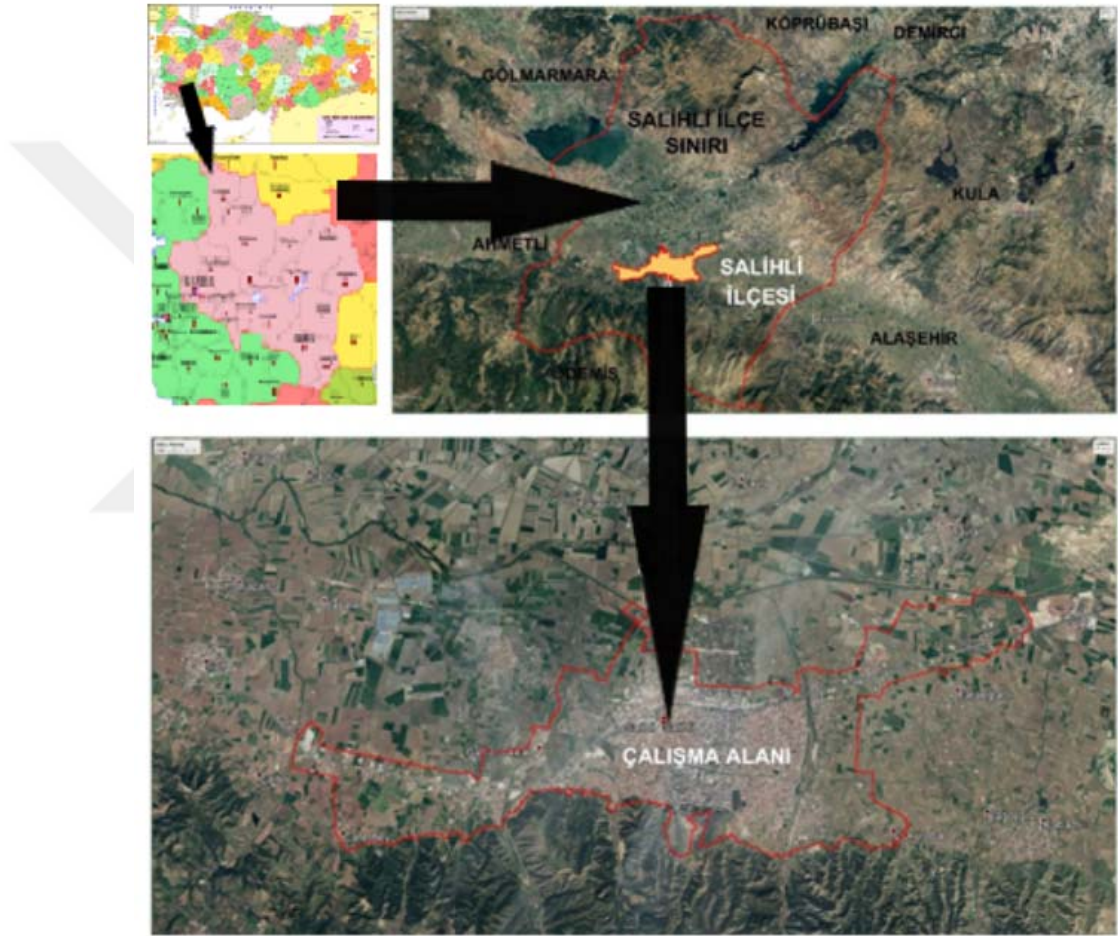
Yeşil yollar, Kuzey Amerika ve başka bölgeler boyunca olan şehirlerde ve kırsal alanlarda yeşil ağ olarak tanımlanmakta ve dizayn edilmektedir. Genellikle bu koruma alanları taşkın veya düşük su kalitesi gibi problemlere karşı bir müdahaledir. Ayrıca bu yapılanma insanoğlu ve doğal yaşamın daha yakın yaşadığı bir bölgede, daha iyi bir topluluk hayal eden insanların temiz vizyonunu temsil etmektedir. Çoğu zaman ise bu hususta son dönemlerde olan popüleriteye rağmen, insanlar yeşilliklerin topluma ve çevreye yapabileceği katkıları göz ardı edebilmektedir. Bu ise; özellikle metropol yerleşim yerlerinde yeşil alanların sanki insanların aktiviteleri için bir alan veya sadece yeşil alan olarak değerlendirilmesinden kaynaklanabilmektedir [102].

Gıda, hava gibi yaşam destek fonksiyonlarını sağlayan yeşil alan ağları, doğa ve rekreasyon faaliyetleri için yerlerdir. Yeşil Altyapı yaklaşımı, doğal alanları koruyabilmek amacıyla düzenleyici veya planlayıcı politika mekanizmalarını kullanmak için çabalamaktadır. Çok fonksiyonlu yeşil altyapı, aynı toprak parçası üzerinde ve aynı zamanda farklı işlevlere ve faaliyetlere işaret etmektedir. Örneğin; bir taşkın ovası taşkınlara karşı koruma, otlak alanların varlığı, doğa rezervi ve rekreasyon alanlarının sürdürülebilirliğine hizmet eder [102].

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1 Materyal

Araştırma bölgesi olarak; Türkiye'nin Ege Bölgesinde yer alan Manisa iline bağlı Salihli ilçesi seçilmiştir. Araştırma İlçenin merkez yakın mahallelerinin kentsel yerleşim alanlarında gerçekleştirilmiştir.

Şekil 3.1 Salihli İlçesinin coğrafi konumu

Araştırmanın ana materyalini; Salihli ilçesi 2000, 2018 yıllarına ait kent sınırlarını gösteren uydu görüntüleri, hava fotoğrafları, coğrafi konum, iklim özellikleri, doğal bitki örtüsü, tarihi gelişimi ve demografik yapı bilgi ve yazınsal kaynakları oluşturmaktadır.

Salihli ilçesinin nüfusu 160 bin 810 kişidir [104]. Salihli ilçesi denizden 125 metre yükseklikte olup yüz ölçümü 1302 kilometrekaredir.

Çalışmada; hava fotoğraflarından, 1/1000 ölçekli halihazır haritalar ve nazım imar planından, uydu görüntülerinden, yerinde çekilen fotoğraflardan ve İlçe hakkında yazılmış kitaplardan yararlanılmıştır.

Fotoğrafların çekilmesinde; drone ve fotoğraf makinesi kullanılmış olup, park alanlarının belirlenip işaretlenmesinde; Netcad ve Autocad yazılımlarından yararlanılmıştır. Ayrıca sayısal analizlerde Microsoft Office Excel programından faydalanılmıştır.

Şekil 3.2 Fotoğraf çekimlerinde kullanılan drone

Şekil 3.3 Salihli'nin drone ile çekimi yapılmış fotoğrafı

3.2 Yöntem

Araştırmanın yöntemini; araştırma alanının 2000 ve 2018 yılları arasında çekilmiş olan hava fotoğrafları taranıp bilgisayarda topoğrafik haritalar ile karşılaştırılarak yıllar içerisindeki arazi kullanım durumları belirlenmiş ve bunun sonucunda kent içi aktif yeşil alan miktarlarının değişimi ve bu yıllardaki ilçede kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının hesaplanması ve karşılaştırılması oluşturmaktadır. Bu yöntemin uygulanabilmesi için Salihli Belediyesi'nden temin edilmiş olan nazım imar planı, Harita Genel Müdürlüğü'nden elde edilmiş olan hava fotoğrafları ve arazi kullanım durumu incelenerek ve yer gerçeği ile karşılaştırılarak değerlendirme yapılmıştır.

Ayrıca Autocad programından yararlanılarak hava fotoğrafları üzerinden aktif yeşil alan arazi kullanım sınırları sayısallaştırılarak sınırlar içindeki alanların yıllar

içindeki alansal değişimleri tespit edilip kişi başına dufen aktif yeşil alan verileri matematiksel olarak hesaplanarak grafiksel olarak yorumlanmıştır.

Aktif yeşil alanların hesaplanmasında; merkez (yakın) mahalleler bazında ve Salihli ilçesi genelinde aktif yeşil alanlar belirlenmiş ve kişi başına dufen aktif yeşil alanlar m² olarak hesaplanmıştır.

Salihli Belediyesi Park ve Bahçeler Mfdurluğu'nden alınan Salihli ilçesi mfcavir alan sınırları içerisindeki aktif yeşil alanların listesi belediye tarafından verilen adları dikkate alınarak park ibaresiyle yer alan alanlar aynı şekilde bırakılmış olup aktif yeşil alan niteliği taşıyan fakat listede yeşil alan ibaresiyle bulunan alanlar dinlenme parkı şeklinde isimlendirilmiştir. Aktif yeşil alanların isimlerinin belirtilebilmesi ve haritada tanımının yapılabilmesi amacıyla Nebahat Kalkan'ın 2013 yılında yaptığı kodlama sistemi örnek alınarak kodlama geliştirilmiştir. Bu kod sisteminde sondaki rakam mahallede bulunan yeşil alanın belirli bir sıralamaya bakılmaksızın numarasını, numaradan önce gelen "MP" cep parklarını, kfcfc parkları ve mahalle parklarının, "P" dinlenme parklarının, "S" stad ve stadyum alanlarının tanımını yapmaktadır. Bu harflerden önce gelen harfler ise mahallenin ismini tanımlamaktadır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1 Doğal Yapı

4.1.1 Coğrafi Konum

Salihli Gediz Havzası'nın orta kısmında 28 10' doğu boylamı, 38 10' kuzey enleminde yer almaktadır. Bozdağların kuzey eteklerinde Gediz nehrinin kenarında konumlanmıştır.

İzmir – Ankara kara yolu, İzmir -Afyon-Ankara demir yolu üzerinde yer alan Salihli, doğusunda Alaşehir, Kula, kuzeyinde Demirci, Köprübaşı ve Gördes, batısında Gölçay ve Ahmetli, güneyinde ise İzmir'in Ödemiş ilçesiyle çevrilidir.

4.1.2 Topografik Yapı

Salihli ovası; Gediz grabeninin içerisinde yer alan ve Gediz nehrinin ovaya giriş kısmındadır. Kısım kısım 90-100 metreye ulaşan alüvyonlar Gediz'in ve Bozdağ'ın etkisinde kalarak heterojen bir yapı göstermektedir. Bu durum toprak verimliliğine olumlu etki sağlamaktadır [105].

Ayverdi'nin geoteknik raporuna göre [106] “İlçe topoğrafik eğimi 00–30 olan Gediz grabeni üzerindeki çöküntü alanında yerleşmiştir. Şehrin güneyine doğru gidildikçe eğim artmakta ve zirvelerde 170 metrenin üzerine çıkmaktadır. Güneydeki dik topoğrafyanın düzlüğe (ovaya) açıldığı alanlarda yaygın alüvyon yelpazeleri ve taşkın alanları gelişmiştir. Topoğrafyanın dik olmasının nedeni, ilçeyi güneyden sınırlayan KB-GD ve D-B doğrultulu faylardır. Gediz grabenini oluşturan bu faylar aktif özelliktedir. Bu fayları yaklaşık dik yönde kesen KD-GB, K-G, KB-GD doğrultulu faylar derin vadilerin oluşmasının nedenidir. Bu durum aynı zamanda alüvyon yelpazelerinin oluşumunu da açıklamaktadır.” şeklinde belirtilmiştir.

4.1.3 Jeolojik Yapı

Salihli ovası kuzey ve güney yönlerinden kırık fay hatları ile sınırlandırılmıştır. Gediz tektonik çukurluğunun oluşumunda büyük rolü bulunan bu fay hattının ovanın graben yapısının kanıtını oluşturur.

Salihli ovasının güney kısımlarında sıcak su kaynakları bulunmaktadır. Ovanın neojen zamanın sonlarında çöktüğü Bozdağların bu zamanda yükseldiği ve 1500 metrelere ulaştığı kabul görmüştür.

Ovada zaman zaman fayların hareket etmesi sonucu temelinde çökmeler olduğu kabul edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında Salihli ovasının birinci dereceden deprem kuşağında yer aldığı görülmektedir [105].

Paleozoik Yaşlı Metamorfik Seriler Salihli ve çevre jeolojisinin en eski birimleridir. Granitik gnayslar iri pembe, beyaz kristalli olup Menderes Masifi'ni gözlü gnays ve biyotit gnayslarla yanall ve dikey geçişlidir. Gözlü gnayslarla birlikte masifin örtü şistlerini oluşturan amfibollü şist, granatlı şist, kloritli şist, kalk şistler yer alır. Birimin üst kısımlarına doğru ince mermer bantları ve düzeyleri görülmektedir. Örtü şistleri üzerine uyumlu olarak gelen dolomitik mermer yer alır.

Ayverdi'nin sondaja dayalı zemin ve temel etüd raporunda [106] "Alt Miyosen olarak tanımlanan (Gerentaş Fillitleri) fillatlar veya yapraklı şeyller olarak adlandırılan kaya birimi, metamorfik temel üzerine uyumsuzlukla gelir. Kalınlıklarının 200 m olduğu sanılmaktadır. Osmaniye Grubu diye adlandırılan Alt Miyosen'de Gerentaş Fillitleri'nin üzerine 100 m kalınlığa sahip Gölcük Kireçtaşları bulunmaktadır. Üst Miyosen Yaşlı Aluviyal Çökelleri, altta konglomera ile başlamakta, yukarıya doğru taneler küçölerek kumtaşları ile tamamlanmaktadır. Miyosen Çökelleri üzerine, bazen stratigrafik uyumsuzlukla, bazen de tektonik dokanakla Pliyosen yaşlı fluviyal çakıltaşı ile gölsel kireçtaşları gelir [107]. Bazı yazarlar da bu çökelleri ikiye ayırmışlardır. Altta yüksek enerji akarsularının ürünü olan akıntı oluşukları, çakıl ve diğer kırıntıların çökeldiği kanal dolguları, mercekssel yapılar da kırmızı renkli konglomeralar gözlenmektedir. Yukarıya doğru kumtaşı, miltaşı, kil az da olsa derecelenmenin görülmesi enerji şartlarındaki azalmanın sonucudur. Üstte yine iri gereçlerle başlayıp, bazen beyaz renkli kumtaşı, bazen de içinde Gastropod Kavkaları ve kömür bantları gözlenen silttaşı ve kilttaşlarından oluşan birim, az kavisli menderesli ırmakların üst üste gelen dolgularından oluşmaktadır. Pliyosen Serileri Alt (200 m) ve Üst (200 m) Pliyosen olmak üzere

toplam 400 m kalınlık göstermektedir. Grabenin kuzeyinde yaygın olarak Pliyokuvaterner yaşı birimler, temel birimler üzerine, grabenin güney kesiminde ise travertenler ile Pliyosen üzerine uyumsuz olarak gelmektedir.” şeklinde açıklama yapılmıştır.

4.1.4 Hidroloji

Bölgenin en önemli akarsuyu Gediz Nehridir. Bu nehir ilçe merkezinin 26 km doğusunda Murat Dağlarının eteklerinden doğmaktadır. İlçe merkezinin 3 km kuzeybatısından geçerek bölgeyi komple sulayıp doğu-batı yönünde akmaktadır. Nehir bölgeden Alaşehir çayını içine alarak geçer. Dağlık yerde doğan Tabak, Gümüş, Kurşunlu, Çakallar ve Ahmetli yan dereleri düşük rakımlı Gediz Nehrine bağlanırken Gediz’in su seviyesinin artmasına vesile olur. Bu yan derelerin ani taşkınlarının Gediz’deki su seviyesini yükseltmekte olup 1kilometrekarelik bir alanda ortalama 150-200 m³ malzeme taşımaktadır [108]. Gediz Nehrinin yatak genişliği ortalama 150-200 metre, ayrıca 300 m³/sn taşıma kapasitesine sahip olup derinliği 2-3 metredir. Kış ve ilkbahar aylarında taşkınlar olmasına rağmen su yaz aylarında komple çekilmektedir. Debi en yüksek 773 m³/sn, en düşük 2,35 m³ /sn, ortalama debi 254 m³ /sn şeklindedir [109].

Gümüş Deresi bölgenin doğusundan geçip Alaşehir Çayına boşalır. Bölgenin batısında bulunan Çakallar Deresi bulunur. Bozdağ’ın yamacından açtığı vadiden geçen Kurşunlu Deresi bölgenin batısından geçerek Barış Mahallesinde Gediz ile birleşir. Kent içi ve çevresinde zamanla kurumuş olan dereler bulunmaktadır.

Bölgenin çevresinde Gölcük, Gölarmara, Demirköprü Barajı olmak üzere üç adet göl bulunmaktadır. Demirköprü Barajı 1960 yılında 60000 ha alan sulama kapasitesi ile sulamaya açılmıştır şu an 99.220 ha’lık alana sulama hizmeti vermektedir.

Ova yeraltı suyu açısından zengin bir yapıya sahiptir. İlçede 12 kaynak belirlenmiştir. Bu kaynakların toplam debileri 814 lt/sn ‘dir. Bu kuyuların bir kısmı tuzlu olmasına rağmen çoğu kaynak suyu iyi derecede kalitelidir [108].

Şekil 4.1 Demirköprü Barajı [110]

4.1.5 Toprak Yapısı

Bölge merkezi ve çevresinde azonal topraklar sınıfına dahil olan alüviyal ve kolüviyal toprak tipleri mevcuttur. Bu toprak gruplarının oluşma biçiminde ufalanma, aşınma, birikme eylemleri etkisi söz konusudur [109]. Sürekli ve büyük şiddette meydana gelen aşınma ve birikme ile toprak gelişimi engellenmekte ve sekteye uğramaktadır. Bu sebepten ötürü bölgede horizonlaşma göstermeyen genç topraklar yaygındır [111].

Kentin büyük bir bölümü ve ormanın büyük bir kısmı alüviyal toprak çeşidinden oluşmaktadır. Açık gri, ince kumlu, killi tınlı olan bölgedeki alüviyal topraklar orta bünyeli, iyi drenajlı, tuzsuz ve orta derece organik toprak içerirler [108]. Kolüviyal topraklar ikinci önemli toprak tipidir. Bu toprak çeşidi daha çok nehir oluklarında, ovaların etrafındaki yamaçlar kenarlarında, akarsu yataklarının ağz kısmında oluşan birikinti koni ve yelpazeleri ile yamaçların molozları üzerinde bulunan köşeli-yuvarlak taşlı, killi, ince kumlu topraklardır [109]. Kent merkez mahalleleri küloviyal 2.sınıf, 6.sınıf ve 7.sınıf topraklara sahip olup sel suları ile

yarılmış, kumlu, killi, marnlı, kırmızı-bordo ve sarı-esmer renge sahiptir. Geçirgen kaba bünyeli toprak olup su ve rüzgâr erozyonu ile kolaylıkla aşınıp taşınırlar [21].

Bölgenin doğusunda 500-600 metre genişliğindeki kuşakta bulunan toprak bitkisel ürün getirmeyen, kuru tarım arazisi veya çayırılık olarak değerlendirilen 8. Sınıf çıplak kaya ve moloz arazi yapısına sahiptir [112]. Bu verimsiz alanın doğusunda 1.sınıf alüvyal topraklar bulunmaktadır. İlçenin batısında ise kuru tarım yapılan 6.sınıf A, B, C horizonlu, tınlı, pH ortalaması 7.30 olan kalkersiz kahverengi orman toprağı bulunmaktadır [21]. Bozdağ'ın alt eteklerinde kolüvyal toprak üst kısımlarından sonra A ve C horizonlu, killi-kumlu, çakıllı, pH'sı 7.5 olan regosol topraklar bulunmaktadır [109].

4.1.6 Bitki Örtüsü

Otman' nın Dünden Bugüne Salihli kitabına göre [105] bitki örtüsü “Meojen gölü ve çöküntü sonrasında gelişen olaylar sonucunda alüvyon topraklardan oluştuğunu söylemek mümkündür. Ancak ilçe sınırları içerisinde kalan Bozdağ'ın kuzey yamaçlarında yerli topraklara da rastlamak mümkündür. Yamaçlar dikili tarıma daha elverişli iken bazı yerlerde de çıplak topraksız olanların görülmesi de ayrıca çeşitlilik kazandırmaktadır. Salihli' de Akdeniz tipi (maki ve garig) bitki örtüsü görülmektedir. Bunlar daha çok Bozdağ'ın yamaçları ve Dibek Dağı üzerinde görülür. Kızılçam (*Pinus brutia*), kermes meşesi (*Quercus coccifera*), sandal (*Arbutus andrachne*), zeytin, karaçalı (*Paliurus spina-christi*), menengiç (*Pistacia terebinthus*), hayıt (*Vites agnus-castus*) gibi. Bozdağ'daki yüksekliğe bağlı olarak kestane (*Castanea sativa*), ceviz (*Junglans regia*), kızılağaç (*Alnus glutinosa*), zakkum (*Nerium oleander*), söğüt (*Salix spp.*), çınar (*Platanus spp.*), ılgın (*Tamarix spp.*) ve sarmaşık (*Hedera helix*) gibi bitkiler de doğal olarak yetişmektedir.” şeklindedir.

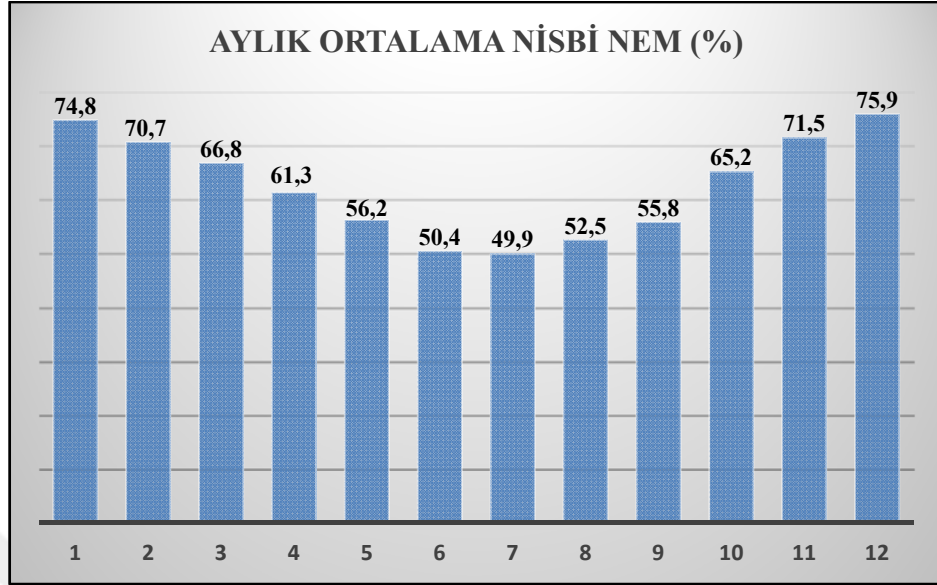
4.1.7 İklim

Manisa Valiliği Resmi Kent Rehberi'ne [113] göre; Salihli Akdeniz iklimine sahiptir. Kış ayları sıcaklık ortalaması 3-4 °C iken yaz ayları sıcaklık ortalaması 17-18 santigrat derecedir. Yıllık sıcaklık ortalaması ise 16,4 °C olmaktadır. İstisnalar dışında sıcaklık yıl boyu 5- 30 °C arasında değişim göstermektedir. Bölge cephe sistemlerinin fazlaca etkili olduğu durumunda bahar aylarında bir günde 4 mevsim

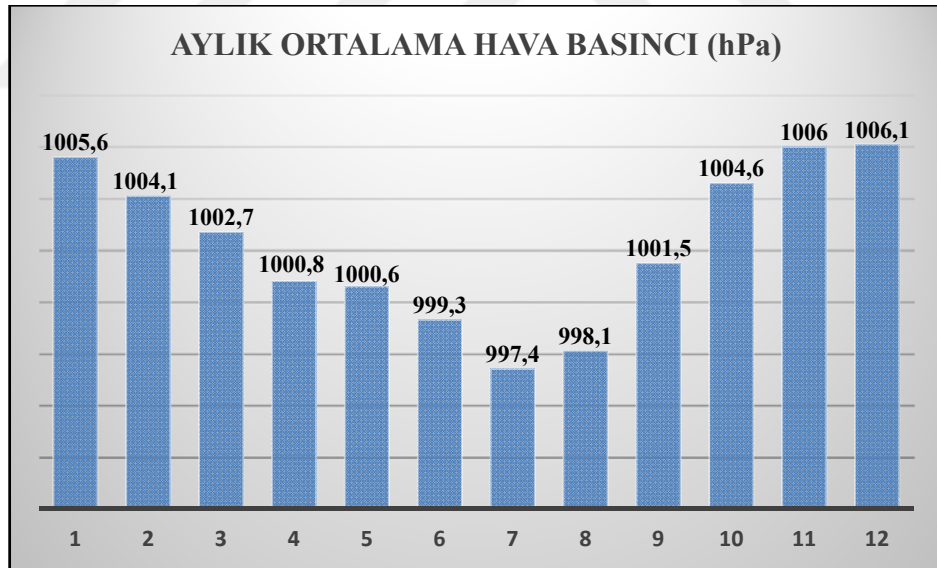
yaşayabilmektedir. Bozdağların etkisiyle bazı günlerde gündüz sıcaklıkları 0 °C altına inebilmektedir. Ek-A'da yer alan Meteoroloji Manisa İl Müdürlüğü'nden alınan uzun yıllara (1960-2018) ait iklim parametrelerinden elde edilen sonuçlara göre nemin; en yüksek olduğu ay aralık iken en düşük nemin görüldüğü ay ise temmuz ayında olduğu (Şekil 4.2), sıcaklığın; en yüksek temmuz ayı iken en düşük şubat ayında görüldüğü (Şekil 4.4), en fazla yağış aldığı ayın aralık ayı iken en az ise ağustos ayında olduğu ölçülmüştür (Şekil 4.6). İlçeye ait aylık ortalama kar yağışlı günler sayısı incelendiğinde kar yağışının en fazla şubat ayında olduğu tespit edilmiştir (Şekil 4.5). Rüzgâr esiş sayısı en fazla batı yönünden olduğu görülmektedir (Şekil 4.7). Ortalama yağış miktarı yıllık 500 mm civarındadır. Akdeniz yağış rejiminde olması nedeniyle yağışın %48'i kış, %27'si ilkbahar, %8'i sonbahar, %7'si de yaz mevsiminde düştüğü tespit edilmiştir. Ancak bazı yaz aylarında hiç yağış almadığı durumlarda görülmüştür.

Tablo 4.1 Meteoroloji Genel Müdürlüğü Salihli uzun yıllara ait (1960-2018) bazı parametreleri

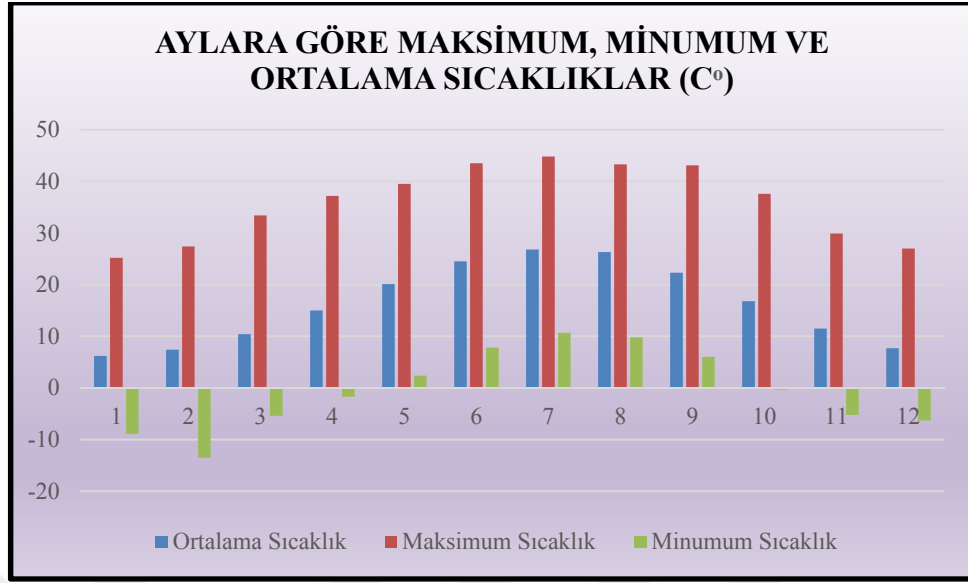
Parametre	Rasat S. (YIL)	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	YILLIK
Aylık Ortalama Hava Basıncı (hPa)	51	1005.6	1004.1	1002.7	1000.8	1000.6	999.3	997.4	998.1	1001.5	1004.6	1006	1006.1	1002.2
Ortalama Sıcaklık	57	6.2	7.4	10	15	20	25	27	26	22	17	12	7.7	16.3
Maksimum Sıcaklık	58	25	27	33	37	40	44	45	43	43	38	30	27	44.8
Minimum Sıcaklık	58	-8.9	-14	-5.4	-1.7	2.4	7.8	10.7	9.8	6	-0.3	-5.2	-6.3	-13.5
Minimum Sıcaklığın -5 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	55	0.92	0.47	0.07								0.01	0.21	1.68
Aylık Ortalama Nispi Nem (%)	54	74.8	70.7	66.8	61.3	56.2	50.4	49.9	52.5	55.8	65.2	71.5	75.9	62.6
Aylık Toplam Yağış Ortalaması (mm=kg÷m ²)	58	72.7	67.4	59.7	44.8	30.6	19.9	10.7	7.7	18.3	34.5	58.8	83.2	508.3
Aylık Kar Yağışlı Günler Sayısı Ortalaması	58	0.53	0.64	0.26									0.28	1.71
Aylık Ortalama Rüzgâr Hızı (m÷sn)	58	1.3	1.5	1.6	1.6	1.6	1.7	1.8	1.7	1.5	1.2	1.1	1.3	1.5

Şekil 4.2 Salihli aylık ortalama nisbi nem (1960-2018)

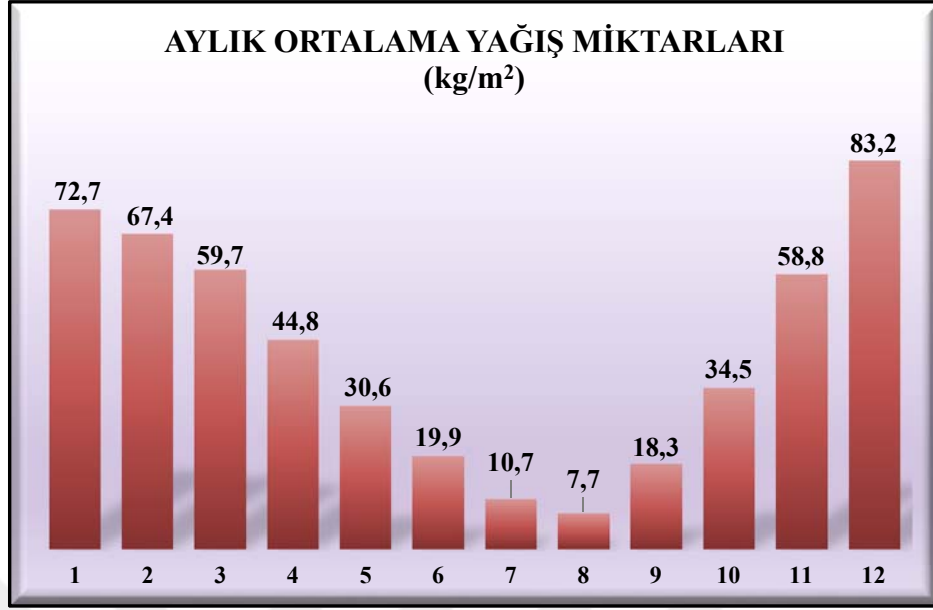
Şekil 4.3 Salihli aylık ortalama hava basıncı (1960-2018)

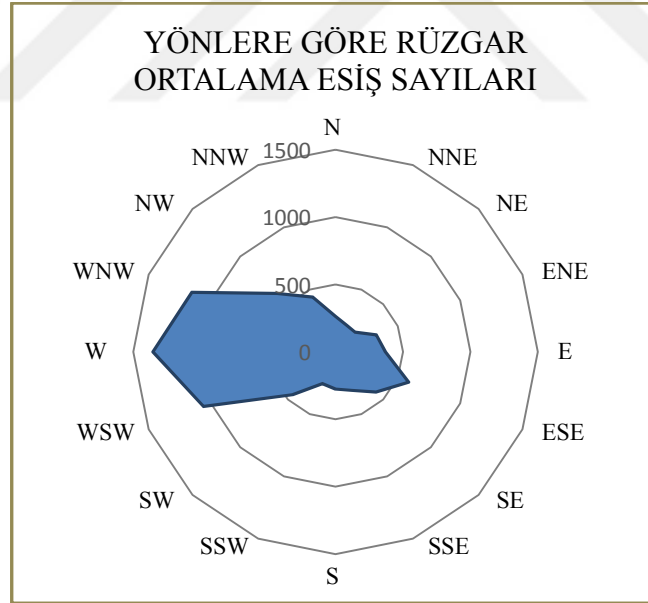
Şekil 4.4 Salihli aylara göre maksimum, minimum ve ortalama sıcaklıklar (1960-2018)

Şekil 4.5 Salihli aylık ortalama kar yağışlı günler sayısı (1960-2018)

Şekil 4.6 Salihli aylık ortalama yağış miktarları (1960-2018)

Şekil 4.7 Salihli yönler göre rüzgâr ortalama esiş sayıları (1960-2018)

4.2 Kültürel Yapı

4.2.1 Tarihçe

Manisa İl Kültür ve Turizm Mdrlgne göre [114] Salihli'nin tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Demir Köprü Barajı yakınlarındaki Sindel ve arıklar köylerinin bulunduğu bölgede bulunan fosil ayak izlerinden elde edilen bulgulara göre, en eski yerleşim merkezi, Salihli'nin 7 km kadar batısında kurulmuş olan Sardes antik şehridir. M.. 547 yılına kadar Lidyalılara ait olan bu bölge, M.. 547 yılından sonra Perslerin eline geçmiş ve M.. 334 yılına kadar Pers toprakları içerisinde yer almıştır. M. 334 yılından sonra sırasıyla Makedonya, Bergama, Roma ve Bizans egemenliğine dahil olan bu topraklar, 1300'l yıllarda Saruhanoğulları'nın himayesine girmiş olup, 1400 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetimine giren Sart, Aydın Sancağı'na bağlı bir kaza olmuştur. O tarihte Sart'a bağlı bir köy olan ve Veled-i Salih (Salihoğlu) adına sahip olan şimdiki ilçe merkezinin, ilerleyen süreçte Sart'a oranla daha hızlı bir gelişim göstermiş olup 18. yüzyıl başlarında kasaba 1872'de ise Saruhan Sancağı'na bağlı kaza olmuştur. 1927 yılında Saruhan Sancağı'nın adının değiştirilmesinden sonra Manisa'ya bağlı en büyük ilçelerden biri haline gelmiş olan Salihli, 24 Haziran 1920 – 5 Eylül 1922 tarihleri arasında işgal altında kalmıştır.

şekil 4.8 Lidya Sardes Antik Kenti [115]

Şekil 4.9 Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 16 Ekim 1925'te Salihli ziyaretinde çekilmiş fotoğraf

4.2.2 Nüfus ve Sosyal Yapı

Otman ve Aksakal'ın Salihli 'Antik Çağdan Günümüze' [116] kitabına göre 1573 yılına dair elde edilen kayıtlarda Salihoğlu Köyüne ait nüfus bilgileri 17 nefer ve 9 hane şeklindedir. Daha sonra bölge 18. Yüzyılın sonlarında Rumların yerleşmesiyle birlikte nüfusunu arttırmıştır. 1831 yılında Osmanlı nüfus sayımında Salihli'nin nüfusu 501 olmuştur. Bu nüfusun 281'i Müslüman 120'si gayri müslimdir.

Demiryolunun Salihli'den geçmesiyle başlayan ve Kurtuluş Savaşı'na kadar geçen sürede nüfusun Anadolu ortalamasının üzerinde artış gösterdiği görülmektedir.

Kırsal nüfusun artışıdaki hız 1960 yılından sonra azalmaya başlamış ve geçen sürede kırsal nüfus ile kentsel nüfus miktarı birbirlerine yaklaşarak 1985 yılında kentsel nüfus kırsal nüfusu geçmiştir.

İlçede kente yeni yerleşenler ve tarımla uğraşanlar ilçenin kenar mahallelerini tercih etmektedir. İlçe kentleşme sürecine girdiğinde ilçenin sosyal yapısında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Tarımda ürün çeşitliliği artmış ve pazar alanı genişlemiştir. Bu durum mevsimlik işçi ihtiyacının oluşmasına sebep olmuştur.

Böylece çevre köylerden mevsimlik işçi olarak gelenlerin çoğu kenar mahallelere yerleşmişlerdir. Kentin nüfusunun giderek artmasıyla inşaat sektörü de gelişmeye uğramış inşaat işçisi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Doğu ve Güneydoğu illerinden gelen işçilerin çoğunluğu inşaat işçisi, bir kısmı da mevsimlik işçi olarak çalışmış olup ilçenin kenar mahallelerine yerleşmişlerdir [21].

Yerleşim alanı doğal koşulları ve coğrafi konumunun oluşturduğu ticari açıdan avantajı ile farklı kültürden kişilerin etkileştiği ve yerleştiği alan haline gelmiştir. Kent nüfusunun önemli bir kısmını göçmenler oluşturmaktadır. Bulgar ve Yugoslavya göçmenleri, Arnavutlar, Çerkezler, Kazak Türkleri ve Romanlar bölgeye vakti zamanında gelip yerleşmişlerdir [21].

Tablo 4.2 Salihli 2000 ve 2018 yılları erkek ve kadın nüfusu [104]

Yıl	Salihli Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2018	161.56	80.022	81.540
2017	160.810	79.675	81.135
2016	159.951	79.208	80.743
2015	158.568	78.545	80.023
2014	156.861	77.399	79.462
2013	156.330	77.316	79.014
2012	155.291	76.636	78.655
2011	155.446	76.857	78.589
2010	155.841	76.920	78.921
2009	155.333	76.453	78.880
2008	156.689	77.325	79.364
2007	155.016	76.605	78.411
2000	149.151	73.049	76.102

4.2.3 Eğitim Durumu

Salihli'nin merkezi ve mahalleleri eğitim açısından oldukça gelişmiş olup ilçede ;47 adet ilkokul bulunup toplam öğrenci sayısı 7902, toplam öğretmen sayısı 579 ve toplam derslik sayısı 515 adettir. 6 adet özel ilkokul bulunup toplam öğrenci sayısı 662, toplam öğretmen sayısı 75, toplam derslik sayısı 40 adettir.34 adet ortaokul bulunup toplam öğrenci sayısı 8367, toplam öğretmen sayısı 617, toplam derslik sayısı 324 adettir.7 adet özel ortaokul bulunup toplam öğrenci sayısı 828, toplam öğretmen sayısı 100 toplam derslik sayısı 56 adettir. 14 tane lise bulunup

toplam öğrenci sayısı 6501, toplam öğretmen sayısı 608, toplam derslik sayısı 324 adettir. 13 adet özel lise bulunup toplam öğrenci sayısı 1263, toplam öğretmen sayısı 231, toplam derslik sayısı 152 adettir. Ayrıca ilçede 1 adet yüksek okul, 1 adet de fakülte bulunmakla birlikte toplam öğrenci sayısı 3000, toplam öğretmen sayısı 50, toplam derslik sayısı 18 adettir. Bu sayede ilçenin eğitim ihtiyaçlarının büyük bir kısmı karşılanmakta olup ayrıca çevre il ve ilçelerinde eğitim ihtiyaçları karşılanabilmektedir.

4.2.4 Ekonomik Yapı

Salihli ekonomik gelir açısından önemli bir yere sahiptir. Ülkenin en zengin bölgelerinden birinde bulunan Salihli üretime erken açılan tarımsal bölgelerinden biridir. İlçenin ekonomik açıdan temelini tarım oluştursa dahi ticaret merkezi olarak da konumu önemli bir yerdedir [21].

1875 yılında demiryolunun ilçe merkezinden geçmesiyle birlikte canlanıp makineleşmeye giden tarımsal üretim, Demirköprü Barajı ve Adala Regülatörü sulama tesislerinin faydasıyla birlikte günümüzde önemli bir yere gelmiştir [21].

Bölgede tarıma dayalı; un, yem, çırçır, zeytinyağı, salça fabrikaları bulunmaktadır. Ayrıca fidanlık, soğuk hava deposu da yer almaktadır. Bölgede sanayi sektörü açısından; tuğla-kiremit, palamut-valeks fabrikası, kaynak -maden suları fabrikası, beton üretim tesisleri bulunmaktadır.

Salihli Ticaret ve Sanayi Odası 2018-2022 Stratejik Planından [117] elde edilen verileri göre bilgiler şu şekildedir:

Tablo 4.3 İş gücü açısından vergi mükellefleri [117]

İlçe	Kurumlar Vergisi Türünde	Gelir Vergisi	Basit Usul Ticari Kazanç	Toplam
Salihli	853	4.040	3.423	8316

Tablo 4.4 Kullanım şekline göre arazi dağılımı [117]

Cinsi	Miktarı (ha)	Oranı (%)
Tarım Alanı	58.096	0.29
Sulanabilir Alan	40.310	0.20
Sulanamayan Alan	17.785	0.09
Çayır-Mera	6.896	0.09
Orman	75.107	53.42
Tarıma Elverişli Kullanılamayan Alan	1.406	0.01
TOPLAM	199.600	

Tablo 4.5 Tarım arazilerinin ürünlere göre dağılımı [117]

Ürün Cinsi	Alan (ha)
Hububat	20.861
Bağ	11.972
Yem Bitkileri	5.114
Zeytin	7.536
Pamuk	903
Domates	500
Kiraz	300
Diğer	18.446

Tablo 4.6 Tahıllar ve diğer bitkisel ürün bilgileri [117]

Ürün Adı	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Buğday (Durum)	2000	750	375
Buğday (Diğer)	108.049	64.829	600
Mısır (Dane)	38.500	48.100	2400
Arpa	55.941	16.782	300
Çavdar	900	162	180

Tablo 4.7 Tekstilde kullanılan ham bitkiler [117]

Ürün Adı	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Pamuk (Kütlü)	9030	5192	575
Pamuk (lif)	9030	1806	200

Salihli ilçesi hayvan varlığı açısından ise; büyükbaş 39.300 adet, küçükbaş olarak ise;145.800 adet olup toplam 8.119.325 adet hayvan yetiştirilmektedir.

4.2.5 Ulaşım

Şehir; coğrafi konum ve topografik yapının uygun oluşu sebebiyle hem Salihli'ye bağlı yerleşim yerleriyle hem de komşu ilçe ve illerle gelişmiş bir ulaşım ağına sahiptir. Şehir dışı ulaşımında en önemli yüzdeyi İzmir-Ankara E-96 devlet karayolu almaktadır. Şehrin batı ve doğu üzerindeki yolcu ve yük taşımacılığının büyük bir kısmı bu yol üzerinden sağlanmaktadır. İzmir-Uşak demiryolu ikinci önemli ulaşım yoludur. Kentin İzmir-Ankara E-96 karayolu üzerinde bulunması sebebiyle ülkenin her bir yanına rahatlıkla ulaşımı sağlanabilmektedir. Salihli'den İzmir'e günde 32, Manisa'ya günde 29 sefer yapılmaktadır. Salihli Akhisar yolu Balıkesir ve İstanbul'a, Salihli -Alaşehir hattı ise Denizli ve Aydın'a bağlantı sağlamaktadır. Şehre en yakın deniz ve hava limanı 96 km mesafedeki İzmir ilindedir. Salihli'nin kendisine bağlı merkez harici mahalleleriyle uzaklığı 10 ile 25 km. arasında değişmektedir. İlçe merkezine en uzak mahalleleri Gökeyüp, Akçaköy, Oraklar, Mamatlı ve Hacıkösalı'dır. Bu yerleşimlerden Adala, Dombaylı, Durasılı, Kavaklıdere, Kemerdamları, Pazarköy, Poyrazdamları, Sart, Taytan, Torunlu, Yeşilova, Yılmaz mahallelerine günde 10'dan fazla sefer yapılmaktadır. Beylikli, Kapancı, KarayahĞi, Köseali, Kabazlı ve Yeşilkavak mahallelerinde bu sayı 5-10 sefer arasında değişmektedir. Allahdiyen, Caferbey, Çökelek, Eminbey, Hacıhıdır, Gökköy, Karapınar, Kemer ve Poyrazdamları mahallelerine günde 5 civarında sefer yapılmaktadır. Salihli'nin komşu ilçelere Olan Mesafeleri Alaşehir'e 40, Ahmetli'ye 18, Akhisar'a 66, Demirci'ye 102, Gölarmara'ya 40, Gördes'e 88, Kula'ya 42, Köprübaşı'na 53, Saruhanlı 'ya 52, Sarıgöl'e, Selendi'ye 80, Turgutlu'ya 42, Ödemiş'e 52 kilometre uzaklıktadır. Çevre illere olan uzaklığı ise; Manisa'ya 72, İzmir 'e 96, Uşak'a 120, Balıkesir'e 144, Denizli'ye 110 kilometredir.

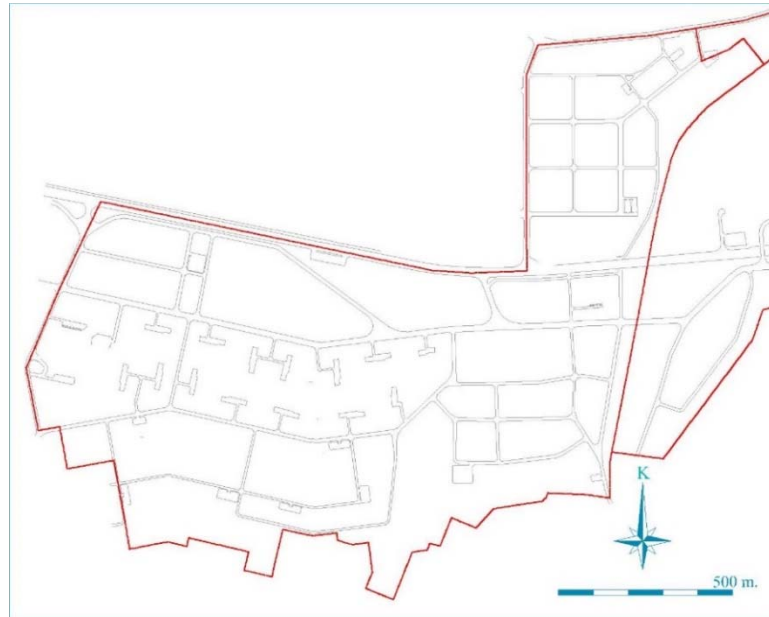

Şekil 4.10 Salihli merkezinden tren geçişi

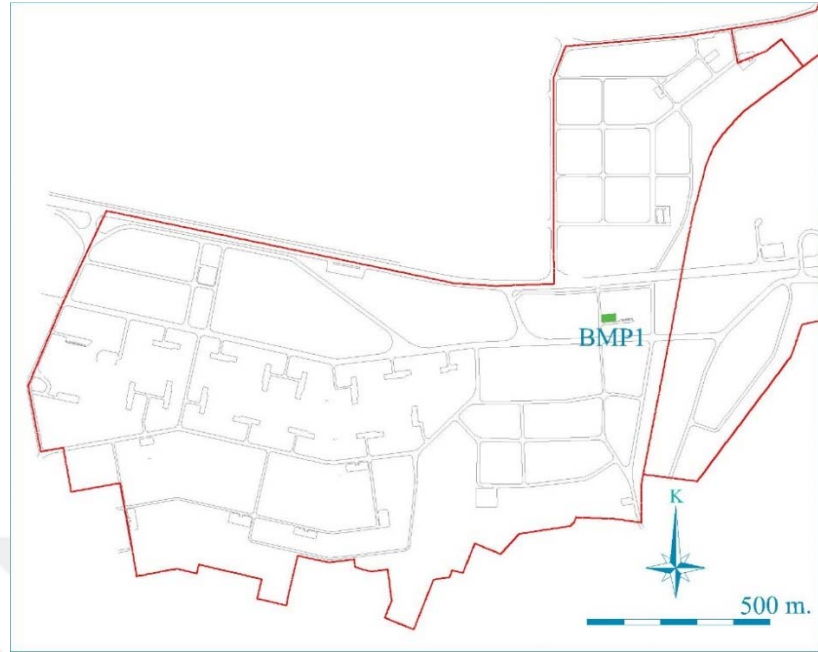
4.3 Salihli İlçesi'nin Yıllar İtibariyle Aktif Yeşil Alanları

4.3.1 Salihli İlçesi 2000 ve 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları

4.3.1.1 Barış Mahallesi

Şekil 4.11 Barış Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.12 Barış Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.8 Barış Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

BARIŞ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Muhtarlık Binası Arkası Park	BMP1	783
	Toplam Alan (m ²)		-	Toplam Alan (m ²)		783
	Mahalle Nüfusu		944	Mahalle Nüfusu		1138
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.69

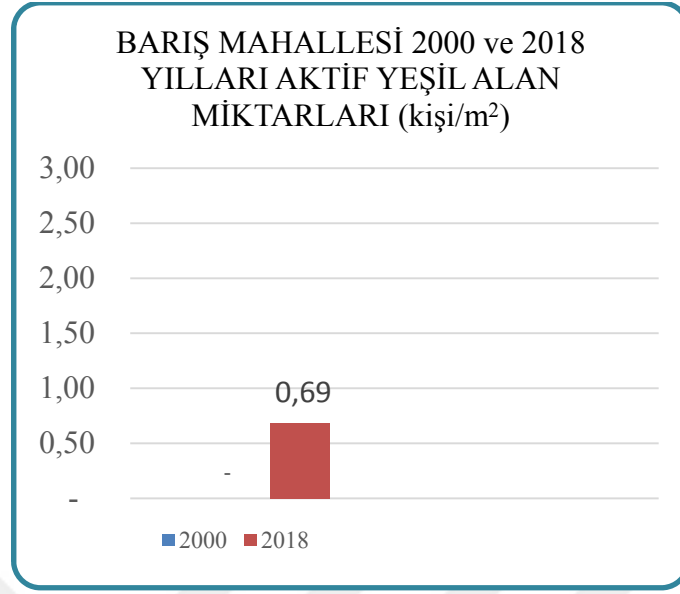
2000 yılına ait mahalle nüfusu 944 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 1138'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 1'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.69 m² olmuştur.

Şekil 4.13 Muhtarlık Binası Arkası Park (BMP1)

Tablo 4.9 Barış Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

BARIŞ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	0.69
Değişim (m ²)	0.69

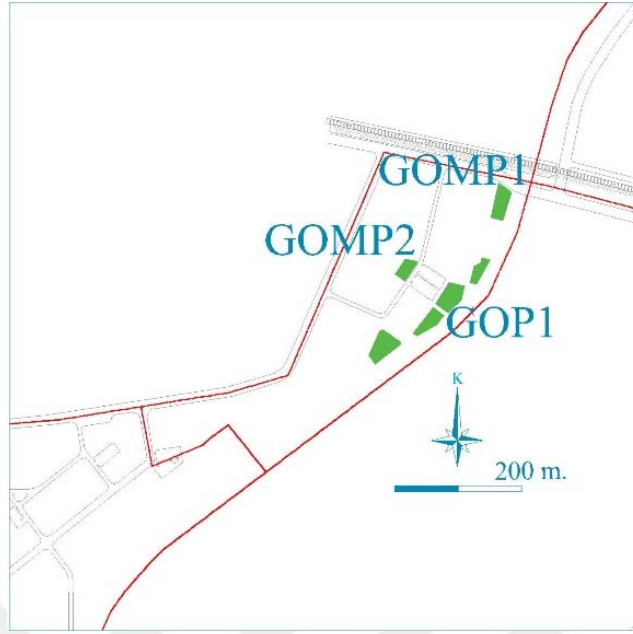

Şekil 4.14 Barış Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.2 Gaffar Okkan Mahallesi

Şekil 4.15 Gaffar Okkan Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.16 Gaffar Okkan Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.10 Gaffar Okkan Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

GAFFAR OKKAN MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Demiryolu Kenarı Dinlenme Parkı	GOP1	2269
2				914-912-952 Sokaklar Arası Park	GOMP1	1102
3				912-916-845 Sokaklar Arası Park	GOMP2	2255
	Toplam Alan (m ²)	-		Toplam Alan (m ²)		5626
	Mahalle Nüfusu		1696	Mahalle Nüfusu		1354
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)	-		Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		4.16

2000 yılına ait mahalle nüfusu 1969 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 1356'ya düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 3'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 4.16 m² olmuştur.

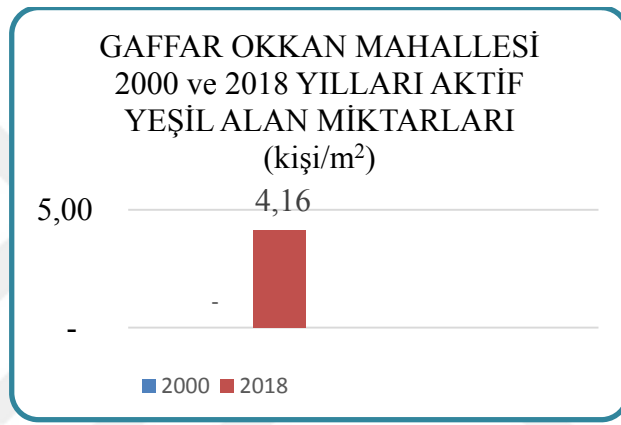
Şekil 4.17 912-916-845 Sokaklar Arası Park (GOMP2)

Şekil 4.18 Demiryolu Kenarı Dinlenme Parkı (GOP1)

Tablo 4.11 Gaffar Okkan Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

GAFFAR OKKAN MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	4.16
Değişim (m ²)	4.16

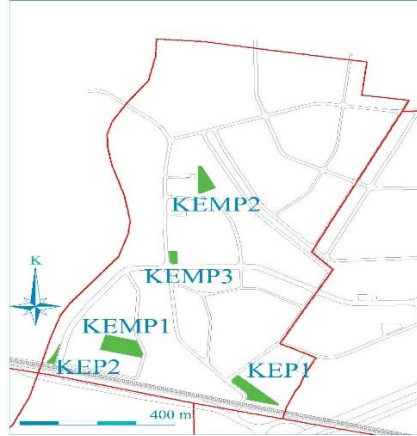

Şekil 4.19 Gaffar Okkan Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.3 Keli Mahallesi

Şekil 4.20 Keli Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.21 Keli Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.12 Keli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

KELİ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Keli Parkı ve Yanı Dinlenme Parkı	KEP1	3895
2				Çay Kenarı-Demiryolu Arası Dinlenme Parkı	KEP2	627
3				Parkkent Sitesi Yanı Park	KEMP1	5141
4				705-709-795 Sokaklar Arası Park	KEMP2	2447
5				Fen İşleri Şantiyesi Yanı Park	KEMP3	743
	Toplam Alan (m ²)	-		Toplam Alan (m ²)		12853
	Mahalle Nüfusu	2094		Mahalle Nüfusu		2266
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)	-		Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		5.67

2000 yılına ait mahalle nüfusu 2094 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 2266'ya yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 5'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 5.67 m² olmuştur.

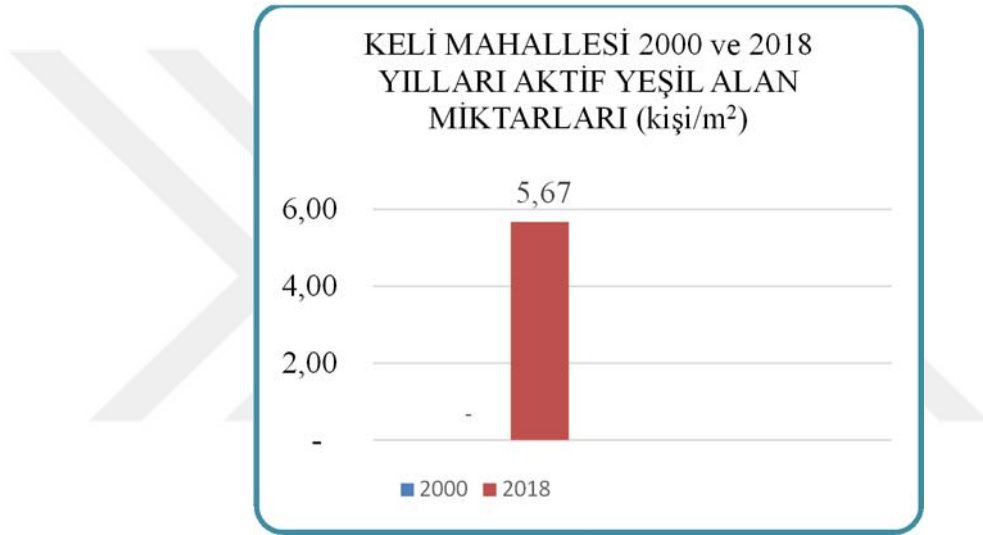
Şekil 4.22 Keli Parkı ve Yanı Dinlenme Parkı (KEP1)

Şekil 4.23 Fen İşleri Şantiyesi Yanı Park (KEMP3)

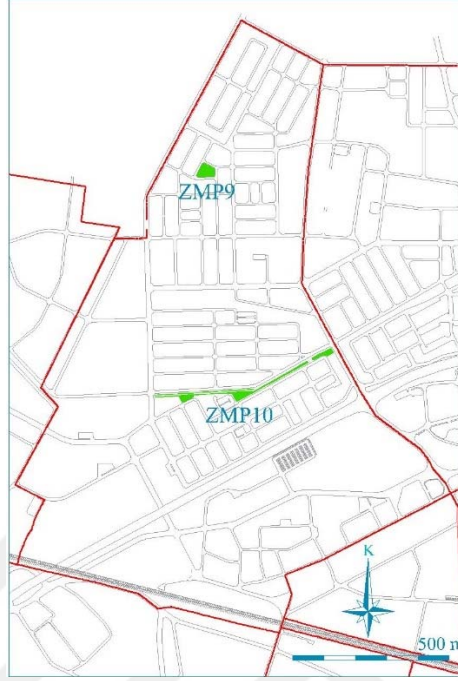
Tablo 4.13 Keli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

KELİ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	5.67
Değişim (m ²)	5.67

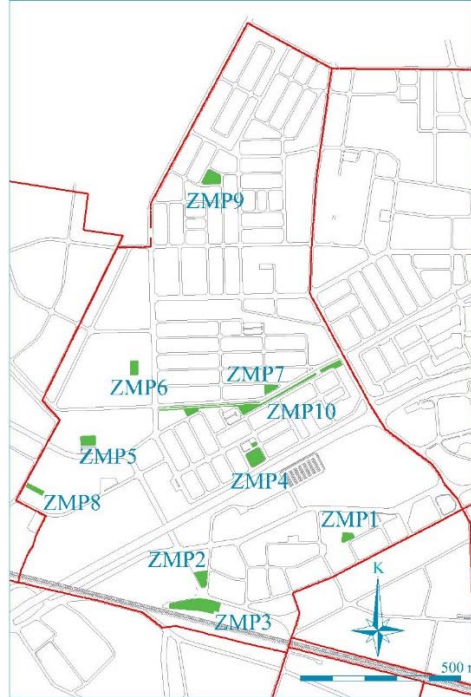

Şekil 4.24 Keli Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.4 Zafer Mahallesi

Şekil 4.25 Zafer Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.26 Zafer Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.14 Zafer Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

ZAFER MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)
1	Şehitlik Parkı	ZMP9	1746	Muhtarlık Binası Önü Park	ZMP1	853
2	Beşeylül Parkı	ZMP10	4915	Medigüneş Hastanesi Önü Park	ZMP2	1310
3				Trafik Eğitim Parkı	ZMP3	4690
4				637-728-601-738 Sokaklar Arası Park	ZMP4	2580
5				Sebahattin Gülsoy Parkı	ZMP5	1339
6				Yeşil Söğüt Cami Yanı Park	ZMP6	1054
7				734-647-547 Sokaklar Arası Park	ZMP7	757
8				583-704 Sokaklar Arası Park	ZMP8	748
9				Şehitlik Parkı	ZMP9	1746
10				Beşeylül Parkı	ZMP10	4915
	Toplam Alan (m²)		6661	Toplam Alan (m²)		19992
	Mahalle Nüfusu		3720	Mahalle Nüfusu		3980
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		1.79	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		5.02

2000 yılına ait mahalle nüfusu 3720 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 2 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 1.79 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 3980'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 10'a yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 5.02 m² olmuştur.

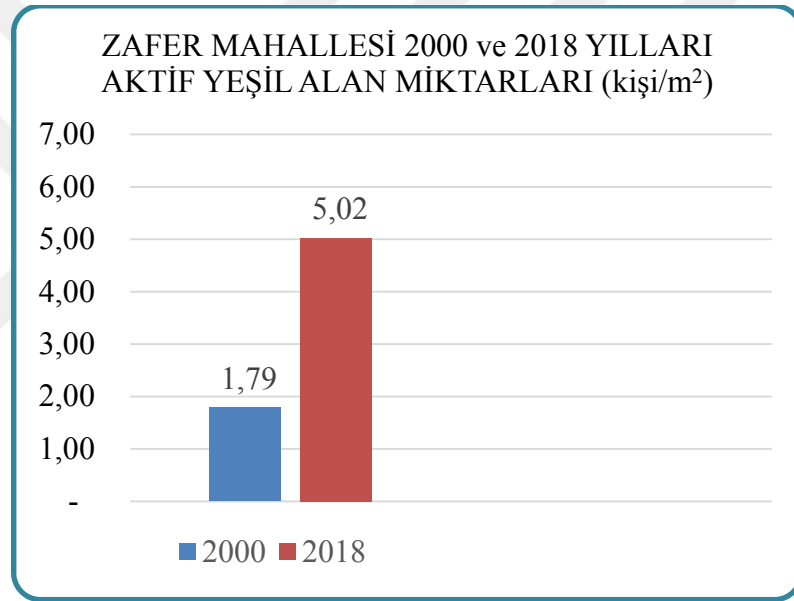
Şekil 4.27 Trafik Eğitim Parkı (ZMP3)

Şekil 4.28 Muhtarlık Binası Önü Park (ZMP1)

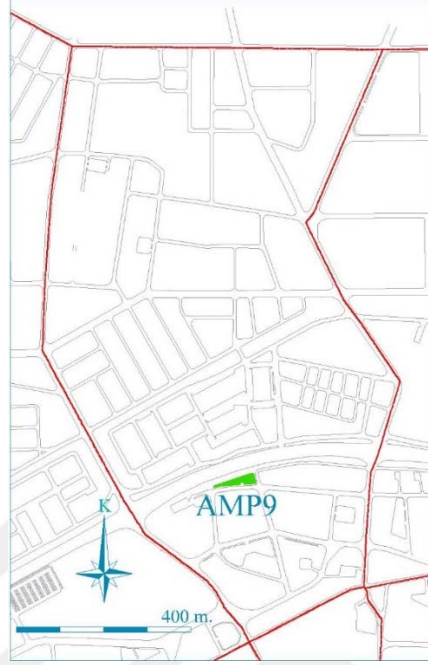
Tablo 4.15 Zafer Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

ZAFER MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	1.79
2018	5.02
Değişim (m ²)	3.22

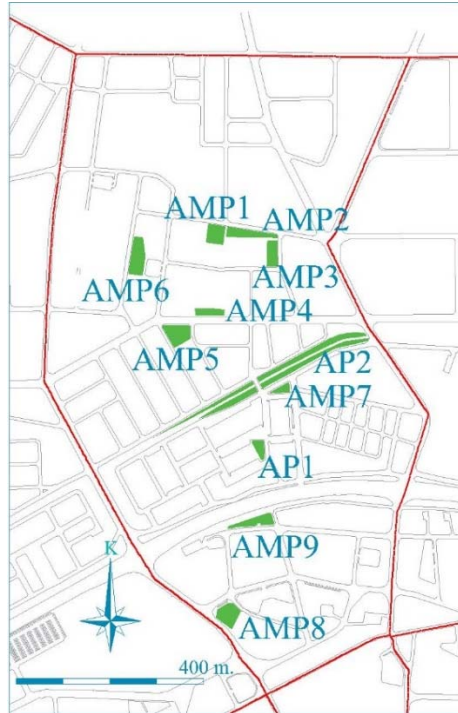

Şekil 4.29 Zafer Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.5 Atatürk Mahallesi

Şekil 4.30 Atatürk Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.31 Atatürk Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.16 Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

ATATÜRK MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Abay Parkı	AMP9	1347	551-654-575-620 Sokaklar Arası Park	AMP1	1438
2				551-654-575-620 Sokaklar Arası Park	AMP2	1485
3				644-620-577-575 Sokaklar Arası Park	AMP3	1193
4				549-581-650 Sokaklar Arası Park	AMP4	860
5				656-587-549 Sokaklar Arası Park	AMP5	1913
6				Hız. Hamza Cami Yanı Park	AMP6	2172
7				547-620-648 Sokaklar Arası Park	AMP7	462
8				Uğur Mumcu Parkı	AMP8	1742
9				Abay Parkı	AMP9	1347
10				Sabri Şirin Önü Dinlenme Parkı	AP1	669
11				Belediye Çevresi Dinlenme Parkı	AP2	11406
	Toplam Alan (m ²)		1347	Toplam Alan (m ²)		24687
	Mahalle Nüfusu		3143	Mahalle Nüfusu		3089
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.43	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		7.99

2000 yılına ait mahalle nüfusu 3143 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.43 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 3089'a düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 11'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 7.99 m² olmuştur.

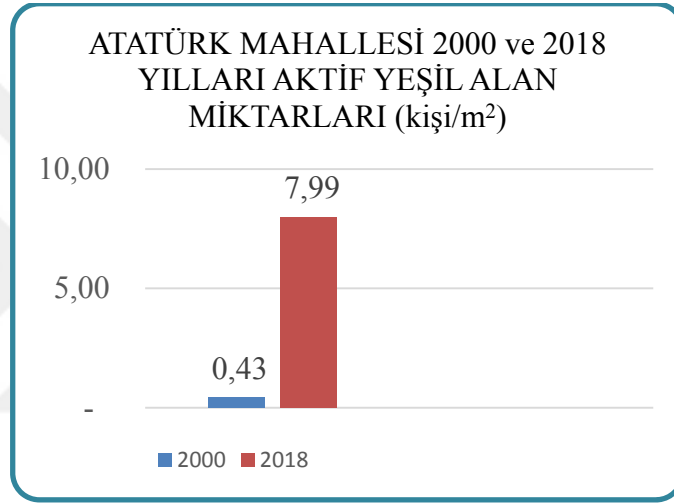
Şekil 4.32 Uğur Mumcu Parkı (AMP8)

Şekil 4.33 Abay Parkı (AMP9)

Tablo 4.17 Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

ATATÜRK MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.43
2018	7.99
Değişim (m ²)	7.56

Şekil 4.34 Atatürk Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.6 Gaziler Mahallesi

Şekil 4.35 Gaziler Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.36 Gaziler Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.18 Gaziler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

GAZİLER MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Orhun Parkı	GMP2	2550	Tüccarlar Sitesi Karşısı Dinlenme Parkı	GMP1	2744
2				Orhun Parkı	GMP2	2550
	Toplam Alan (m ²)		2550	Toplam Alan (m ²)		5294
	Mahalle Nüfusu		1393	Mahalle Nüfusu		1479
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		1.83	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		3.58

2000 yılına ait mahalle nüfusu 1393 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 1.83 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 1479'a yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 2'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 3.58 m² olmuştur.

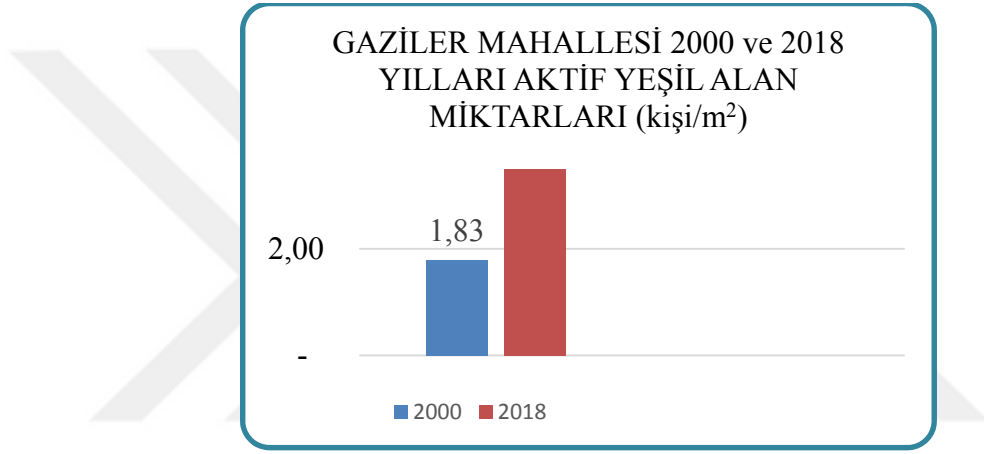
Şekil 4.37 Orhun Parkı (GMP2)

Şekil 4.38 Tüccarlar Sitesi Karşısı Dinlenme Parkı (GMP1)

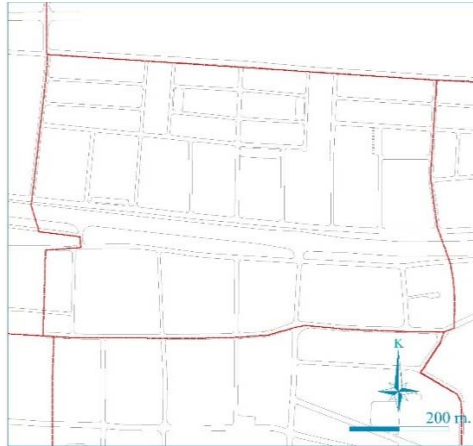
Tablo 4.19 Gaziler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

GAZİLER MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	1.83
2018	3.58
Değişim (m ²)	1.75

Şekil 4.39 Gaziler Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.7 Beşeylül Mahallesi

Şekil 4.40 Beşeylül Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.41 Beşeylül Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.20 Beşeylül Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

BEŞEYLÜL MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Kavaklı Kafeterya Çevresi Dinlenme Parkı	BP1	14036
	Toplam Alan (m ²)		-	Toplam Alan (m ²)		14036
	Mahalle Nüfusu		2433	Mahalle Nüfusu		1951
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		7.19

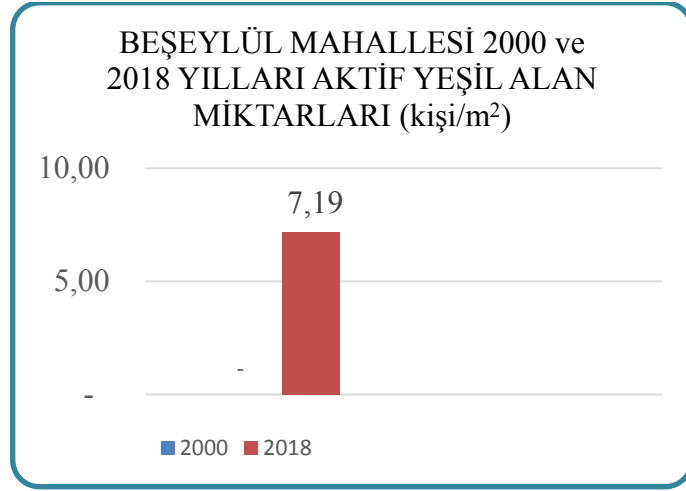
2000 yılına ait mahalle nüfusu 1393 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 1951'e düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 1'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 7.19 m² olmuştur.

Şekil 4.42 Kavaklı Kafeterya Çevresi Dinlenme Parkı (BP1)

Tablo 4.21 Beşeylül Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

BEŞEYLÜL MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)
2000	-
2018	7.19
Değişim (m ²)	7.19

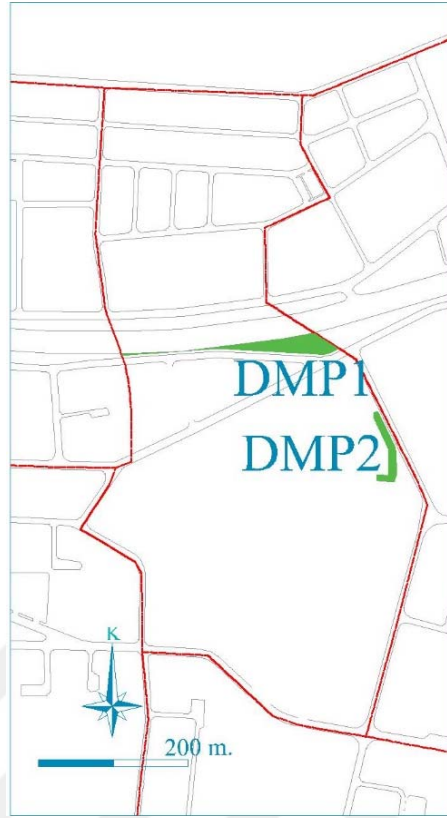

Şekil 4.43 Beşeylül Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.8 Dedetaşı Mahallesi

Şekil 4.44 Dedetaşı Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.45 Dedetaşı Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.22 Dedetaşı Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

DEDETAŞI MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Salih Dede Parkı	DMP2	1041	Atilla Caddesi Muhtarlık Yanı Park	DMP1	3322
2				Salih Dede Parkı	DMP2	1041
	Toplam Alan (m ²)		1041	Toplam Alan (m ²)		4363
	Mahalle Nüfusu		4095	Mahalle Nüfusu		2917
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.25	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		1.50

2000 yılına ait mahalle nüfusu 4095 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.25 m²'dir. 18 yıllık

süre içerisinde nüfus 2917'ye düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 2'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 1.50 m² olmuştur.

Şekil 4.46 Atilla Caddesi Muhtarlık Yanı Park (DMP1)

Şekil 4.47 Salih Dede Parkı (DMP2)

Tablo 4.23 Dedetaşı Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

DEDETAŞI MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.25
2018	1.50
Değişim (m ²)	1.24

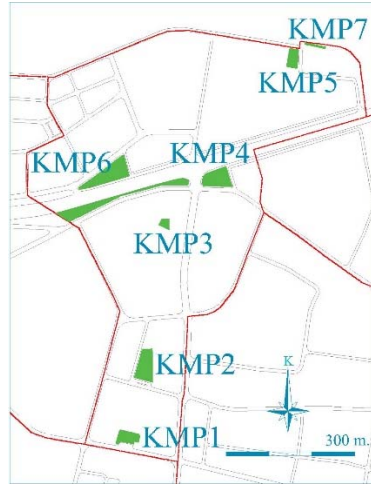

Şekil 4.48 Dedetaşı Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.9 Kırveli Mahallesi

Şekil 4.49 Kırveli Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.50 Kırveli Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.24 Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

KIRVELİ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Kırveli Parkı	KMP4	2387	Pınar Caddesi Trafo Yanı Park	KMP1	1323
2				Sağlık Parkı Üst Tarafı Kalan Park	KMP2	2487
3				Kırveli Cami Yanı Park	KMP3	434
4				Kırveli Parkı	KMP4	2387
5				Valeks Kanal Arkası Park	KMP5	1047
6				Sağlık Parkı	KMP6	5279
7				Valeks Arkası Park	KMP7	272
	Toplam Alan (m ²)		2387	Toplam Alan (m ²)		13229
	Mahalle Nüfusu		1837	Mahalle Nüfusu		3028
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		1.30	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		4.37

2000 yılına ait mahalle nüfusu 1837 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 1.30 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 3028'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 7'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 4.37 m² olmuştur.

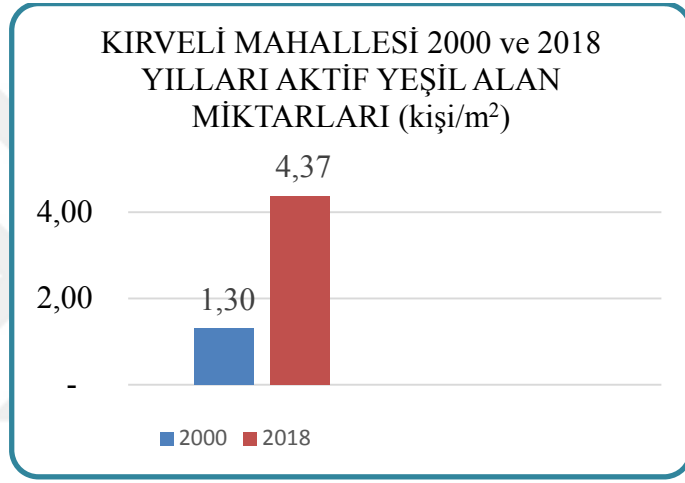
Şekil 4.51 Sağlık Parkı (KMP6)

Şekil 4.52 Valeks Arkası Park (KMP7)

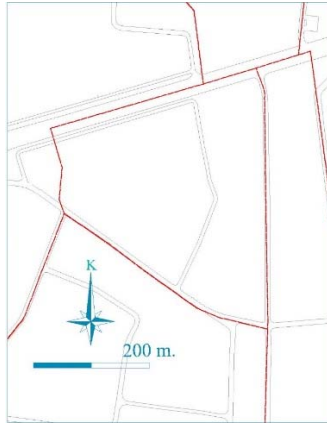
Tablo 4.25 Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

KIRVELİ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	1.30
2018	4.37
Değişim (m ²)	3.07

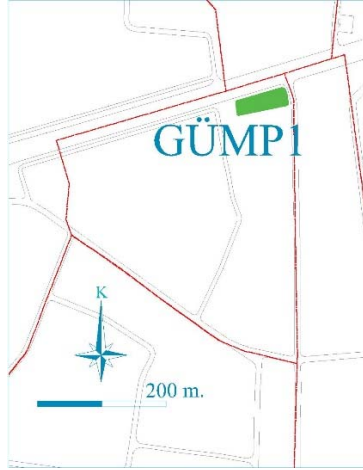

Şekil 4.53 Kırveli Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.10 Gümüş Mahallesi

Şekil 4.54 Gümüş Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.55 Gümüş Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.26 Gümüş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

GÜMÜŞ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Pınar Caddesi-Ankara Yolu Arası Park	GÜMP1	430
	Toplam Alan (m ²)		-	Toplam Alan (m ²)		430
	Mahalle Nüfusu		1271	Mahalle Nüfusu		970
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.44

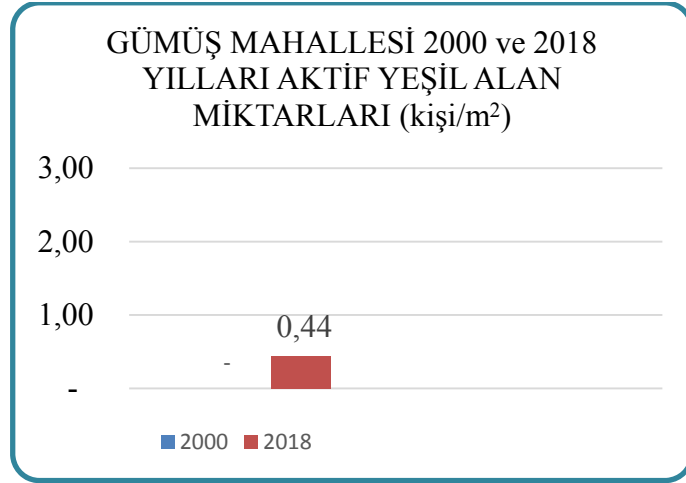
2000 yılına ait mahalle nüfusu 1271 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 970'e düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 1'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.44 m² olmuştur.

Şekil 4.56 Pınar Caddesi – Ankara Yolu Arası Park (GÜMP1)

Tablo 4.27 Gümüş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

GÜMÜŞ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)
2000	-
2018	0.44
Değişim (m²)	0.44

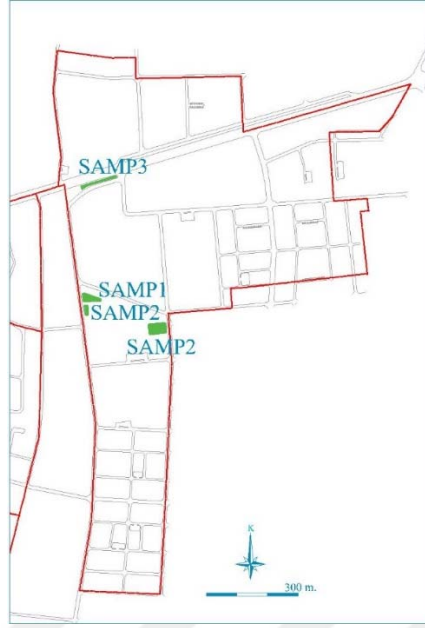

Şekil 4.57 Gümüş Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.11 Sarıpınar Mahallesi

Şekil 4.58 Sarıpınar Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.59 Sarıpınar Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.28 Sarıpınar Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

SARIPINAR MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Sağlık Ocağı Çevresi Park	SAMP1	1238
2				1125-1274 Sokakları Arası Park	SAMP2	2112
3				Alt Sarıpınar Parkı	SAMP3	858
	Toplam Alan (m ²)		-	Toplam Alan (m ²)		4208
	Mahalle Nüfusu		1832	Mahalle Nüfusu		2674
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		1.57

2000 yılına ait mahalle nüfusu 1832 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 2674'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 3'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 1.57 m² olmuştur.

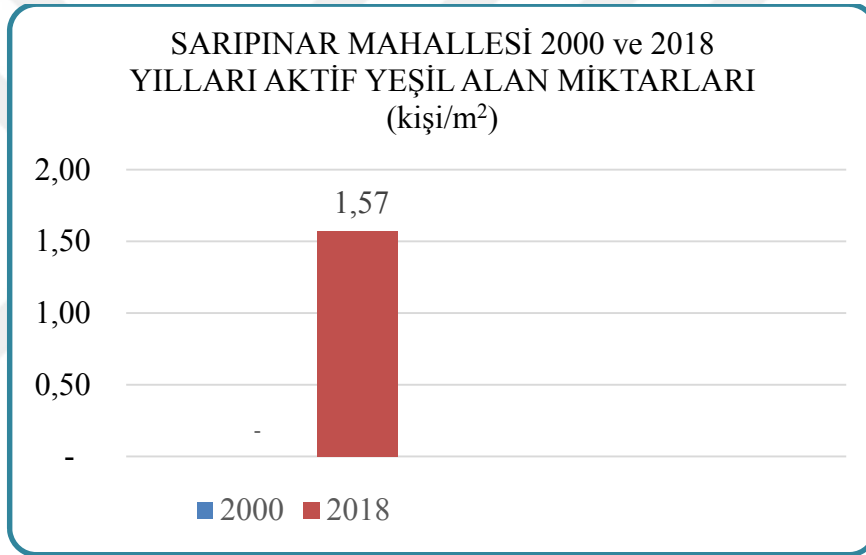
Şekil 4.60 Alt Sarıpınar Parkı (SAMP3)

Şekil 4.61 Sağlık Ocağı Çevresi Park (SAMP1)

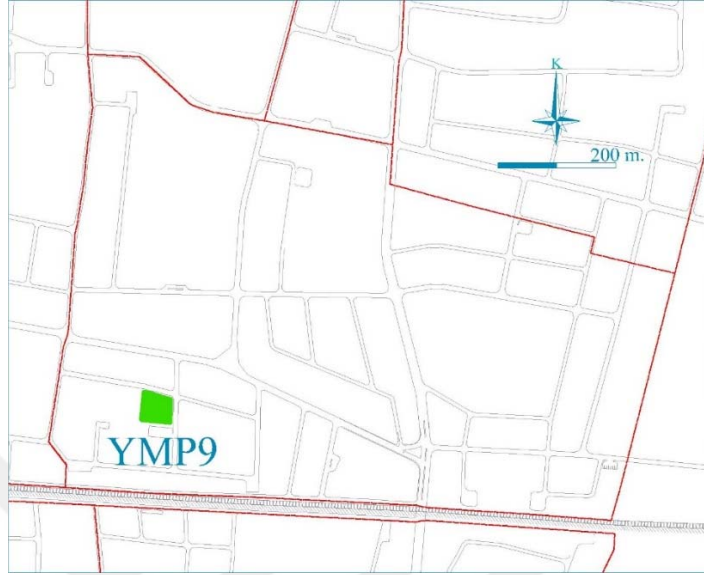
Tablo 4.29 Sarıpınar Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

SARIPINAR MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	1.57
Değişim (m ²)	1.57

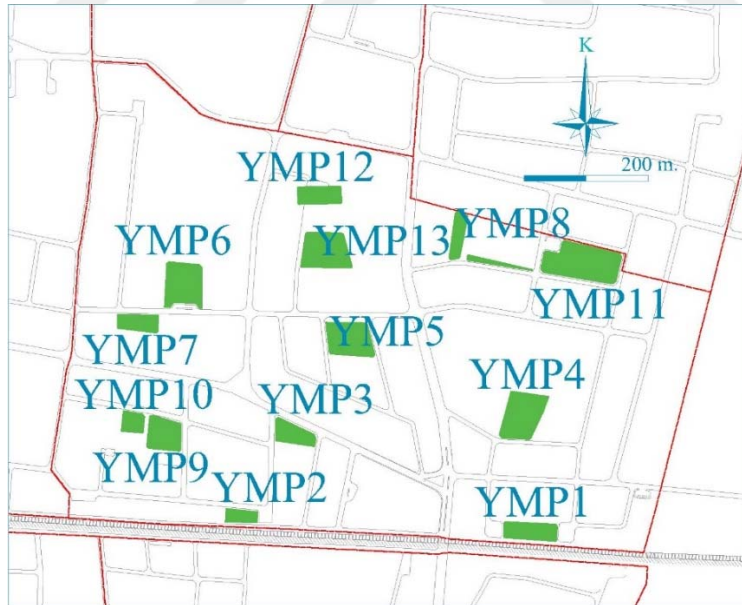

Şekil 4.62 Sarıpınar Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.12 Yörük Mahallesi

Şekil 4.63 Yörük Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.64 Yörük Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.30 Yörük Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

YÖRÜK MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)
1	Gençlik Parkı	YMP9	3000	Gümüş Evler Parkı	YMP1	2377
2				Fevzipaşa Spor Parkı	YMP2	1063
3				Çınarlı Parkı	YMP3	1932
4				Esen Parkı	YMP4	4343
5				Siteler Parkı	YMP5	3790
6				Engelleri Aşma Parkı	YMP6	3968
7				Şehit Ömer Kılıç Parkı	YMP7	1768
8				400-402-379-395 Sokaklar Arası Park	YMP8	1503
9				Gençlik Parkı	YMP9	3000
10				Ali İhsan Karayığit Futbol Sahası Yanı Park	YMP10	1103
11				Milli Egemenlik Parkı	YMP11	6784
12				Arçelik Servisi Karşısı Park	YMP12	2282
13				Özgürlük Parkı	YMP13	4156
	Toplam Alan (m²)		3000	Toplam Alan (m²)		38069
	Mahalle Nüfusu		6689	Mahalle Nüfusu		12180
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		0.45	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		3.13

2000 yılına ait mahalle nüfusu 6689 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.45 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 12180'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 13'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 3.13 m² olmuştur.

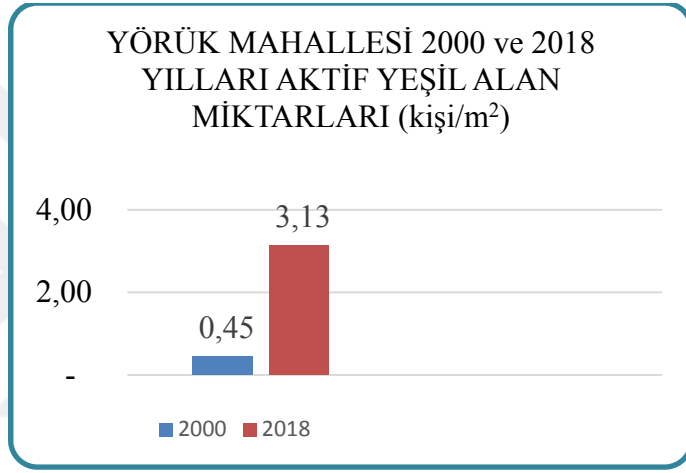
Şekil 4.65 Milli Egemenlik Parkı (YMP11)

Şekil 4.66 Fevzipaşa Spor Parkı (YMP2)

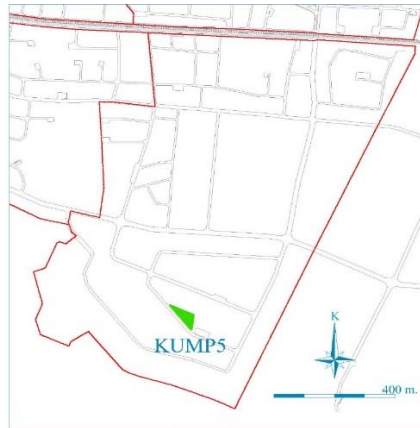
Tablo 4.31 Yörük Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

YÖRÜK MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.45
2018	3.13
Değişim (m ²)	2.68

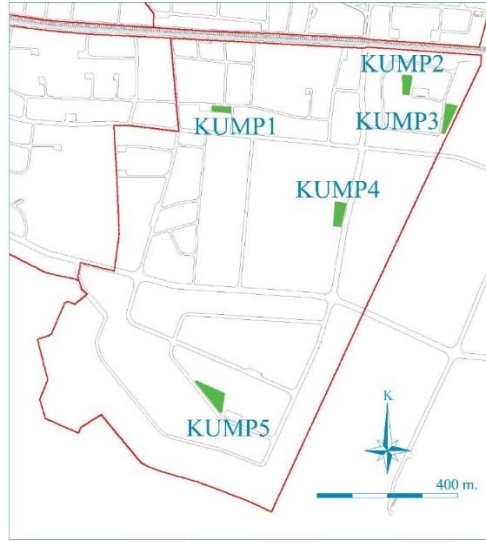

Şekil 4.67 Yörük Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.13 Kurtuluş Mahallesi

Şekil 4.68 Kurtuluş Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.69 Kurtuluş Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.32 Kurtuluş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

KURTULUŞ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Türkeli Parkı	KUMP5	3017	Şehit Mehmet Gül Parkı	KUMP1	876
2				Şehit Süleyman Gür Parkı	KUMP2	1321
3				245-249 Sokaklar Arası Kalan Park	KUMP3	1745
4				Koşu Yolu Parkı	KUMP4	1886
5				Türkeli Parkı	KUMP5	3017
	Toplam Alan (m ²)		3017	Toplam Alan (m ²)		8845
	Mahalle Nüfusu		4802	Mahalle Nüfusu		10661
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.63	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.83

2000 yılına ait mahalle nüfusu 4802 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.63 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 10661'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 5'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.83 m² olmuştur.

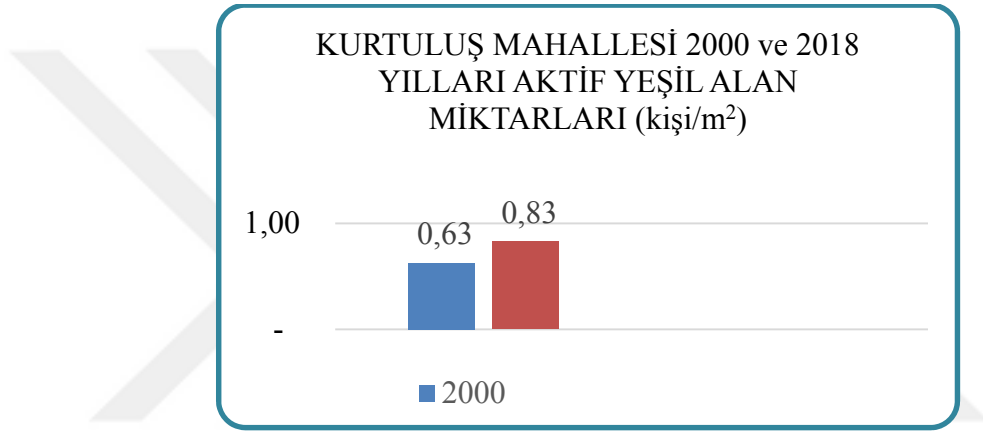
Şekil 4.70 Türkeli Parkı (KUMP6)

Şekil 4.71 Şehit Mehmet Gül Parkı (KUMP2)

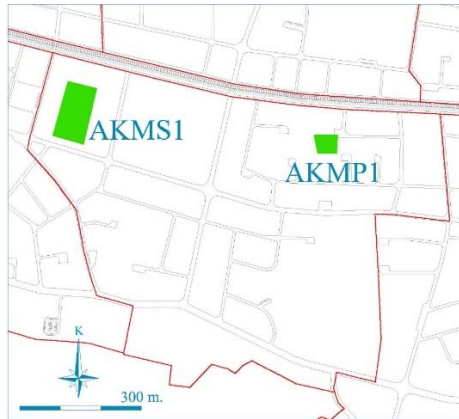
Tablo 4.33 Kurtuluş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

KURTULUŞ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.63
2018	0.83
Değişim (m ²)	0.20

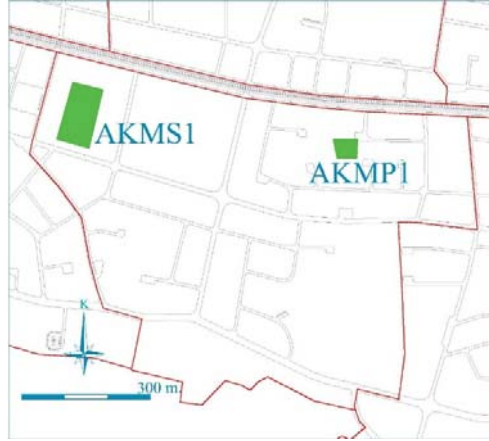

Şekil 4.72 Kurtuluş Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.14 Aksoy Mahallesi

Şekil 4.73 Aksoy Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.74 Aksoy Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.34 Aksoy Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

AKSOY MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Ramiz Turan Stadı	AKMS1	10800	Ramiz Turan Stadı	AKMS1	10800
2	Hazarfen Parkı	AKMP1	2472	Hazarfen Parkı	AKMP1	2472
	Toplam Alan (m ²)		13272	Toplam Alan (m ²)		13272
	Mahalle Nüfusu		5900	Mahalle Nüfusu		6560
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		2.25	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		2.02

2000 yılına ait mahalle nüfusu 5900 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 2 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 2.25 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 6560'a yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 2 olarak kalmıştır. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 2.02 m² olmuştur.

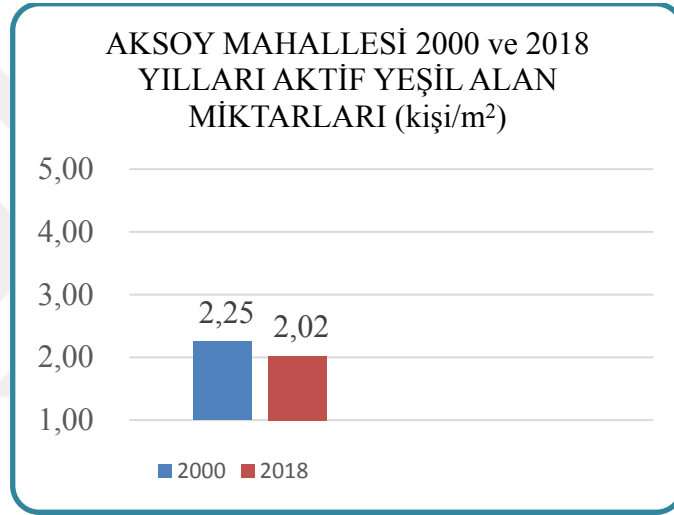
Şekil 4.75 Ramiz Turan Stadı (AKMS1)

Şekil 4.76 Hezarfen Parkı (AKMP1)

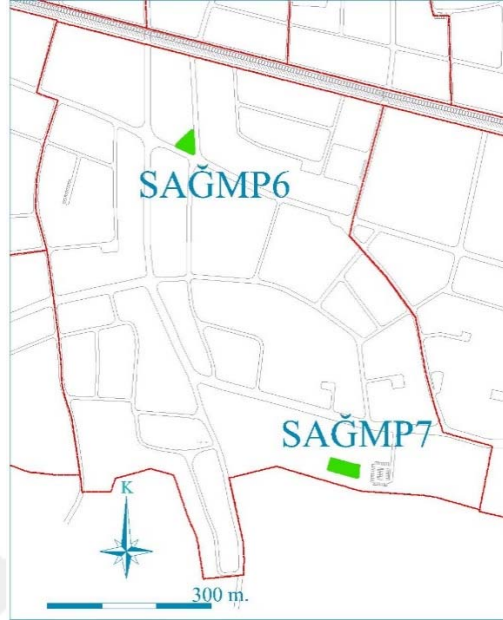
Tablo 4.35 Aksoy Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

AKSOY MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	2.25
2018	2.02
Değişim (m ²)	- 0.23

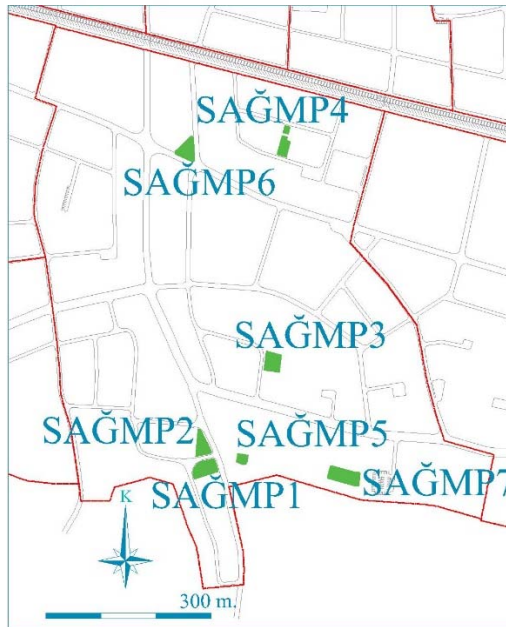

Şekil 4.77 Aksoy Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.15 Sağlık Mahallesi

Şekil 4.78 Sağlık Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.79 Sağlık Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.36 Sağlık Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

SAĞLIK MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Esin Kurmalı Parkı	SAĞMP6	936	Karaağaç Parkı	SAĞMP1	1135
2	Ahmet Karaman Parkı	SAĞMP7	1435	Karaağaç Parkı Alt Tarafı Park Alanı	SAĞMP2	867
3				Muhtarlık Binası Yanı Park	SAĞMP3	975
4				175-172 Sokaklar Arası Park Alanı	SAĞMP4	752
5				Karaağaç Parkı Doğusu Fitness Alanı	SAĞMP5	352
6				Esin Kurmalı Parkı	SAĞMP6	936
7				Ahmet Karaman Parkı	SAĞMP7	1435
	Toplam Alan (m ²)		2371	Toplam Alan (m ²)		6452
	Mahalle Nüfusu		8487	Mahalle Nüfusu		7829
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.28	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.82

2000 yılına ait mahalle nüfusu 8487 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 2 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.28 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 7829'a düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 7'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.82 m² olmuştur.

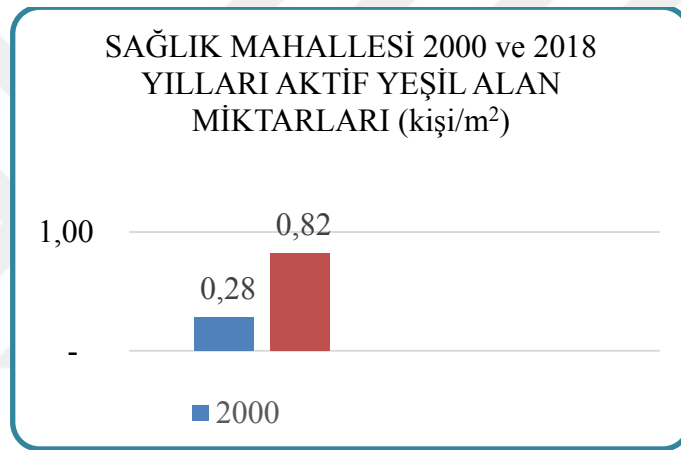
Şekil 4.80 Karaağaç Parkı (SAĞMP1)

Şekil 4.81 175-172 Sokaklar Arası Park (SAĞMP4)

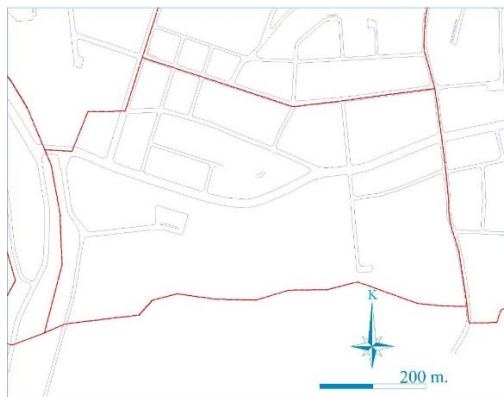
Tablo 4.37 Sağlık Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

SAĞLIK MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.28
2018	0.82
Değişim (m ²)	0.54

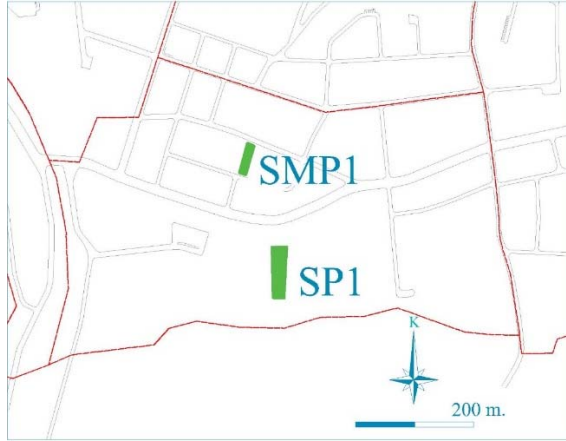

Şekil 4.82 Sağlık Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.16 Seyrantepe Mahallesi

Şekil 4.83 Seyrantepe Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.84 Seyrantepe Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.38 Seyrantepe Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

SEYRANTEPE MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1				Şişeleme ile Çakallar Çayı Arası Dinlenme Alanı	SP1	2361
2				Altın Park	SMP1	871
	Toplam Alan (m ²)		-	Toplam Alan (m ²)		3232
	Mahalle Nüfusu		4106	Mahalle Nüfusu		3730
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.87

2000 yılına ait mahalle nüfusu 4106 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 3730'a düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 2'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.87 m² olmuştur.

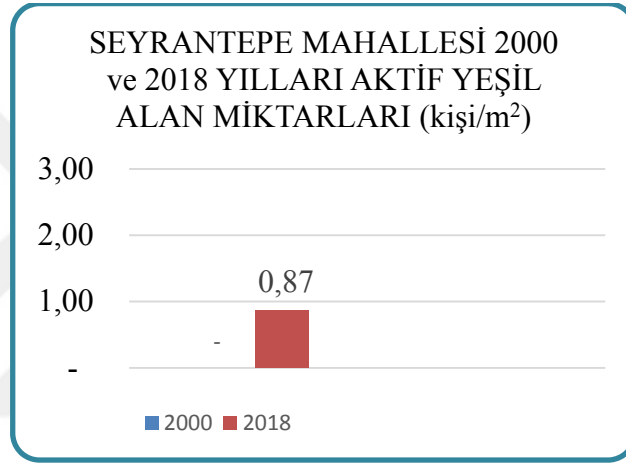
Şekil 4.85 Şişeleme ile Çakallar Çayı Arası Dinlenme Parkı (SP1)

Şekil 4.86 Altın Park (SMP1)

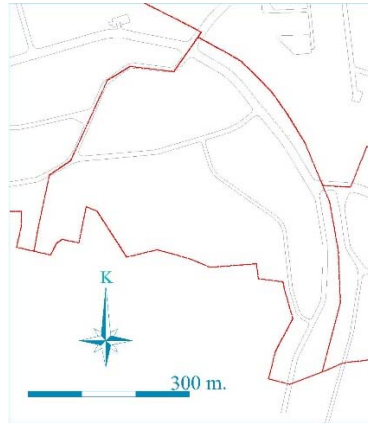
Tablo 4.39 Seyrantepe Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

SEYRANTEPE MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	0.87
Değişim (m ²)	0.87

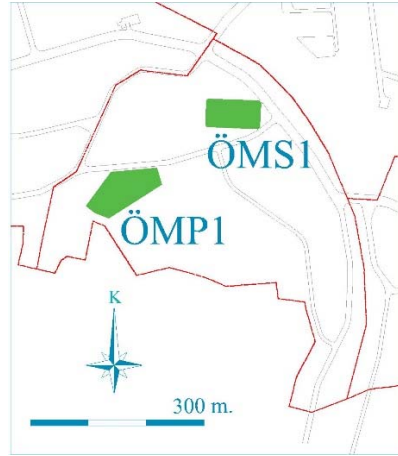

Şekil 4.87 Seyrantepe Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.17 Özyurt Mahallesi

Şekil 4.88 Özyurt Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.89 Özyurt Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.40 Özyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

ÖZYURT MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)
1				Taş Duvar Parkı	ÖMP1	6401
2				Özyurt Futbol Sahası	ÖMS1	4070
	Toplam Alan (m²)		-	Toplam Alan (m²)		10471
	Mahalle Nüfusu		2001	Mahalle Nüfusu		1625
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		6.44

2000 yılına ait mahalle nüfusu 2001 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 1625'e düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 2'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 6.44 m² olmuştur.

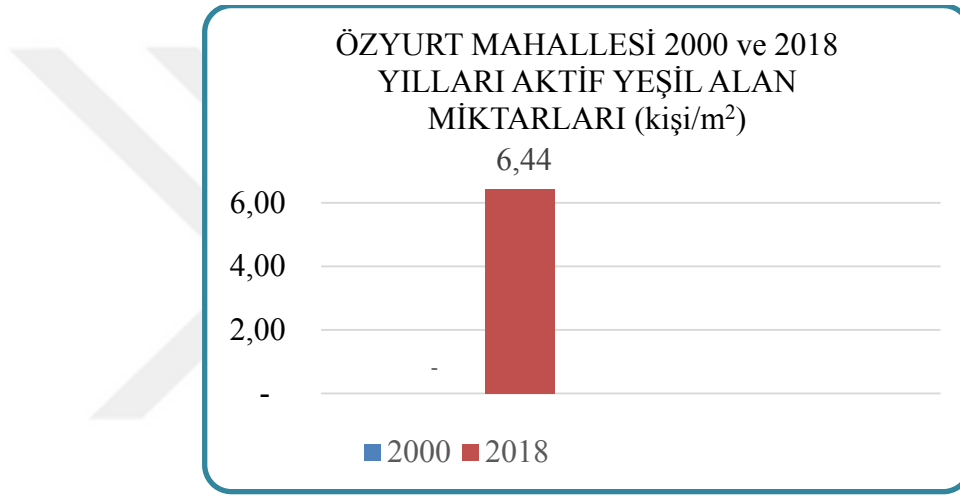
Şekil 4.90 Taş Duvar Parkı (ÖMP1)

Şekil 4.91 Özyurt Futbol Sahası (ÖMS1)

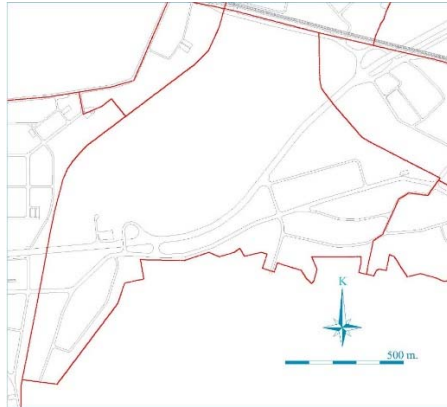
Tablo 4.41 Özyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

ÖZYURT MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	6.44
Değişim (m ²)	6.44

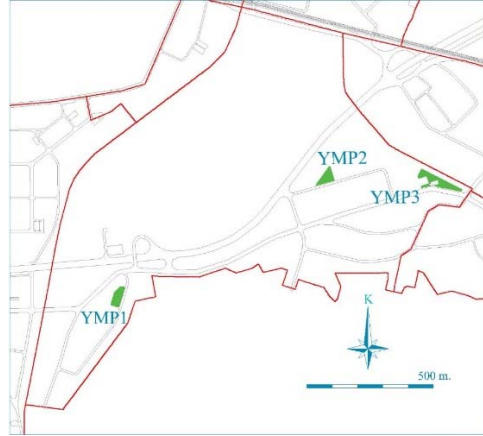

Şekil 4.92 Özyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.18 Yeşilyurt Mahallesi

Şekil 4.93 Yeşilyurt Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.94 Yeşilyurt Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.42 Yeşilyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

YEŞİLYURT MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)
1				Yamaç Parkı	YMP1	2595
2				Yeşilyurt Mahallesi Sağlık Ocağı Parkı	YMP2	3089
3				Yeşilyurt Mahallesi Parkı	YMP3	4685
	Toplam Alan (m²)		-	Toplam Alan (m²)		10369
	Mahalle Nüfusu		1190	Mahalle Nüfusu		1269
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		8.17

2000 yılına ait mahalle nüfusu 1190 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 1269'a yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 3'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 8.17 m² olmuştur.

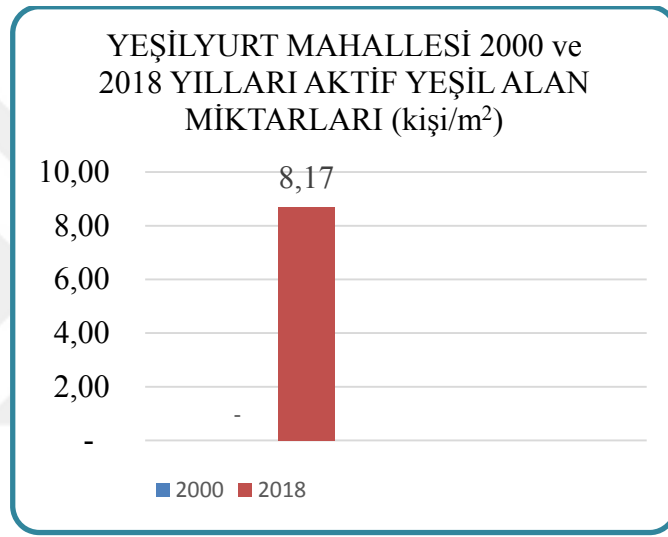
Şekil 4.95 Yeşilyurt Mahallesi (Razlı) Parkı (YMP3)

Şekil 4.96 Yamaç Parkı (YMP1)

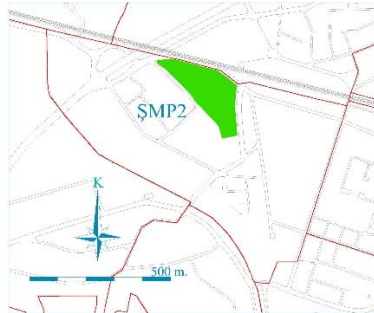
Tablo 4.43 Yeşilyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

YEŞİLYURT MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	-
2018	8.17
Değişim (m ²)	8.17

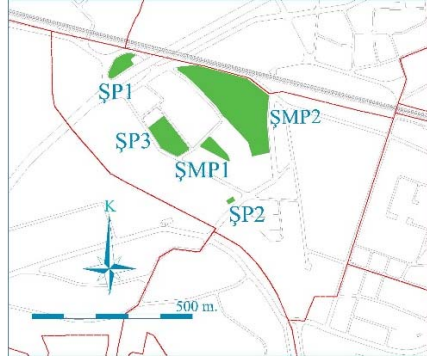

Şekil 4.97 Yeşilyurt Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.19 Şehitler Mahallesi

Şekil 4.98 Şehitler Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.99 Şehitler Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.44 Şehitler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

ŞEHİTLER MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)
1	Binbaşı Fevzi Tüzünalp Parkı	ŞMP2	35807	Atatürk Spor Salonu Arkası Park	ŞMP1	2863
2				Binbaşı Fevzi Tüzünalp Parkı	ŞMP2	35807
3				Kipa Karşısı Varyant Dinlenme Parkı	ŞP1	3407
4				Milli Parklar Önü Dinlenme Parkı	ŞP2	343
5				Kipa Yanı Dinlenme Parkı	ŞP3	7753
	Toplam Alan (m²)		35807	Toplam Alan (m²)		50173
	Mahalle Nüfusu		3345	Mahalle Nüfusu		4014
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		10.70	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		12.50

2000 yılına ait mahalle nüfusu 3345 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 10.70 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 4014'a yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 5'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 12.50 m² olmuştur.

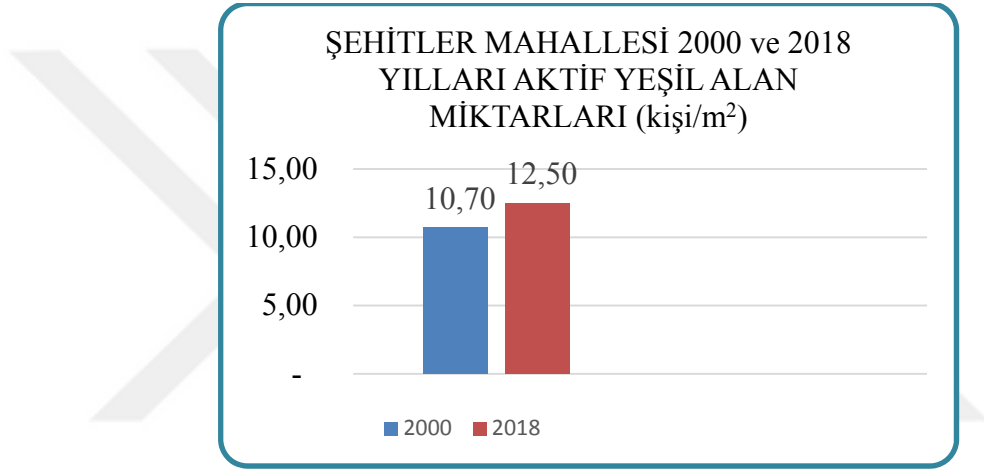
Şekil 4.100 Binbaşı Fevzi Tüzünalp Parkı (ŞMP2)

Şekil 4.101 Atatürk Spor Salonu Arkası Park (ŞMP1)

Tablo 4.45 Şehitler Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

ŞEHİTLER MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	10.70
2018	12.50
Değişim (m ²)	1.79

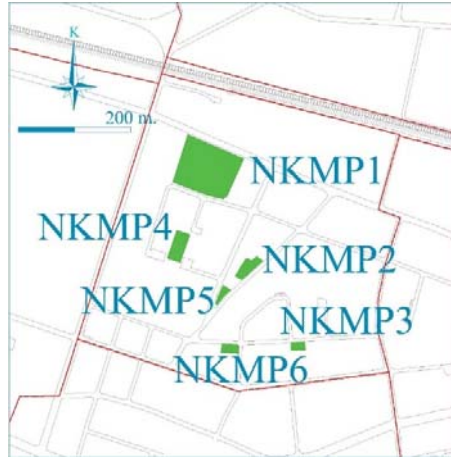

Şekil 4.102 Şehitler Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.20 Namık Kemal Mahallesi

Şekil 4.103 Namık Kemal Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.104 Namık Kemal Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.46 Namık Kemal Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

NAMIK KEMAL MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Mehmetçik Parkı	NKMP1	8834	Mehmetçik Parkı	NKMP1	8834
2				Bilim Sanat Okulu Arkası Park	NKMP2	900
3				Sağlık Ocağı Yanı Dinlenme Parkı	NKMP3	225
4				Salihli Lisesi Kuzeyi Park	NKMP4	1307
5				Bilim Sanat Okulu Önü Park	NKMP5	350
6				Sağlık Merkezi Dinlenme Parkı	NKMP6	171
	Toplam Alan (m ²)		8834	Toplam Alan (m ²)		11787
	Mahalle Nüfusu		3705	Mahalle Nüfusu		3164
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		2.38	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		3.73

2000 yılına ait mahalle nüfusu 3705 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 2.38 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 3164'e düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 6'ya yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 3.73 m² olmuştur.

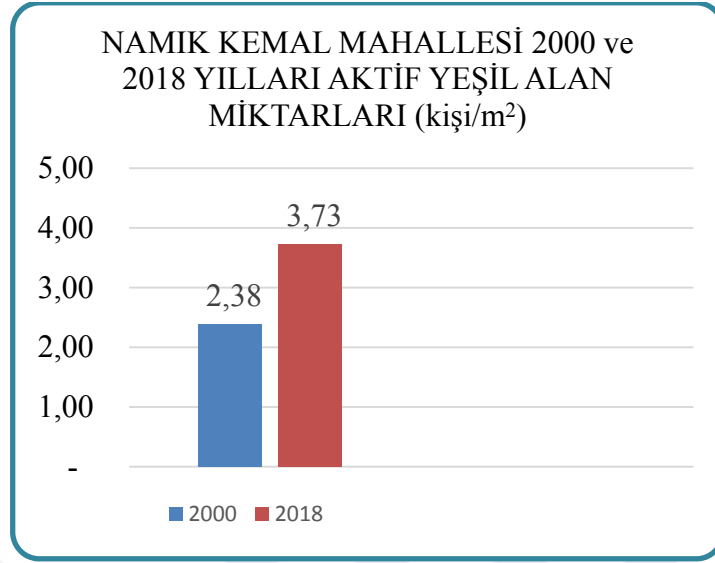
Şekil 4.105 Mehmetçik Parkı (NKMP1)

Şekil 4.106 Sağlık Merkezi Dinlenme Parkı (NKMP6)

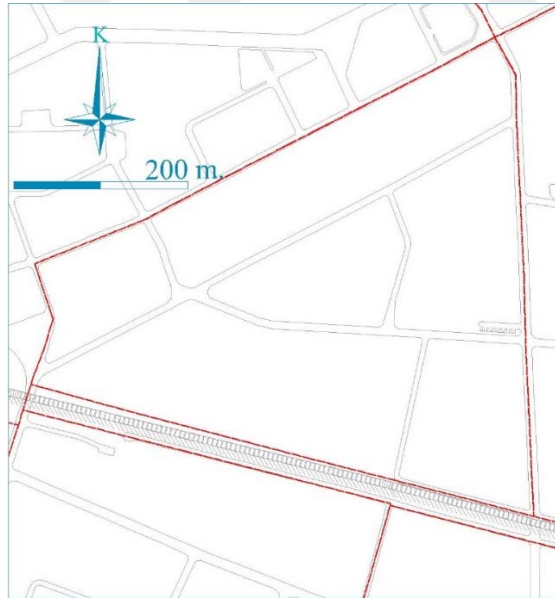
Tablo 4.47 Namık Kemal Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

NAMIK KEMAL MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	2.38
2018	3.73
Değişim (m ²)	1.34

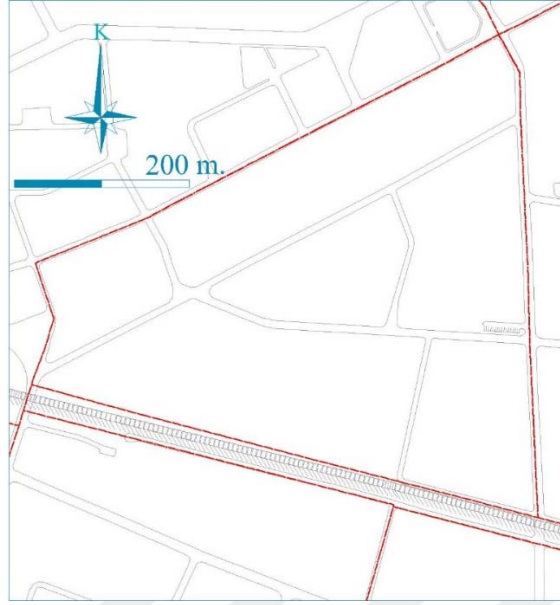

Şekil 4.107 Namık Kemal Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.21 Mithatpaşa Mahallesi

Şekil 4.108 Mithatpaşa Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

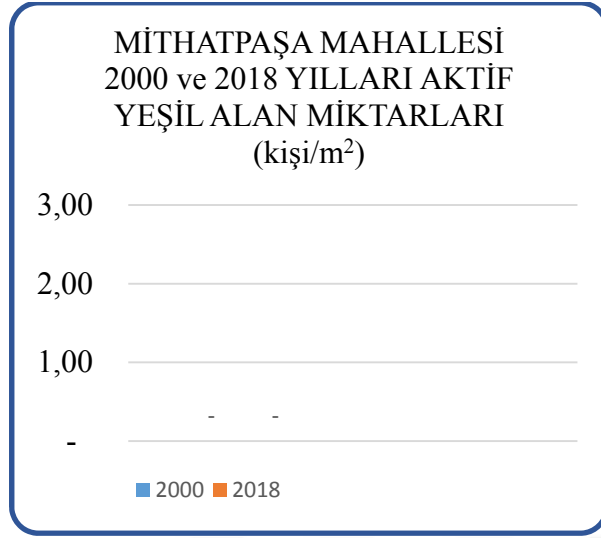

Şekil 4.109 Mithatpaşa Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.48 Mithatpaşa Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

MİTHATPAŞA MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
	Toplam Alan (m ²)		-	Toplam Alan (m ²)		-
	Mahalle Nüfusu		2924	Mahalle Nüfusu		3059
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		-

2000 yılına ait mahalle nüfusu 2924 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 3059'a yükselmiş olup mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan bulunmamaktadır.

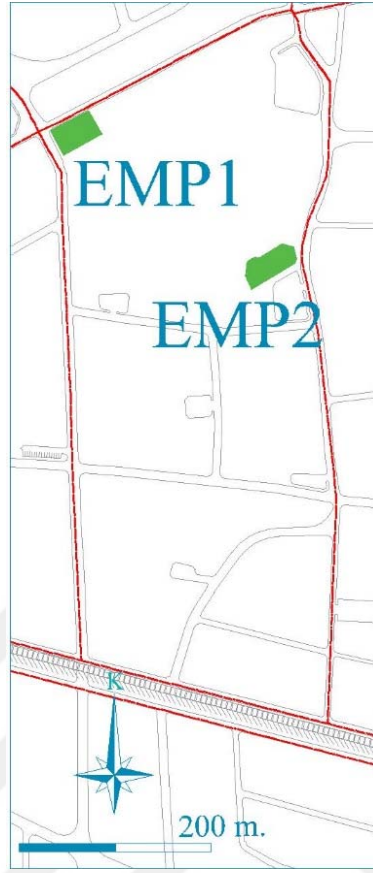

Şekil 4.110 Mithatpaşa Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.22 Eskicami Mahallesi

Şekil 4.111 Eskicami Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.112 Eskicami Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.49 Eskicami Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

ESKİCAMİ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Anayurt Parkı	EMP2	1367	Demokrasi Meydanı	EMP1	1309
2				Anayurt Parkı	EMP2	1367
	Toplam Alan (m ²)		1367	Toplam Alan (m ²)		2676
	Mahalle Nüfusu		2825	Mahalle Nüfusu		2546
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.48	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		1.05

2000 yılına ait mahalle nüfusu 2825 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.48 m²'dir. 18 yıllık

süre içerisinde nüfus 2546'ya düşmüş olup aktif yeşil alan sayısı 2'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 1.05 m² olmuştur.

Şekil 4.113 Anayurt Parkı (EMP2)

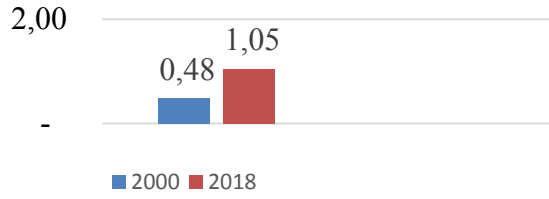

Şekil 4.114 Demokrasi Meydanı (EMP1)

Tablo 4.50 Eskicami Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

ESKİCAMİ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.48
2018	1.05
Değişim (m ²)	0.57

ESKİCAMİ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILLARI AKTİF YEŞİL ALAN MİKTARLARI (m²)

Şekil 4.115 Eskicami Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.23 Kocaçeşme Mahallesi

Şekil 4.116 Kocaçeşme Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.117 Kocaçeşme Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.51 Kocaçeşme Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

KOCAÇEŞME MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Gürler Çay Bahçesi	KOMP1	1163	Gürler Çay Bahçesi	KOMP1	1163
	Toplam Alan (m ²)		1163	Toplam Alan (m ²)		1163
	Mahalle Nüfusu		4222	Mahalle Nüfusu		4595
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.28	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.25

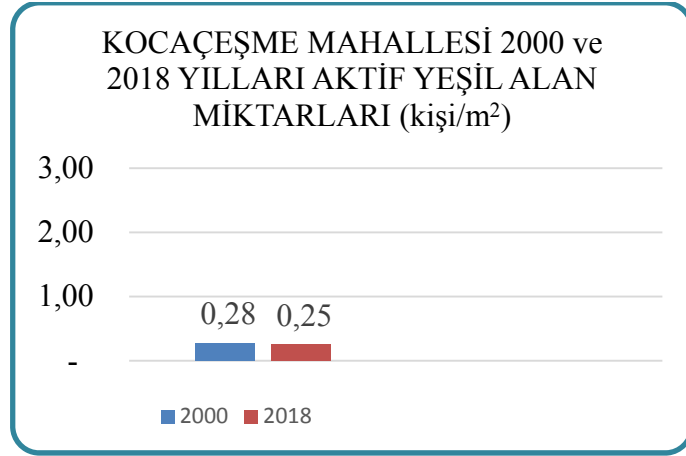
2000 yılına ait mahalle nüfusu 4222 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.28 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 4595'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı değişmemiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.25 m² olmuştur.

Şekil 4.118 Gürler Parkı (KOMP1)

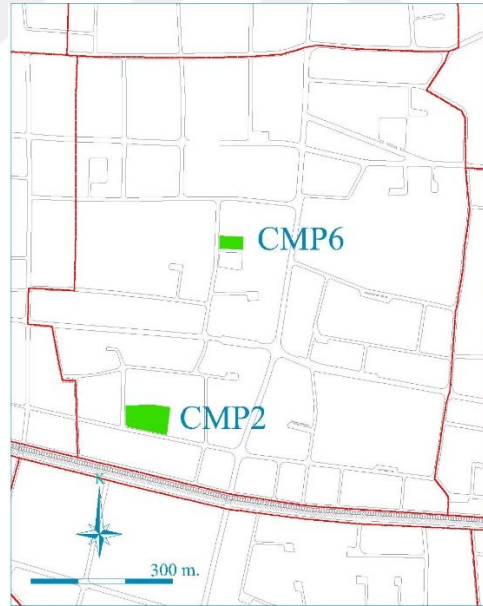
Tablo 4.52 Kocaçeşme Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

KOCAÇEŞME MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)
2000	0.28
2018	0.25
Değişim (m²)	- 0.03

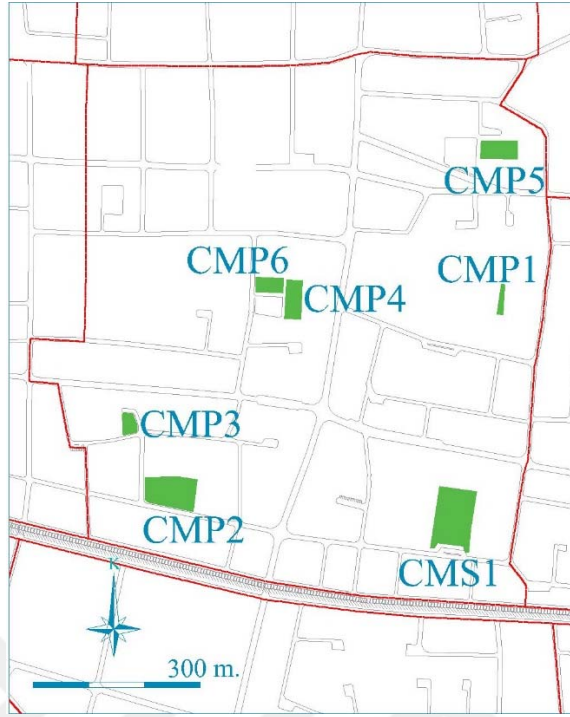

Şekil 4.119 Kocaçeşme Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.24 Cumhuriyet Mahallesi

Şekil 4.120 Cumhuriyet Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

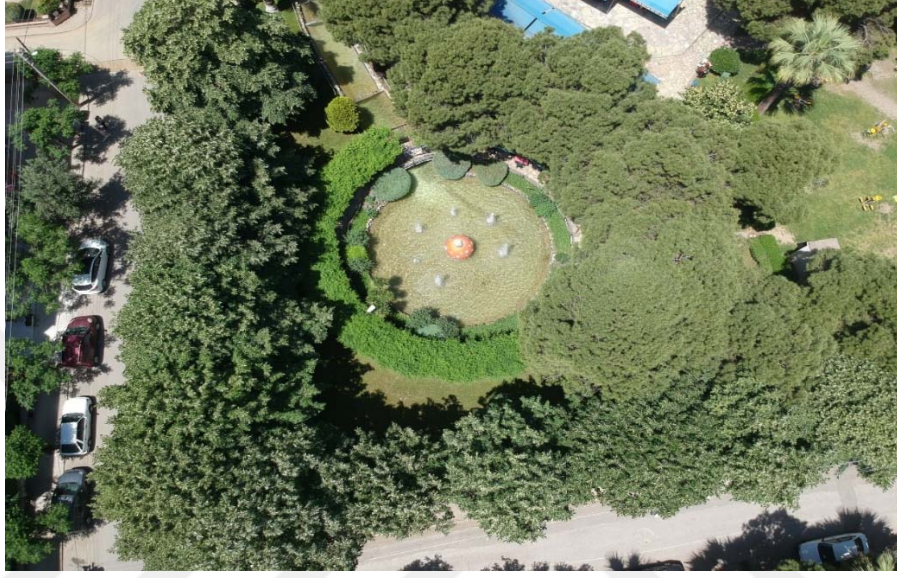

Şekil 4.121 Cumhuriyet Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.53 Cumhuriyet Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

CUMHURİYET MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m²)
1	Pirireis Parkı	CMP2	4782	Yunus Oktav Futbol Sahası	CMS1	6000
2	Cumhuriyet Parkı	CMP5	1067	Türk Birliği Lisesi Güney Parkı	CMP1	481
3				Pirireis Parkı	CMP2	4782
4				Ali Baba Parkı	CMP3	883
5				Cumhuriyet Parkı Batısı Park	CMP4	2354
6				Palmiye Parkı	CMP5	2135
7				Cumhuriyet Parkı	CMP6	1067
	Toplam Alan (m²)		5849	Toplam Alan (m²)		17702
	Mahalle Nüfusu		13185	Mahalle Nüfusu		15171
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		0.44	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)		1.17

2000 yılına ait mahalle nüfusu 13185 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 2 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.44 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 15171'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 7'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 1.17 m² olmuştur.

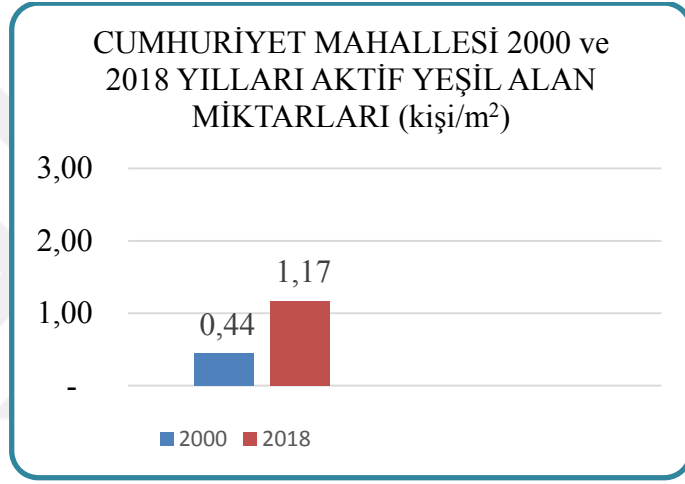
Şekil 4.122 Pirireis Parkı (CMP2)

Şekil 4.123 Ali Baba Parkı (CMP3)

Tablo 4.54 Cumhuriyet Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

CUMHURİYET MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.44
2018	1.17
Değişim (m ²)	0.72

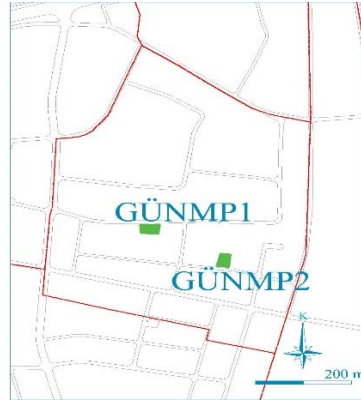

Şekil 4.124 Cumhuriyet Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.1.25 Güneş Mahallesi

Şekil 4.125 Güneş Mahallesi 2000 yılı aktif yeşil alanlar

Şekil 4.126 Güneş Mahallesi 2018 yılı aktif yeşil alanlar

Tablo 4.55 Güneş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan

GÜNEŞ MAHALLESİ						
Sıra No	2000 YILI			2018 YILI		
	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)	Aktif Yeşil Alan Adı	Kısaltma Kodu	Alan (m ²)
1	Yunus Emre Parkı	GÜNMP2	1833	405-412-416 Sokaklar Arası Park	GÜNMP1	1088
2				Yunus Emre Parkı	GÜNMP2	1833
	Toplam Alan (m ²)		1833	Toplam Alan (m ²)		2921
	Mahalle Nüfusu		4589	Mahalle Nüfusu		4777
	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.40	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)		0.61

2000 yılına ait mahalle nüfusu 4589 iken mahalle sınırları içerisinde aktif yeşil alan sayısı 1 olup kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 0.40 m²'dir. 18 yıllık süre içerisinde nüfus 4777'e yükselmiş olup aktif yeşil alan sayısı 2'ye yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0.61 m² olmuştur.

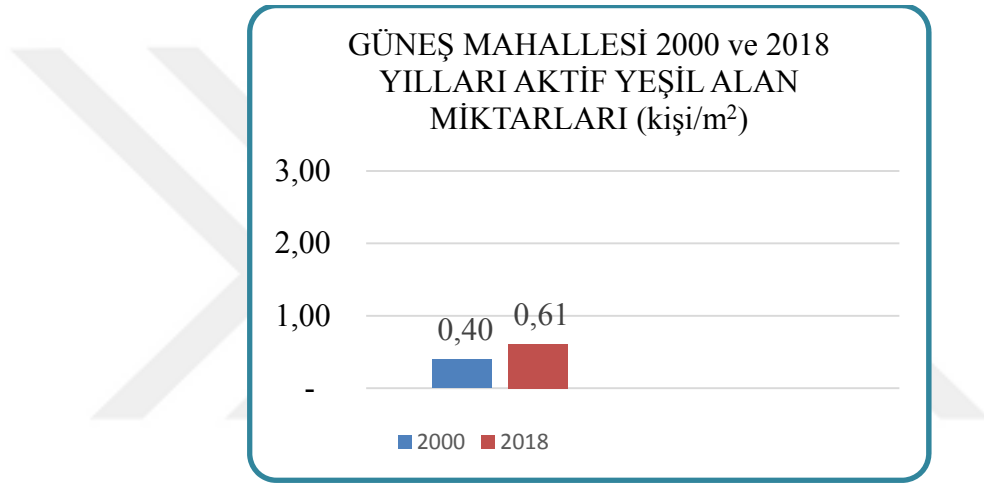
Şekil 4.127 Yunus Emre Parkı (GÜNMP2)

Şekil 4.128 405-412-416 Sokaklar Arası Park (GÜNMP1)

Tablo 4.56 Güneş Mahallesi 2000 ve 2018 yılı kişi başına düşen aktif yeşil alan değişimi

GÜNEŞ MAHALLESİ 2000 ve 2018 YILI	
Yıl	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
2000	0.40
2018	0.61
Değişim (m ²)	0.21

Şekil 4.129 Güneş Mahallesi 2000 ve 2018 yılları aktif yeşil alan miktarları (kişi/m²)

4.3.2 Salihli İlçesi 2000 ve 2018 Yılları Genel Durumunun Aktif Yeşil Alan Açısından Değerlendirilmesi

Şekil 4.130 Salihli İlçesi 2000 yılı aktif yeşil alanları

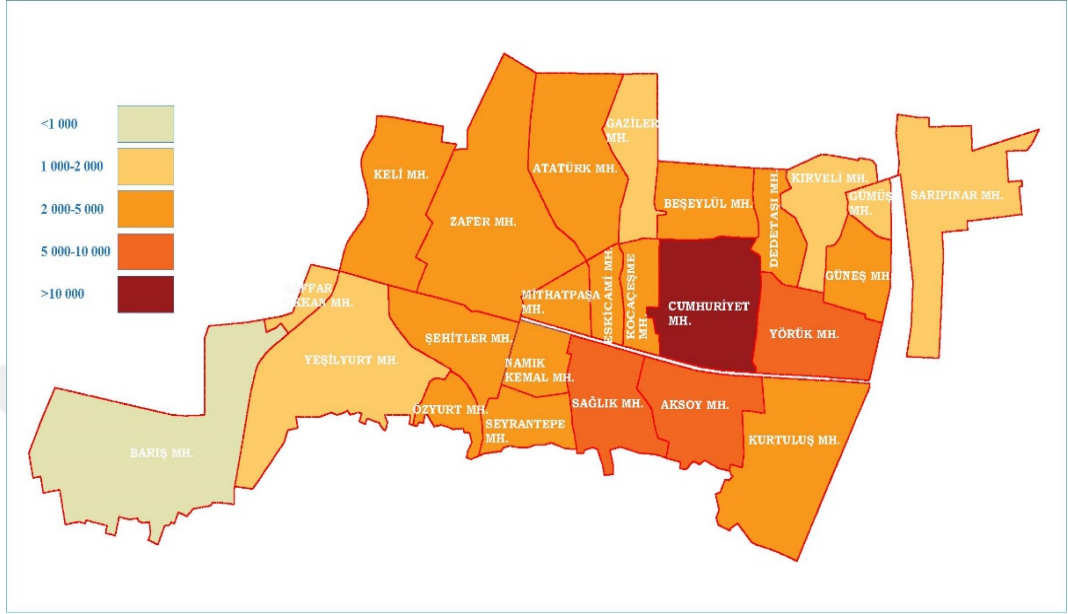
Tablo 4.57 Salihli İlçesi 2000 yılına ait aktif yeşil alan listesi

Salihli İlçesi 2000 Yılı Aktif Yeşil Alanları								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
1	Ramiz Turan Stadı	AKMS1	10800	Aksoy Mah.	2	13272	5900	2.25
2	Hazarfen Parkı	AKMP1	2472	Aksoy Mah.				
3	Abay Parkı	AMP9	1347	Atatürk Mah.	1	1347	3143	0.43
4	Pirireis Parkı	CMP2	4782	Cumhuriyet Mah.	2	5849	13185	0.44
5	Cumhuriyet Parkı	CMP5	1067	Cumhuriyet Mah.				
6	Salih Dede Parkı	DMP2	1041	Dedetaşı Mah.	1	1041	4095	0.25
7	Anayurt Parkı	EMP2	1367	Eski cami Mah.	1	1367	2825	0.48
8	Orhun Parkı	GMP2	2550	Gaziler Mah.	1	2550	1393	1.83
9	Yunus Emre Parkı	GÜNMP2	1833	Güneş Mah.	1	1833	4589	0.40
10	Kırveli Parkı	KMP4	2387	Kırveli Mah.	1	2387	1837	1.30
11	Gürler Çay Bahçesi	KOMP1	1163	Kocaçeşme Mah.	1	1163	4222	0.28

Salihli İlçesi 2000 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
12	Türkeli Parkı	KUMP6	3017	Kurtuluş Mah.	1	3017	4802	0.63
13	Mehmetçik Parkı	NKMP1	8834	Namık Kemal Mah.	1	8834	3705	2.38
14	Esin Kurmalı Parkı	SAĞMP 6	936	Sağlık Mah.	2	2371	8487	0.28
15	Ahmet Karaman Parkı	SAĞMP 7	1435	Sağlık Mah.				
16	Binbaşı Fevzi Tüzüenalp Parkı	ŞMP2	35807	Şehitler Mah.	1	35807	3345	10.70
17	Gençlik Parkı	YMP9	3000	Yörük Mah.	1	3000	6689	0.45
18	Beşeylül Parkı	ZMP10	4915	Zafer Mah.	2	6661	3720	1.79
19	Şehitlik Parkı	ZMP9	1746	Zafer Mah.				
Toplam			90499		19	90499	71937	1.26

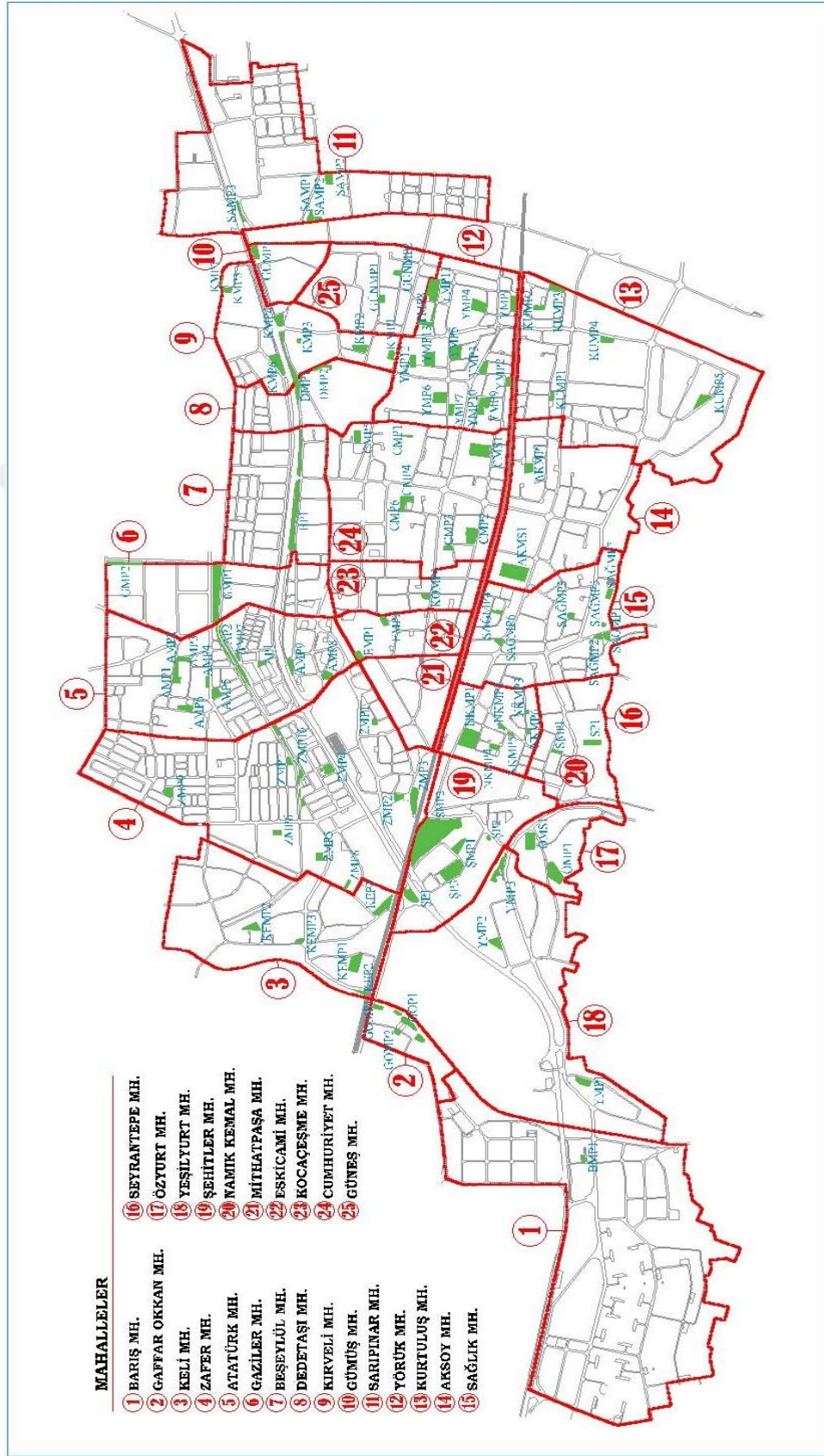
Salihli Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde kalan 25 mahalle dahilinde 2000 yılına ait toplam 19 adet aktif yeşil alan bulunmaktadır ve alanlar toplamı

90.499 m² dir. Salihli ilçesi 2000 yılına ait nüfus verilerine göre mahalleler nüfusu 71.937'dir ve kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 1.26 m² dir.

Şekil 4.131 Salihli İlçesi 2000 yılı mahalle nüfusları sınıflandırması

2000 yılına ait mahalle nüfus sınıflandırılması incelendiğinde nüfusu 10.000'den fazla olan sadece 1 tane mahallenin olduğu, nüfusu 5.000-10.000 arası olan mahalle sayısının 3 olduğu, 2.000 ile 5.000 arası nüfusa sahip mahallelerin sayısının 14 olduğu, 1.000 ile 2.000 arası nüfusa sahip mahallelerin ise 6 olduğu ve son olarak 1000'den az nüfusa sahip mahalle sayısının ise 1 olduğu görülmektedir.

Şekil 4.133 Salihli İlçesi 2018 yılı aktif yeşil alanları

Tablo 4.58 Salihli İlçesi 2018 yılına ait aktif yeşil alan listesi

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
1	Ramiz Turan Stadı	AKMS1	10800	Aksoy Mah.	2	13272	6560	0.38
2	Hezarfen Parkı	AKMP1	2472	Aksoy Mah.				
3	551-654-575-620 Sokaklar Arası Park	AMP1	1438	Atatürk Mah.				
4	551-654-575-620 Sokaklar Arası Park	AMP2	1485	Atatürk Mah.				
5	644-620-577-575 Sokaklar Arası Park	AMP3	1193	Atatürk Mah.				
6	549-581-650 Sokaklar Arası Park	AMP4	860	Atatürk Mah.				
7	656-587-549 Sokaklar Arası Park	AMP5	1913	Atatürk Mah.				
8	Hız. Hamza Cami Yanı Park	AMP6	2172	Atatürk Mah.				
9	547-620-648 Sokaklar Arası Park	AMP7	462	Atatürk Mah.				
10	Uğur Mumcu Parkı	AMP8	1742	Atatürk Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
11	Abay Parkı	AMP9	1347	Atatürk Mah.	11	24687	3089	7.99
12	Sabri Şirin Önü Dinlenme Parkı	AP1	669	Atatürk Mah.				
13	Belediye Çevresi Dinlenme Parkı	AP2	11406	Atatürk Mah.				
14	Muhtarlık Binası Arkası Park	BMP1	783	Barış Mah.	1	783	1138	0.69
15	Kavaklı Kafeterya Çevresi Dinlenme Parkı	BP1	14036	Beşeylül Mah.	1	14036	1951	7.19
16	Yunus Oktav Futbol Sahası	CMS1	6000	Cumhuriyet Mah.				
17	Türk Birliği Lisesi Güney Parkı	CMP1	481	Cumhuriyet Mah.				
18	Pirireis Parkı	CMP2	4782	Cumhuriyet Mah.				
19	Ali Baba Parkı	CMP3	883	Cumhuriyet Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
20	Cumhuriyet Parkı Batısı Park	CMP4	2354	Cumhuriyet Mah.	7	17702	15171	1.17
21	Palmiye Parkı	CMP5	2135	Cumhuriyet Mah.				
22	Cumhuriyet Parkı	CMP6	1067	Cumhuriyet Mah.				
23	Atilla Caddesi Muhtarlık Yanı Park	DMP1	3322	Dedetaşı Mah.	2	4363	2917	1.50
24	Salih Dede Parkı	DMP2	1041	Dedetaşı Mah.				
25	Demokrasi Meydanı	EMP1	1309	Eski cami Mah.	2	2676	2546	1.05
26	Anayurt Parkı	EMP2	1367	Eski cami Mah.				
27	Demiryolu Kenarı Dinlenme Parkı	GOP1	2269	Gaffar Okkan Mah.	3	5626	1354	4.16
28	914-912-952 Sokaklar Arası Park	GOMP1	1102	Gaffar Okkan Mah.				
29	912-916-845 Sokaklar Arası Park	GOMP2	2255	Gaffar Okkan Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
30	Tüccarlar Sitesi Karşısı Dinlenme Parkı	GMP1	2744	Gaziler Mah.	2	5294	1479	3.58
31	Orhun Parkı	GMP2	2550	Gaziler Mah.				
32	Pınar Caddesi-Ankara Yolu Arası Park	GÜMP1	430	Gümüş Mah.	1	430	970	0.44
33	405-412-416 Sokaklar Arası Park	GÜNMP1	1088	Güneş Mah.	2	2921	4777	0.61
34	Yunus Emre Parkı	GÜNMP2	1833	Güneş Mah.				
35	Keli Parkı ve Yanı Dinlenme Parkı	KEP1	3895	Keli Mah.				
36	Çay Kenarı-Demiryolu Arası Dinlenme Parkı	KEP2	627	Keli Mah.				
37	Parkkent Sitesi Yanı Park	KEMP1	5141	Keli Mah.				
38	705-709-795 Sokaklar Arası Park	KEMP2	2447	Keli Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
39	Fen İşleri Şantiyesi Yanı Park	KEMP3	743	Keli Mah.	5	12853	2266	5.67
40	Pınar Caddesi Trafo Yanı Park	KMP1	1323	Kırveli Mah.	7	13229	3028	4.37
41	Sağlık Parkı Üst Tarafı Kalan Park	KMP2	2487	Kırveli Mah.				
42	Kırveli Cami Yanı Park	KMP3	434	Kırveli Mah.				
43	Kırveli Parkı	KMP4	2387	Kırveli Mah.				
44	Valeks Kanal Arkası Park	KMP5	1047	Kırveli Mah.				
45	Sağlık Parkı	KMP6	5279	Kırveli Mah.				
46	Valeks Arkası Park	KMP7	272	Kırveli Mah.				
47	Gürler Parkı	KOMP1	1163	Kocaçeşme Mah.	1	1163	4595	0.25
48	Şehit Mehmet Gül Parkı	KUMP1	876	Kurtuluş Mah.				
49	Şehit Süleyman Gür Parkı	KUMP2	1321	Kurtuluş Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
50	245-249 Sokaklar Arası Kalan Park	KUMP3	1745	Kurtuluş Mah.	5	8845	10661	0.83
51	Koşu Yolu Parkı	KUMP4	1886	Kurtuluş Mah.				
52	Türkeli Parkı	KUMP5	3017	Kurtuluş Mah.				
53	Mehmetçik Parkı	NKMP1	8834	Namık Kemal Mah.	6	11787	3164	3.73
54	Bilim Sanat Okulu Arkası Park	NKMP2	900	Namık Kemal Mah.				
55	Sağlık Ocağı Yanı Dinlenme Parkı	NKMP3	225	Namık Kemal Mah.				
56	Salihli Lisesi Kuzeyi Park	NKMP4	1307	Namık Kemal Mah.				
57	Bilim Sanat Okulu Önü Park	NKMP5	350	Namık Kemal Mah.				
58	Sağlık Merkezi Dinlenme Parkı	NKMP6	171	Namık Kemal Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m²)
59	Taş Duvar Parkı	ÖMP1	6401	Özyurt Mah.	2	10471	1625	6.44
60	Özyurt Futbol Sahası	ÖMS1	4070	Özyurt Mah.				
61	Karaağaç Parkı	SAĞMP1	1135	Sağlık Mah.	7	6452	7829	0.82
62	Karaağaç Parkı Alt Tarafı Park Alanı	SAĞMP2	867	Sağlık Mah.				
63	Muhtarlık Binası Yanı Park	SAĞMP3	975	Sağlık Mah.				
64	175-172 Sokaklar Arası Park Alanı	SAĞMP4	752	Sağlık Mah.				
65	Karaağaç Parkı Doğusu Fitness Alanı	SAĞMP5	352	Sağlık Mah.				
66	Esin Kurmalı Parkı	SAĞMP6	936	Sağlık Mah.				
67	Ahmet Karaman Parkı	SAĞMP7	1435	Sağlık Mah.				

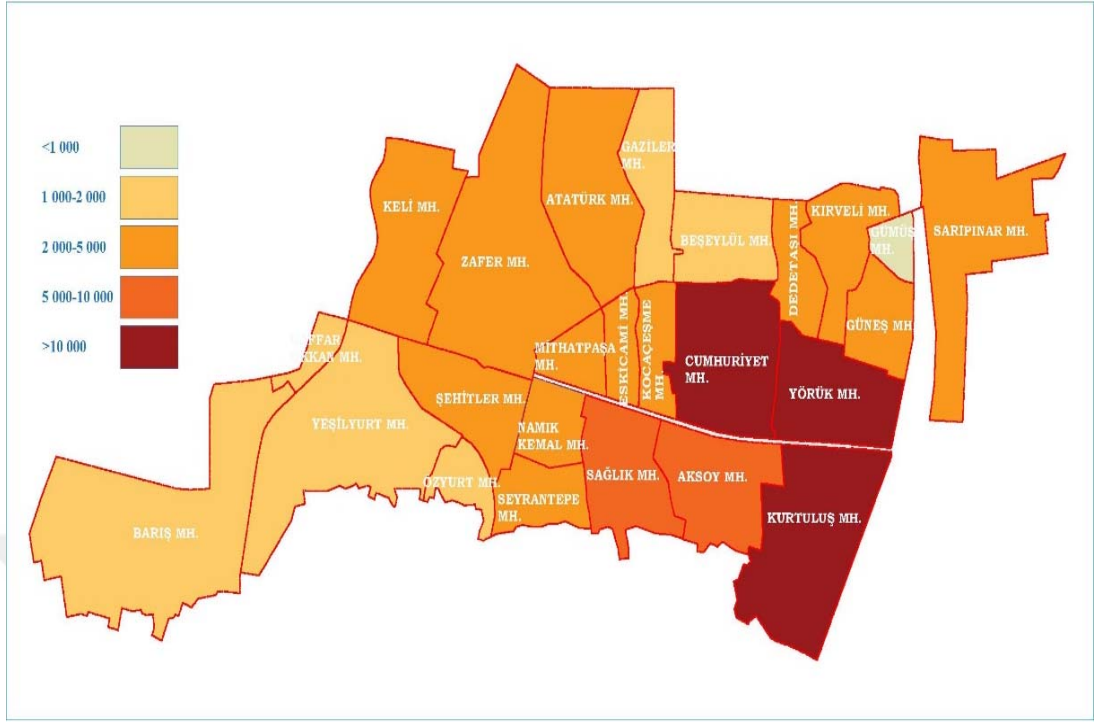
Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
68	Sağlık Ocağı Çevresi Park	SAMP1	1238	Sarıpınar Mah.				
69	1125-1274 Sokakları Arası Park	SAMP2	2112	Sarıpınar Mah.				
70	Alt Sarıpınar Parkı	SAMP3	858	Sarıpınar Mah.	3	4208	2674	1.57
71	Şişeleme ile Çakallar Çayı Arası Yeşil Alan	SP1	2361	Seyrantepe Mah.	2	3232	3730	0.87
72	Altın Park	SMP1	871	Seyrantepe Mah.				
73	Atatürk Spor Salonu Arkası Park	ŞMP1	2863	Şehitler Mah.				
74	Binbaşı Fevzi Tüzüenalp Parkı	ŞMP2	35807	Şehitler Mah.				
75	Kipa Karşısı Varyant Dinlenme Parkı	ŞP1	3407	Şehitler Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
76	Milli Parklar Önü Dinlenme Parkı	ŞP2	343	Şehitler Mah.	5	50173	4014	12.50
77	Kipa Yanı Dinlenme Parkı	ŞP3	7753	Şehitler Mah.				
78	Yamaç Parkı	YMP1	2595	Yeşilyurt Mah.	3	10369	1269	8.17
79	Yeşilyurt Mahallesi Sağlık Ocağı Parkı	YMP2	3089	Yeşilyurt Mah.				
80	Yeşilyurt Mahallesi (Razlı) Park	YMP3	4685	Yeşilyurt Mah.				
81	Gümüş Evler Parkı	YMP1	2377	Yörük Mah.				
82	Fevzipaşa Spor Parkı	YMP2	1063	Yörük Mah.				
83	Çınarlı Parkı	YMP3	1932	Yörük Mah.				
84	Esen Parkı	YMP4	4343	Yörük Mah.				
85	Siteler Parkı	YMP5	3790	Yörük Mah.				
86	Engelleri Aşma Parkı	YMP6	3968	Yörük Mah.				
87	Şehit Ömer Kılıç Parkı	YMP7	1768	Yörük Mah.				

Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
88	400-402-379-395 Sokaklar Arası Park	YMP8	1503	Yörük Mah.	13	38069	12180	3.13
89	Gençlik Parkı	YMP9	3000	Yörük Mah.				
90	Ali İhsan Karayığit Futbol Sahası Yanı Park	YMP10	1103	Yörük Mah.				
91	Milli Egemenlik Parkı	YMP11	6784	Yörük Mah.				
92	Arçelik Servisi Karşısı Park	YMP12	2282	Yörük Mah.				
93	Özgürlük Parkı	YMP13	4156	Yörük Mah.				
94	Muhtarlık Binası Önü Park	ZMP1	853	Zafer Mah.				
95	Medigüneş Hastanesi Önü Park	ZMP2	1310	Zafer Mah.				
96	Trafik Eğitim Parkı	ZMP3	4690	Zafer Mah.				
97	637-728-601-738 Sokaklar Arası Park	ZMP4	2580	Zafer Mah.				

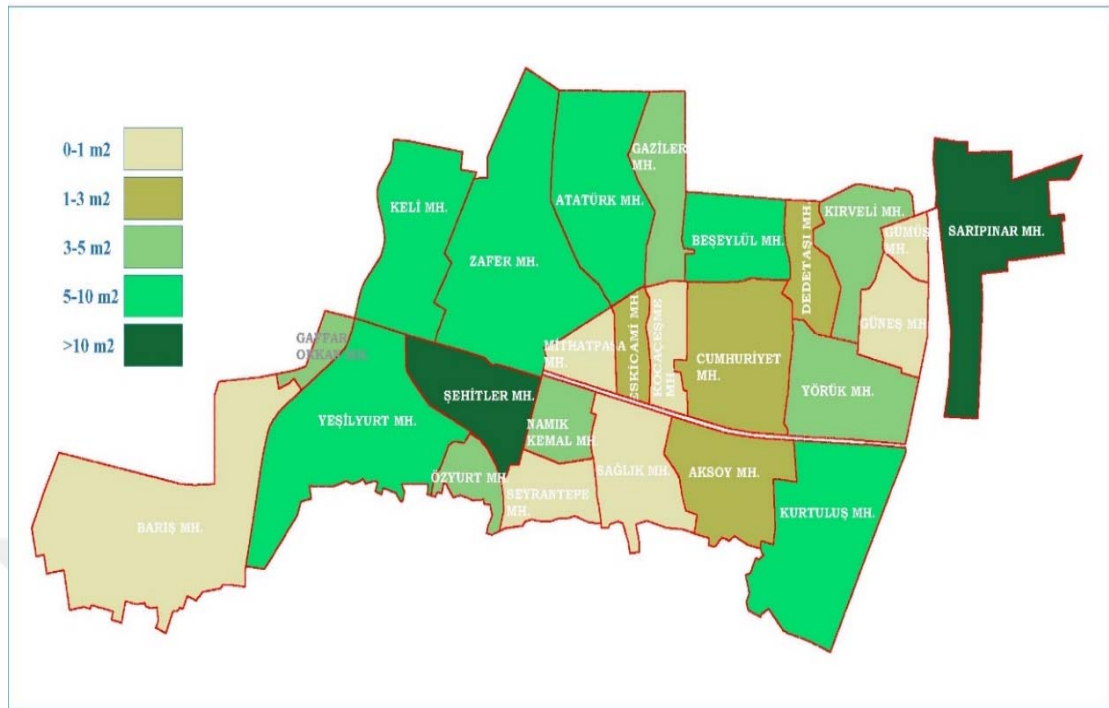
Salihli İlçesi 2018 Yılı Aktif Yeşil Alanları (Devam)								
Sıra No	Aktif Yeşil Alan Adı	Aktif Yeşil Alan Kodu	Aktif Yeşil Alan Yüzeyi (m ²)	Mahalle Adı	Aktif Yeşil Alan Sayısı	Aktif Yeşil Alan Mahalle Toplamı (m ²)	Nüfus	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan (m ²)
98	Sebahattin Gülsoy Parkı	ZMP5	1339	Zafer Mah.	10	19992	3980	5.02
99	Yeşil Söğüt Cami Yanı Park	ZMP6	1054	Zafer Mah.				
100	734-647-547 Sokaklar Arası Park	ZMP7	757	Zafer Mah.				
101	583-704 Sokaklar Arası Park	ZMP8	748	Zafer Mah.				
102	Şehitlik Parkı	ZMP9	1746	Zafer Mah.				
103	Beşeylül Parkı	ZMP10	4915	Zafer Mah.	10	19992	3980	5.02
Toplam			76526		103	282633	102967	2.74

Salihli Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde kalan 25 mahalle dahilinde 2018 yılına ait toplam 103 adet aktif yeşil alan bulunmaktadır ve alanlar toplamı 289628 m²’ dir. Salihli ilçesi 2018 yılına ait nüfus verilerine göre mahalleler nüfusu 102967’ dir ve kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 2.74 m²’ dir.

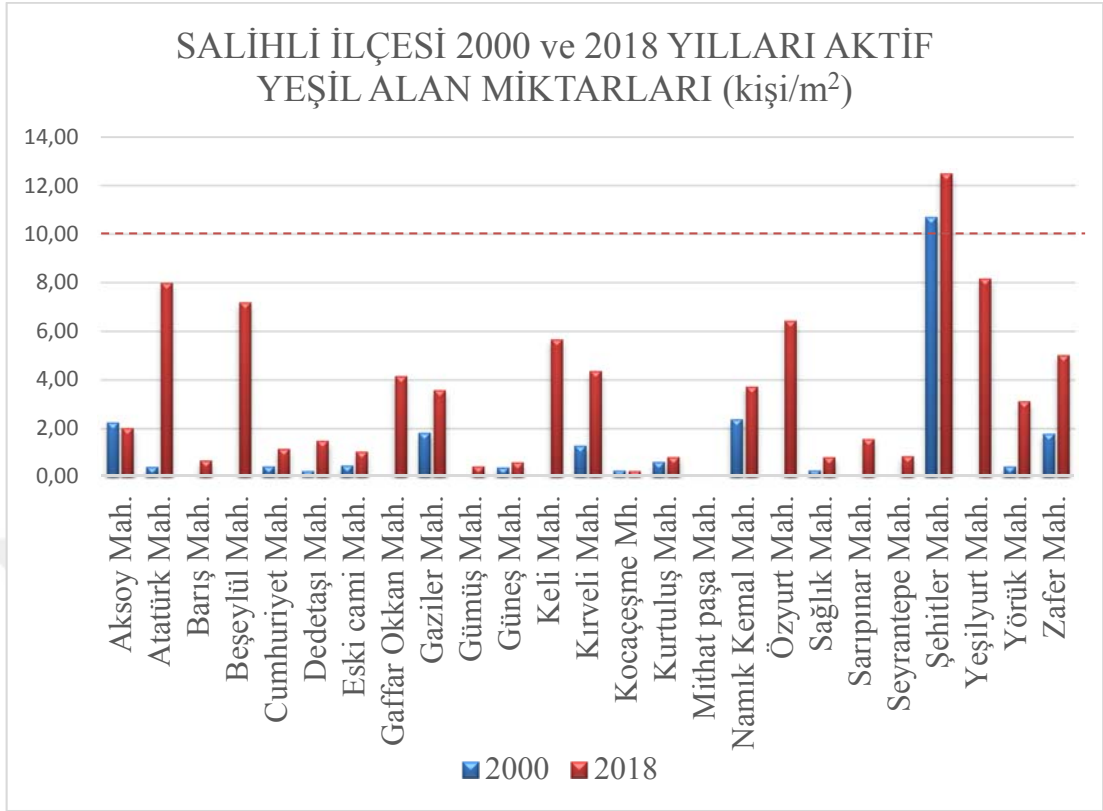

Şekil 4.134 Salihli İlçesi 2018 yılı mahalle nüfusları sınıflandırması

2018 yılına ait mahalle nüfus sınıflandırılması incelendiğinde nüfusu 10.000'den fazla olan 3 tane mahallenin olduğu, nüfusu 5.000-10.000 arası olan mahalle sayısının 2 olduğu, 2.000 ile 5.000 arası nüfusa sahip mahallelerin sayısının 13 olduğu, 1.000 ile 2.000 arası nüfusa sahip mahallelerin ise 6 olduğu ve son olarak 1000'den az nüfusa sahip mahalle sayısının ise 1 olduğu görülmektedir.

2018 yılına ait kişi başına düşen aktif yeşil alanların mahallelere göre dağılımı incelendiğinde 10 m²'den fazla olan 2 tane mahallenin olduğu, 5 m² ile 10 m² arası olan mahalle sayısının 6 olduğu, 3 m² ile 5 m² arası miktara sahip mahallelerin sayısının da 6 olduğu, 1 m² ile 3 m² arası miktara sahip mahallelerin ise 4 olduğu ve son olarak 0 ile 1 m² arası miktara sahip mahalle sayısının ise 7 olduğu görülmektedir.

Şekil 4.136 Salihli İlçesi tüm mahalleler 2000 ve 2018 aktif yeşil alan miktarları

Salihli 2000 ve 2018 yılları mahaller bazında kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarları incelendiğinde Kocaçeşme ve Aksoy Mahallesi'nin kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının azaldığı, Mithatpaşa Mahallesi'nin aktif yeşil alan miktarında değişim olmadığı, diğer tüm mahallelerin miktarlarının artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; 18 yıllık süre içerisinde ilçenin nüfusu 71937'den 102967'ye yükselmiş olup aktif yeşil alanların sayısı da 19'dan 103'e yükselmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarı ise 1.26 m²'den 2.74 m²'ye yükselerek 1.55 m² artış gösterirken, artış oranı ise %123 olmuştur.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Gelişmekte olan ülkelerin genelinde olduğu gibi bizim ülkemizde de kentleşme ve sanayileşme doğal çevreyi dolayısıyla kültürel çevreyi olumsuz şekilde etkilemekte olup yaşam kalitesini düşürmektedir. Yaşam kalitesini yükseltmeyi hedefleyen, toplumun faydalandığı çevreden menmuniyetini direk arttıran aktif yeşil alanlar, kentsel yaşam kalitesine olumlu yönde etki gösteren önemli unsurlardan biridir.

Aktif yeşil alanlar üzerine yapılan çalışmalar sonucu Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiye ettiği kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı en az 9 m²'dir. Türkiye'de bulunan iller hakkında bilgi vermek gerekirse İstanbul'da kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının 1.9 m² iken bu oran Antalya'da 3.2 m², Kahramanmaraş'da ise 7.1 m² 'dir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Salihli ilçesi 2000 yılı verileri değerlendirildiğinde kişi başına düşen aktif yeşil alan 1.26 m² iken, 2018 yılında 2.81 m² değerine ulaşmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün öngördüğü kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı olan 9 m²'lik miktar hedef olarak belirlenecek olursa Salihli'de kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının 2.74 m² olduğunu gösteren sonuçlarımıza göre, kentte kişi başına 6.26 m²'lik aktif yeşil alan açığı olduğu tespit edilmektedir. Bu değerler Dünya ve Türkiye standartlarının çok altında kalmaktadır. Salihli için çalışma yapıp bu değerlerin bir an önce artırılması hedeflenmelidir.

2000 ve 2018 yıllarına ait mahallelerin nüfus yoğunlukları ve kişi başına düşen aktif yeşil alanların mahallelere göre dağılımı incelendiğinde 18 yıllık süre içerisinde nüfus yoğunluğu artan mahallelerden sadece Kocaçeşme ve Aksoy Mahallesi'nde kişi başına düşen yeşil alan miktarı azalmış olup, Mithatpaşa Mahallesi'nde değişiklik olmamış ve diğer mahallelerin tamamında kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı artmıştır. 2018 yılında tüm mahalleler arasında kişi başına düşen aktif yeşil alan sıralamada en yüksek derecede yer alan 12.50 m² ile Şehitler Mahallesi'dir. Sıralamada Şehitler Mahallesi'ni 8.17 m² ile Yeşilyurt Mahallesi ve 7.99 m² ile Atatürk Mahallesi takip etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün öngördüğü

kişi başına dufen aktif yeşil alan miktarı olan 9 m²'lik miktarı ilçeeye ait 25 mahalleden sadece şehitler Mahallesi gecebilmektedir. Diğer 24 mahalle ne yazık ki bu öngörülen bu miktarın çok altında kalmaktadır. Bu mahalleler için nazım imar planında değişiklikler yapılarak aktif yeşil alan miktarlarını artırma yolunda planlama yapılmalıdır.

İlçede mahalle parkı statüsünde sosyo-kültürel faaliyetler açısından hizmet edebilecek Masal Ormanı Parkı (38000 m²) bulunmaktadır. Gümüşdere kenarında kalması nedeniyle mücavir alan sınırlarına dahil edilmemiş olup Salihli Belediyesi ve Devlet Su İşleri arasında protokol yapılmıştır. Ayrıca Hamamdere mevkiisi denk gelen Kurşunlu Piknik Alanı (90000 m²) bulunmaktadır. Mücavir alan sınırlarına dahil olmaması nedeniyle bu çalışmada Masal Ormanı Parkı değerlendirilmemiştir. Diğer bir mahalle parkı ise ilçenin batısında bulunan Binbaşı Fevzi Tüzünalp Parkı'dır (35807 m²). İlçenin en büyük aktif yeşil alanını oluşturmaya rağmen rekreasyonel tesis açısından yetersiz olduğu gözlemlenmiş olup kısa sürede sosyo-kültürel faaliyetlerin artışına vesile olacak çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Salihli ilçesindeki yeşil alanların ilçe içindeki dağılımlarının dengeli olmadığı araştırmadan çıkan diğer sonuçtur. İmar planlarının hazırlanması ve yürütülmesinde geçmişten bugüne alan kullanımı doğru yapılmamış olup eski yerleşime sahip olan mahallelerde park sayısının yetersiz olduğu, gelişmekte olan mahallelerde ise daha fazla olduğu belirlenmiştir. Mahalleler dahilinde park sayıları incelendiğinde nüfusu yoğun mahallelerde park sayısının az olduğu ve talebi karşılamadığı tespit edilmiştir. Kentte konut yapım hızı azaltılmalı öncelikle mevcut aktif yeşil alanlar korunarak geliştirilmeli daha sonra özellikle nüfus yoğunluğu olan mahallelerde ihtiyaca cevap verecek yeni park alanı planlama çalışmaları yapılmalıdır.

İlçeeye ait bir yeşil alan sistem kurgusu bulunmamaktadır. Yapılan imar planlarında aktif yeşil alanlara ilişkin kararlar alınırken, bir yeşil alan sisteminin oluşturulması hedeflenmemiştir. İlçe için revizyon imar planlarında mutlaka mevcut durumdaki eksiklikleri tamamlayacak, ileri zamanlardaki nüfus artışı da dikkate alınarak nicelik ve nitelik açıdan yeterli olacak aktif yeşil alanlara yer verilmesi

gerekmektedir. Şu an ki durum bu eksikliği telafi etmek için çok da geç değildir. Bir an önce bu yönde çalışma yapıp uygulanmaya koyulması gerekmektedir.

İlçede bulunan aktif yeşil alanlar dünya standartlarına göre değerlendirildiğinde, parklar nicelik ve nitelik bakımından standartların altında kalmaktadır. Yoğun olarak kullanılan bitkiler yeşil taflan (*Euonymus japonica*), altuni taflan (*Euonymus japonica aurea*), herdem yeşil kartopu (*Viburnum tinus*), ateş diken (Pyracantha coccinea), çeşme papatyası (*Chrysanthemum frutescens*), sarı yasemin (*Jasminum nudiflorum*), gavura (*Oenothera lindheimeri*), herdem yeşil dağ muşmulası (*Cotoneaster dammeri*) oya ağacı (*Lagerstroemia indica*), küçük yapraklı ıhlamur ağacı (*Tilia cordata*), katalpa (*Catalpa bignonioides*) şeklindedir. Kullanılan bitki türlerinin sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu durumun iyileştirilmesi amacıyla, mevcut ve yeni yapılacak parklarda iklim ve ekolojik istekler göz önünde bulundurularak yeni türler eklenmelidir. Bakım çalışmalarının ise kaliteli aktif yeşil alan sağlama hedeflenerek sistemli çalışma planlaması doğrultusunda yapıldığı sonucuna varılmıştır.

Sokak arasında bulunan küçük parklara isimlendirme yapılmadığı görülmüştür. Betimlenebilirlik açısından sıkıntı yaratacağı düşünülerek bu parklar açısından isim çalışması yapılmalı Belediye Meclisinden geçirilmelidir. Küçük park alanları dışında, kent halkının sosyo-kültürel ihtiyaçlarını karşılayabilecek kent parkları inşa edilmelidir. Mahalle parklarına göre daha kapsamlı ekipmanlar bulunduran kent parklarının konumunun belirlenmesinde kriterlerin başında ulaşım kolaylığı yer almalıdır. Yaya ulaşım önceliği düşünülmeyle birlikte araçla ulaşım sağlayanlar için oto park imkanları sağlanmalıdır.

Bu çalışmada, hızla gelişen Salihli ilçesinde ileri gelen süre içerisinde yapılması planlanan aktif yeşil alan projelerinin geliştirilmesi amacı ile değerlendirilmesinde ve kentin gelişim modelinin şekillenmesinde veri tabanı olarak kullanılabilmesi ümit edilmektedir.

Bu akademik çalışma ile planlama ve tasarım aşamasında olan projelerde irdellemeler ve değerlendirmeler yaparak, projelerin geliştirilmesine yönelik girdi oluşturarak, uygulanacak projelerde, toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunulması ve kamusal yarar sağlanması ümit edilmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Aksoy, Y., İstanbul Kenti Yeşil Alan Durumunun İrdelenmesi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul, 2001, 233 s. (Doktora Tezi).
- [2] Gül, A., Küçük, V. Kentsel Açık-Yeşil Alanlar ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 2001, 3; 27-48.
- [3] http://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/16037/TR_33_20142023_BP.pdf
- [4] Karagüzel, O., Korkut, A.B., Özkan, B., Çelikel, F.G., Titiz, S. Süs Bitkileri Üretiminin Bugünkü Durumu, Geliştirilme Olanakları ve Hedefleri Kongresi. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, 11-15 Ocak 2010, Ankara, Cilt I, 539-558.
- [5] Shin, D. H., Lee, K. S. Use of remote sensing and geographical information system to estimate green space temperature change as a result of urban expansion. Landscape and Ecological Engineering, 2005, (1), 169-176.
- [6] <https://www.cografyaci.gen.tr/turkiye-nufusunun-ozellikleri-nelerdir/>
- [7] Ülger, F. N., Önder, S. Kayseri kenti açık-yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından incelenmesi. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 2006, 20(38): 108-118.
- [8] Uy, P. D., Nakagoshi, N. Application of land suitability analysis and landscape ecology to urban greenscape planning in Hanoi, Vietnam. Urban Forestry and Urban Greening, 2008, (7), 25-40.
- [9] Wolch, J. R., Byrne, J., Newell, J. P. Urban green space, public health, and environmental justice: The challenge of making cities 'just green enough'. Landscape and Urban Planning, 2014, (125) 234-244.
- [10] Özdemir, A. Katılımcı Kentli Kimliğinin Oluşumunda Kamusal Yeşil Alanların Rolü: Ankara Kent Parkları Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 2009, (1), 144-153.
- [11] Bayraktar, A. İnsan ve Çevre Sağlığı Açısından Kent İçi Yeşil Alanlar ve İstanbul İçin Önemi, Büyük İstanbul'un Yeşil Alan Sorunları Ulusal Sempozyumu. İ. Ü. Yayını No: 2587, Or. Fak. Yayın No: 270, İstanbul, 1978, 426 s.
- [12] Westmacott, R. Scale economics: ecological theory and planning practice in urban landscapes. Landscape and Urban Planning, 1991 (21), 21-29.
- [13] Doygun, H., İlçim, A., Atmaca, M., Oğuz, H. Kahramanmaraş kentinde biyotopların haritalanması. Araştırma projesi. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Kahramanmaraş, 2010.
- [14] İzgi, U., Mimarlıkta Süreç, Kavramlar-İlişkiler. Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, ISBN. 975-7438-88-X, Yem Yayınevi, İstanbul, 1999.
- [15] Demirer, G. N. YYD Kıskaçında Çevre ve Kent. Ütopya Yayınevi, Ankara 1999.
- [16] Kıray, M. Kentleşme Yazıları. Bağlam Yayıncılık, İstanbul, 1998.
- [17] Krier, R. Urban Space. New York, Rizzoli, 1979.
- [18] Pustu, Y. Küresel Kentten Dünya Kentine. Sayıştay Dergisi, Sayı: 62, 2006.
- [19] Keleş, R. Kentleşme Politikası. İmge Kitabevi, 7. Baskı, Ankara, 2002.
- [20] Ozankaya, Ö. Toplumbilim Terimler Sözlüğü. T.D.K. Yayınları, Ankara, 1975.

- [21] Yılmaz, H. Kentsel Peyzaj Planlanması Yönünden Salihli Kentinin Yapısal Analizi. Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir, 1994, 176 s. (Doktora Tezi).
- [22] Laborit, H. İnsan ve Kent (O. Bartan, Çev.). İstanbul, 1990.
- [23] Gökçe, B. Gecekondu Gençliği. Hacettepe Üniv. Yay., Ank., 1977, s. 8.
- [24] İspir, G. Kentleşme, Metropolitan Alan ve Yönetimi. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları No:185, Ankara, 1982.
- [25] Kartal, S. K. Kentleşme ve İnsan. T.O.D.A.İ.E. Yayınları, Ankara, 1987.
- [26] <https://www.un.org/development/desa/publications/2014-revision-world-urbanizationprospects.html>
- [27] Madanipour, A. Design of Urban Space: An Inquiry into a Socio-Spatial Process. 1996.
- [28] Usta, A. Kentsel Çevre Modeli Olarak Kampus Yerleşmelerinde Dış Mekân Kaliteleri, Mimari ve kentsel çevrede kalite arayışları sempozyumu. 5, 6, 7 Haziran: bildiriler/İTÜ, 1995, İstanbul, 104-111s.
- [29] Öztan, Y. Ankara Kenti ve Çevresi Yeşil Alan Saha Sisteminin Peyzaj Mimarisi Prensipleri Yönünden Etüd ve Tayini. A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları no: 344, Ankara, 1968.
- [30] Akdoğan, G., Doğa Düzenleme Ders Notları. Yıldız Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Planlama Anabilim Dalı, İstanbul, 1987 (Yüksek Lisans).
- [31] Özbilen, A. Kentiçi Açık Alanlar ve Dağılımı, Tarihi Eserler ve Gelişen Yeni Yapılaşma. K.T.Ü. Orman Fakültesi, Genel Yayın No:155, F.Y.N: 17, Trabzon, 1991.
- [32] Anonim. 3194 Sayılı İmar Kanunu ve İlgili Yönetmelikler. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, Ankara, 2000.
- [33] Küçükerbaş, E.V., Özkan, M.B., Kaplan, A. İzmir – Ankara Karayolunun Kemalpaşa İlçesi Sınırları İçinde Kalan Yol Boyu Mola ve Dinlenim Tesisleri Üzerine Bir Araştırma. İzmir, 1999.
- [34] Önder, S., Polat, A.T., Korucu. S. The evaluation of existing and proposed active green spaces in Konya- Selçuklu District, Turkey. African Journal of Agricultural Research Vol. 6(3), pp. Konya, 2011, 738-747s.
- [35] Şahin, Ş. Peyzaj Planlama. AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümü Basılmamış Ders Notu, 2008.
- [36] Yıldızcı, A.C. Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 1982, 201s (Doçentlik Tezi).
- [37] <http://www.anfaaltinpark.com.tr>
- [38] Tümer, S. Rekreasyon Alan ve Tesisleri Ölçütleri. Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Planlama Dairesi Yayınları, Ankara, 1976.
- [39] Ergin, Ş. Kentsel Açık-Yeşil Alan Donanımının Niceliksel Değerlendirilmesine Yönelik Matematiksel Bir Model Önerisi. D.E.Ü. M.M.F. M.M.F./ŞBP-89YN: 187, İzmir, 1989
- [40] Anonim, Resmî Gazete. 23804 Sayılı İmar Yönetmeliği, Ankara, 1999.
- [41] Kalkan, N. Malatya Kenti Aktif Yeşil Alanlarının Nitelik ve Nicelik Açısından İrdelenmesi. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Adana, 2013, (Yüksek Lisans Tezi).
- [42] Yıldızcı, A.C. Türkiye'de İmar Planları Yapımı ve Uygulanmasında Yeşil Alan Sorunları. Peyzaj Mimarlığı Dergisi, 1991, 91(2):26-28 s.

- [43] Tarhan, N. Mersin Kenti Yeşil Alanların Bugünkü Durumu. Mersin Kenti Açık ve Yeşil Alanları Sempozyumu. 1-3 Haziran, 1992, Mersin.
- [44] Yangu, S. Antalya İl Merkezinin Uzun Vadeli Fiziksel Büyüme Kapsamı İçerisinde Aktif Yeşil Alanların Payı. Ç.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Bitirme Tezi, Adana, 1993, 62 s.
- [45] Eymirli, S. Erzurum Kenti Açık ve Yeşil Alanlarının Saptanması ve Kent İçi Açık-Yeşil Alan İlkeleri Yönünden Araştırılması. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adana, 1994.
- [46] Bozkurt, N. Antakya Kenti Açık ve Yeşil Alanlarının Belirlenmesinde Analitik Yaklaşımlar. Ç.Ü. Fen Bilimleri Ens. Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Adana, 1994 (Yüksek Lisans Tezi).
- [47] Yılmaz, S., Bulut Z., Yeşil P. Kent Ormanlarının Kentsel Mekâna Sağladığı Faydalar. Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi, 2006, 37 (1): 131-136 s.
- [48] Dwyer, J.F., McPherson, E.G., Schroeder, H.W., Rowntree, R.A. Assessing the benefits and costs of the urban forest. *Journal of Arboriculture*, 1992, 18 (5).
- [49] Heisler, G. Energy Savings with Trees. *Journal of Arboriculture*, 1986, 12(5):113–125 s.
- [50] Akbari, H., Rosenfeld, A., Taha, H. Recent developments in heat island studies: Technical and policy. In *Controlling Summer Heat Islands*, 1990.
- [51] McPherson, E.G. Trees and energy conservation. *Urban Forest Cut Energy Costs*, www.americanforest.org, 2004.
- [52] Simpson, J.R., McPherson, E.G. Simulation of tree shade impacts on residential energy use for space conditioning in Sacramento. *Atmospheric Environment*, 1998, 32 (1), 69-74 s.
- [53] McPherson, E.G., Rowntree, R.A., Wagar, J.A., 1995. Energy- efficient landscapes. I: Bradley, G. A., (ed). *Urban forest landscapes: integrating multidisciplinary perspectives*. Seattle: University of Washington Pres: 150-160.
- [54] Önder, S., Polat, T.A. Kentsel açık-yeşil alanların kent yaşamındaki yeri ve önemi. *Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları Semineri*, 19 Mayıs, 2012, Konya.
- [55] Sherer, P.M. The Benefits of Parks: Why America Needs More City Parks and Open Space. *The Trustfor Public Land*, 2006.
- [56] Thompson, R., Hana, R., Noel, J., Piirto, D. Valuation of tree aesthetics on small urban-interface properties. *Journal of Arboriculture*, 1999, 25 (5).
- [57] Luttik, J. The value of trees, water and open space as reflected by house prices in the Netherlands. *Landscape and Urban Planning*, 2000, 48 (3-4), 161-167 s.
- [58] Knapp, M., Jordan, A. What are urban woodlands worth? Urban forest benefits analysis. Fairfax ReLeaf. Inc. Room 828. 12011 Government Center Parkway, Fairfax, VA 2203, www.ser.org/abstracts, 1995.
- [59] Maca, S.E. A practical approach to assessing structure, function, and value of street populations in small communities. Davis, CA: University of California, M. S. Thesis, 218. wcufrre.ucdavis.edu., 2002.
- [60] Hasler, B. Damgaard, C.K., Erichsen, E.H., Jørgensen, J.J. Kristoffersen. H.E. The recreational values of forest, lake and nature restoration- valuation of nature goods using the hedonic price method. *Energy and Environment*, www.akf.dk/dk2002/summary/nature_restoration.htm, 2002.

- [61] Bruch, S.P. Environmental Equity of Lansing's Urban Park Policy. Michigan State University Department of Geography, 2006 (DoctorateThesis).
- [62] Tajima, K. New Estimates Of The Demand For Urban Green Space: Implications For Valuing The Environmental Benefits Of Boston's BigDig Project. *Journal of Urban Affairs*, 2003, 25(5), pp. 641–655 s.
- [63] Tilt, J.H. Walking trips to parks: Exploring demographic, environmental factors, and preferences for adults with children in thehousehold. *Preventive Medicinexxx*, 2009.
- [64] Sanisa, G., Laforteza, R., Bonnes, M., Carrus, G. Comparison of two different approaches for assessing the psychological and social dimensions of green spaces. *Urban Forestry and Urban Greening*, 2006, (5), 121–129 s.
- [65] Kuo, F.E., Sullivan, W.C. Aggression and violence in the inner city: effects of environment via mental fatigue. *Environment and Behavior*, 2001, (33), 543–571 s.
- [66] Bruch, S.P. EnvironmentalEquity of Lansing's Urban Park Policy. Michigan State University Department of Geography, 2006 (DoctorateThesis).
- [67] Grahn, P., Mårtensson, F., Lindblad, B., Nilsson, P., and Ekman, A. Ute på Dagis. *Stad och Land*, No. 145. Hässleholm: Norra Skåne Offset, 1997.
- [68] Uslu, A. Genel Ekoloji. Ed: Sabri Gökmen. Nobel Yayınları No: 1160, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007, 353-401 s.
- [69] Hartig, T., Evans, G. W., Jamner, L. D., Davis, D., and Garling, T. Tracking restoration in natural and urban settings. *J. Environ. Psychol*, 2003, DOI: 10.1016/S0272-4944(02)00109-3.
- [70] Coombes E., Jones A.P., Hillsdon M. The relationship of physical activity and overweight to objectively measured green space accessibility and use. *Social Science and Medicine*, 2010, (70), 816–822 s.
- [71] Hart, R. Children's Participation: The Teory and Practice of Involving Young Citizens in Community Development and Environmental Care. In: Sattertwate, Earthscan Publications, London, 1997.
- [72] Walker, C. ThePublic Value of Urban Parks. The Urban Institute, Research Report, 2004.
- [73] Petters, K., Elands, B., Buijs, A. Social interactions in urban parks: Stimulating social cohesion. *Urban Forestry and Urban Greening* Volume 9, Issue 2, 2009, 93-100 s.
- [74] Sullivan M, et al. Studies on substrate recognition by the budding yeast separase. *J Biol Chem* 279, 2004, (2), 1191-6.
- [75] Mlynarz, D.T. Integrating Industrial Legacy Into Contemporary Urban Park Design: An Exploratory Study. Guelph University Department of Landscape Architecture, 2005 (Master Thesis).
- [76] Dwyer, J.F., McPherson, E.G., Schroeder, H.W., Rowntree, R.A. Assessing the benefits and costs of the urban forest. *Journal of Arboriculture*, 1992, 18 (5).
- [77] Pamay, B. Kentsel Peyzaj Planlaması. İ.Ü. Yayın No: 2487, Çağlayan Basımevi, İstanbul, 1978, 95 s.
- [78] Nowak, D.J., Crane, D.E., Stevens, J.C. Air pollution removal by urban trees and shrubs in the United States. *Urban Forestry and Urban Greening*, 2006 (4), 115-123 s.
- [79] Çepel, N. Peyzaj Ekolojisi. İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No: 3510, İstanbul, 1988.

- [80] Atay, İ. Kent Ormanları ve Çevre ile Etkileşimleri. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, 1988, Cilt:40, 1–5 s.
- [81] Özbilen, A. Kentiçi Açık Alanlar ve Dağılımı, Tarihi Eserler ve Gelişen Yeni Yapılaşma. K.T.Ü. Orman Fakültesi, Genel Yayın No:155, F.Y.N: 17, Trabzon, 1991.
- [82] Watkins, R. The Impact of the Urban Environment on the Energy used for Cooling Buildings. Brunel University, UK, 2002 (PhD Thesis).
- [83] Bernantzky, A. The Contribution of Trees and Green Spaces to a Town Climate the Impact of Climate on Planning and Building. Sequoia S.A. the Netherland, 1982, pp: 301–311.
- [84] Grimmond, C.S.B., Potter, S.K., Zutter, H.N., Souch, C. Rapid methods to estimate sky-view factors applied to urban areas. 2001.
- [85] Marsh, W. Landscape Planning: Environmental Applications. Canada, 1991.
- [86] Nowak, D.J., Crane, D.E., Stevens, J.C. Air pollution removal by urban trees and shrubs in the United States. Urban Forestry and Urban Greening, 2006, (4), 115-123 s.
- [87] Beattie, J., Kolin, C., Moll, G. Trees help cities meet clean water regulations. www.americanforests.org, 2000.
- [88] Koç, N. Peyzaj Ekolojisi Ders Notları. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Ankara, 1995.
- [89] Fang, C.F., Ling D.L. Investigation of the Noise Reduction Provided by Tree Belts. Landscape and Urban Planning, 2003, (63), 187–195 s.
- [90] Koçbeker Z., Önder, S. Investigation of the Noise Reduction Provided by Bush in Konya, Turkey. J. Int. Environmental Application and Science, 2012, 7 (1), 48-54 s.
- [91] Federer, C. Trees Modify the Urban Microclimate. Journal of Arboriculture, 1989, 2 (7), 121–127 s.
- [92] Richter, G. Formen und Funktionen des Stadtgrüns. In: Richter, G. (Ed.) Handbuch Stadtgrün-Landschaftsarchitektur im staedischen Freiraum, p.319. BLV München, 1982.
- [93] <http://www.spilhaber.com/manisa-dan-yesil-karsilama/38071/>
- [94] Dunnett, N., Swanwick, C. Woolley, H. Improving Urban Parks, Play Areas and Green Spaces, DTLR Transport Local Government and the Regions, Urban Research Report, 2002.
- [95] Taplin, D.H. Art, Nature, And People: Landscape Values of An Urban Park, The City University of New York Psychology, 2002 (Doctorate Thesis).
- [96] Gültekin, E. Bitki Kompozisyonu. Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Ders Kitabı No:10, Adana, 1994.
- [97] Urban Green Environment (URGE). The Green City of Tomorrow- Making Greener Cities, A Practical Guide. UFZ Centre for Environmental Research Leipzig-Halle, Germany, 2004.
- [98] Tanrıverdi, F. Peyzaj Mimarlığı, Bahçe Sanatının Temel İlkeleri ve Uygulama Metodları. Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 643, Ziraat Fakültesi Yayınları No:291, 367 s, Erzurum, A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayın No:291, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum, 1987, 96 s.
- [99] Thompson, C. Urban Open Space in the 21st Century. Landscape and Urban Planning, 2002, 59-72 s.

- [100] Onsekiz, D. Kentsel Ölçekte Eğlence Mekanları ile Konut Alanları İlişkisi Ankara Kenti Örneği. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2003 (Yüksek Lisans Tezi).
- [101] Manlun, Y. Suitability analysis of urban green space system based on GIS. International Institute for Geo-Information Science and Earth Observation Enschede, Netherlands, 2003, 90s (Master of Science).
- [102] Hellmund, P., C. & Smith, D. Designing Greenways: Sustainable Landscapes for Nature and People. Island Press, Washington, USA., 2006, 288 s.
- [103] <http://www.buildinglanduk.co.uk/greenbelt-land-uk.html>
- [104] <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>
- [105] Otman, A. Düden Bugüne Salihli. Gökay Yayınevi, Manisa, Türkiye 1998, 278 s.
- [106] Ayverdi, Z. Manisa İli Salihli İlçesi Şehitler Mahallesi Durmuş Mengil, Halil Mengil, Mustafa Mengil, Ekram Mengil, Neşe Akbaş'a Ait 2517 Ada, 3 Numaralı Parselde B Blok'un Sondaja Dayalı Zemin ve Temel Etüd Raporu. Manisa, 2016.
- [107] Ünal, A., Havur, E. Alaşehir-Salihli Bölgesinin Jeotermik Enerji Yönünden Detay Jeoloji Etüdü. MTA Report No: 4678 (Unpublished), 1971.
- [108] Anonim. Gediz Havzası Toprakları. Topraksu Genel Müdürlüğü Yay. No:302, Ankara, 1974.
- [109] Koçman, A. Uygulamalı Fiziki Coğrafya Çalışmaları ve İzmir Bozdağlar Yöresi Üzerinde Bir Araştırma. Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü Yayınları No:49, İzmir, 1989.
- [110] <http://www.salihlisolsahil.org.tr>
- [111] Baykal, F. Salihli Kent Coğrafyası. Salihli Belediye Yayınları No:2, Karınca Matbaası, 1989.
- [112] Salihli Belediyesi. Salihli Araştırma Raporu, İmar Planı Raporu. Salihli, 1986.
- [113] http://manisafx.mekan360.com/iys_ilcelerimiz,sehirID=45,kriter39=51,icerik=236,sayfa=2-ilcelerimiz-salihli-iklimi.html
- [114] <https://manisa.ktb.gov.tr/TR-72955/salihli.html>
- [115] <http://www.lidyatermalotel.com/index/termal-otel.aspx?id=154>
- [116] Aksakal, A., Otman, A. Antik Çağdan Günümüze. Salihli, 2004, 320 s.
- [117] http://www.salihlitso.org.tr/uploaded/dosyalar/STSOSstratejikPan2018_2022Onaylanan.pdf

EKLER

EK-A. Salihli 1960-2018 Meteoroloji Uzun Yıllar Tüm Parametreler Bülteni

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü														
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960- 2018 17792- SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m														
Parametre	Aylık Ortalama Hava Basıncı (hPa)	Aylık Maksimum Hava Basıncı (hPa)	Aylık Minimum Hava Basıncı (hPa)	Aylık Ortalama Sıcaklık (°C)	Günlük Ortalama Sıcaklığın 5 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Günlük Ortalama Sıcaklığın 10 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Günlük Maksimum Sıcaklıkların Aylık Ortalaması (°C)	Günlük Minimum Sıcaklıkların Aylık Ortalaması (°C)	Aylık Maksimum Sıcaklık (°C)					
Rasat S. (YIL)	51	51	51	57	57	57	58	58	58					
Ocak	1005.6	1028.9	979.1	6.2	18.49	5.63	11.2	2.4	25.2					
Şubat	1004.1	1022.2	983.6	7.4	19.73	8.05	12.9	3.3	27.4					
Mart	1002.7	1020.8	972.5	10.4	28.33	16.71	16.7	5.2	33.4					
Nisan	1000.8	1020.0	978.8	15.0	29.92	27.42	22.0	9.0	37.2					
Mayıs	1000.6	1011.9	985.2	20.1	30.78	30.77	27.7	13.2	39.5					
Haziran	999.3	1011.5	986.2	24.5	29.87	29.87	32.4	17.0	43.5					
Temmuz	997.4	1008.1	985.8	26.8	31.00	31.00	35.1	19.1	44.8					
Ağustos	998.1	1010.2	987.6	26.3	30.77	30.77	34.8	18.8	43.3					
Eylül	1001.5	1013.9	986.0	22.3	29.73	29.73	30.6	14.9	43.1					
Ekim	1004.6	1017.1	983.6	16.8	31.00	30.10	24.2	10.6	37.6					
Kasım	1006.0	1020.8	981.0	11.5	28.31	20.07	18.0	6.4	29.9					
Aralık	1006.1	1026.8	978.0	7.7	22.49	9.52	12.7	3.8	27.0					
YILLIK	1002.2	1028.9	972.5	16.3	330.42	269.64	23.2	10.3	44.8					

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960- 2018 17792- SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Minimum Sıcaklığın -3 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı	Minimum Sıcaklığın-0,1 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı	Aylık Minimum Sıcaklığın Kayıt Edildiği Tarih (Gün-Ay-Yıl)	Aylık Minimum Sıcaklık (°C)	Maksimum Sıcaklığın-0,1 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Maksimum Sıcaklığın 20 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Maksimum Sıcaklığın 25 °C ve Üzerinde Olduğu Ortalaması	Maksimum Sıcaklığın 30 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Aylık Maksimum Sıcaklığın Kayıt Edildiği Tarih (Gün-Ay-Yıl)	Parametre
55	55	57	58	57	57	57	57	57	Rasat S. (YIL)
3.38	9.94	24/01/2004	-8.9	0.05	0.61	0.01		01/01/2010	Ocak
2.00	6.56	15/02/2004	-13.5	0.05	2.01	0.08		15/02/2016	Şubat
0.32	2.87	01/03/1985	-5.4	0.01	8.54	1.33	0.05	27/03/2001	Mart
	0.07	10/04/1997	-1.7		19.70	8.57	1.50	12/04/1970	Nisan
		01/05/1981	2.4		29.22	22.73	10.05	15/05/1962	Mayıs
		03/06/1990	7.8		29.82	29.01	23.07	27/06/2007	Haziran
		24/07/1978	10.7		30.92	30.80	29.52	06/07/2000	Temmuz
		31/08/1981	9.8		30.98	30.91	29.42	12/08/2002	Ağustos
		29/09/1974	6.0		29.47	28.01	18.31	01/09/2007	Eylül
	0.01	31/10/1973	-0.3		25.63	14.40	3.14	02/10/1991	Ekim
0.27	2.43	03/11/1973	-5.2		10.71	1.40		02/11/2008	Kasım
1.40	6.83	25/12/1992	-6.3	0.01	1.42	0.05		04/12/2010	Aralık
7.37	28.71	15/02/2004	-13.5	0.12	219.03	167.30	115.06	06/07/2000	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Maksimum Toprak Üstü Minimum Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama Toprak Üstü Minimum Sıcaklığı (°C)	Minimum Sıcaklığın 5 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Minimum Sıcaklığın 10 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Minimum Sıcaklığın 20 °C ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Minimum Sıcaklığın -20 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Minimum Sıcaklığın -15 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Minimum Sıcaklığın -10 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Minimum Sıcaklığın -5 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Parametre
58	44	55	55	55	0	0	55	55	Rasat S. (YIL)
-4.0	-0.2	9.23	1.01					0.92	Ocak
-1.4	0.6	10.40	1.38				0.03	0.47	Şubat
0.2	2.5	16.54	3.05					0.07	Mart
3.4	6.0	25.92	11.74						Nisan
8.8	10.0	30.12	26.03	0.29					Mayıs
15.3	13.8	29.29	29.18	3.72					Haziran
17.4	16.0	30.40	30.40	11.69					Temmuz
17.3	15.8	30.16	30.14	10.56					Ağustos
12.5	11.7	29.18	27.05	1.27					Eylül
6.2	7.8	28.29	18.16	0.09					Ekim
2.1	3.4	18.87	6.54					0.01	Kasım
-0.7	1.3	12.72	2.67					0.21	Aralık
17.4	7.4	271.12	187.35	27.62			0.03	1.68	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Maksimum Nispi Nem Ortalaması (%)	Aylık Ortalama Nispi Nem (%)	Aylık Ortalama Su Buharı Basıncı (hPa)	Toprak Üstü Minimum Sıcaklığın -10 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Toprak Üstü Minimum Sıcaklığın -5 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Toprak Üstü Minimum Sıcaklığın -3 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Toprak Üstü Minimum Sıcaklığın-0.1 °C ve Altında Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Aylık Minimum Toprak Üstü Minimum Sıcaklığı (°C)	Parametre	Rasat S. (YIL)
13	54	58	46	46	46	46	58		
98.9	74.8	7.5	0.19	5.82	9.82	14.65	-12.0	Ocak	
98.5	70.7	8.0	0.23	4.00	7.23	11.47	-15.3	Şubat	
98.3	66.8	8.7		1.32	3.65	8.04	-8.8	Mart	
97.9	61.3	10.4		0.02	0.15	1.34	-5.0	Nisan	
97.7	56.2	13.0					0.0	Mayıs	
87.5	50.4	15.5					5.0	Haziran	
80.8	49.9	17.2					7.6	Temmuz	
84.8	52.5	17.6					6.5	Ağustos	
94.1	55.8	14.7					2.6	Eylül	
98.3	65.2	12.3			0.06	0.76	-3.7	Ekim	
96.5	71.5	9.9		1.67	3.63	6.95	-8.5	Kasım	
98.8	75.9	8.3		3.43	7.21	12.19	-9.8	Aralık	
94.3	62.6	11.9	0.42	16.26	31.75	55.40	-15.3	YILLIK	

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü											
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m											
Aylık Maksimum Yağış (mm=kg÷m²)	Aylık Toplam Yağış Ortalaması (mm=kg÷m²)	Aylık Yağışlı Gün Sayısı Ortalaması (mm=kg÷m²)	Aylık Yağışlı Gün Sayısı Ortalaması (mm=kg÷m²)	Aylık Maksimum yağış kayıt tarihi ortan-ay-salı	Aylık Maksimum yağış (mm=kg÷m²)	Aylık Maksimum Yağış (mm=kg÷m²)	Aylık Toplam Yağış Ortalaması (mm=kg÷m²)	Aylık Kapalı (Gökyüzü Bulutlarla Kaplı) Günlük Sıcaklığı	Aylık Ortalama Bulutluluk Miktarı (8 Oкта)	Aylık Minimum Nispi Nem Ortalaması (%)	Parametre
58	58	14	14	14	14	14	14	58	47	13	Rasat S. (YIL)
71.2	72.7	12.50	01/01/2015	01/01/2015	51.40	51.40	76.89	3.10	4.1	28.5	Ocak
54.3	67.4	10.64	08/02/2007	08/02/2007	33.40	33.40	58.66	3.10	4.1	24.8	Şubat
57.7	59.7	10.86	01/03/2005	01/03/2005	41.60	41.60	50.60	3.30	3.8	18.2	Mart
49.0	44.8	8.36	15/04/2013	15/04/2013	31.40	31.40	35.74	2.00	3.7	14.6	Nisan
45.8	30.6	8.79	25/05/2012	25/05/2012	27.80	27.80	36.29	1.60	2.7	14.3	Mayıs
69.0	19.9	5.79	24/06/2010	24/06/2010	70.00	70.00	26.81	1.30	1.7	18.0	Haziran
32.5	10.7	0.71	24/07/2013	24/07/2013	7.80	7.80	2.34		1.0	13.9	Temmuz
52.2	7.7	1.36	11/08/2016	11/08/2016	19.30	19.30	5.28	1.00	0.9	12.8	Ağustos
54.0	18.3	3.21	09/09/2009	09/09/2009	39.00	39.00	18.78	1.00	1.3	12.8	Eylül
60.8	34.5	6.57	18/10/2013	18/10/2013	45.20	45.20	36.49	1.80	2.5	20.4	Ekim
57.6	58.8	7.50	04/11/2005	04/11/2005	48.40	48.40	49.14	2.60	3.4	29.2	Kasım
59.2	83.2	11.21	31/12/2014	31/12/2014	46.00	46.00	53.99	3.50	4.3	29.3	Aralık
71.2	508.3	87.50	24/06/2010	24/06/2010	70.00	70.00	454.26	24.30	2.8	19.7	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Maksimum kar kayıt tarihi gün- ay-yıl	Aylık Maksimum Kar Yüksekliği (cm)	Aylık Ortalama Kar Yüksekliği (cm)	Aylık Karla Örtülü Gün Sayısı Ortalaması	Aylık Kar Yağışlı Günler Sayısı Ortalaması	Günlük Toplam Yağışın 50 mm. ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Günlük Toplam Yağışın 10 mm. ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Günlük Toplam Yağışın 0.1 mm. ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı Ortalaması	Aylık Maksimum Yağışın Kayıt tarihi gün-ay-yıl	Parametre
58	58	58	58	58	57	57	57	58	Rasat S. (YIL)
05/01/2002	35	8.2	3.31	0.53	0.04	2.19	9.16	09/01/1981	Ocak
14/02/2004	47	10.5	2.86	0.64	0.02	2.11	8.74	11/02/1984	Şubat
13/03/1971	13	4.1	1.80	0.26	0.02	1.67	8.23	15/03/1966	Mart
						1.16	8.14	14/04/2001	Nisan
						0.79	6.14	13/05/1976	Mayıs
					0.04	0.49	3.23	24/06/2010	Haziran
						0.19	1.07	10/07/2002	Temmuz
					0.02	0.16	1.00	06/08/2010	Ağustos
					0.02	0.47	2.32	09/09/1978	Eylül
					0.04	0.84	5.07	19/10/1976	Ekim
					0.04	1.81	7.09	07/11/2003	Kasım
29/12/1991	18	6.0	3.75	0.28	0.02	2.67	10.54	13/12/1990	Aralık
14/02/2004	47	7.2	11.72	1.71	0.23	14.54	70.72	09/01/1981	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Maksimum Rüzgar Yönü ve Hızı (m/sn)	Aylık Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık Orajlı Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Çiğli Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Kırğılı Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Sisli Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Dolulu Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Yağmurlu Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Yağışlı Gün Sayısı Ortalaması	Parametre
48	58	58	58	58	58	58	58	58	Rasat S. (YIL)
SSW 26.0	1.3	0.43	2.34	5.69	0.69	0.40	9.98	9.00	Ocak
SSW 27.0	1.5	0.66	2.74	4.47	0.14	0.52	9.50	8.59	Şubat
S 36.1	1.6	0.67	3.86	3.59	0.07	0.62	9.33	8.09	Mart
SSW 27.6	1.6	1.26	5.36	0.67	0.10	0.98	9.07	8.00	Nisan
SSW 20.6	1.6	2.78	6.09			2.03	7.10	6.03	Mayıs
SSW 28.0	1.7	2.05	4.52			1.57	3.83	3.17	Haziran
SE 24.7	1.8	1.12	2.72			0.67	1.40	1.05	Temmuz
ENE 17.2	1.7	0.86	4.05			0.66	1.24	0.98	Ağustos
SSW 26.7	1.5	1.12	7.81		0.02	0.93	2.83	2.28	Eylül
WSW 22.6	1.2	0.98	9.07	0.48	0.03	0.76	5.43	4.98	Ekim
SSW 28.8	1.1	0.98	6.64	3.07	0.36	0.83	8.14	6.97	Kasım
SSW 31.6	1.3	0.83	3.33	4.43	0.86	0.71	11.78	10.36	Aralık
S 36.1	1.5	13.74	58.53	22.40	2.27	10.68	79.63	69.50	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık NE Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m÷sn)	Aylık NE Yöntünde Esme Oranı (%)	Aylık NE Yöntünde Rüzgarın Esme Sayıları Toplamı	Aylık N Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m÷sn)	Aylık N Yöntünde Esme Oranı (%)	Aylık N Yöntünde Rüzgarın Esme Sayıları Toplamı	Aylık Fırtınalı Günler Sayısı Ortalaması	Aylık Kuvvetli Rüzgarlı Gün Sayısı ort.	Aylık Maksimum Rüzgarın Kayıt Edildiği Tarih (Gün-Ay-Yıl)	Parametre
58	57	57	58	57	57	50	50	48	Rasat S. (YIL)
0.9	2.56	1077	0.9	2.64	1114	0.56	2.52	27/01/1980 16:15	Ocak
1.1	2.50	958	1.1	2.18	837	0.68	3.04	14/02/1978 23:30	Şubat
1.1	2.44	1032	1.1	2.41	1016	0.66	3.84	02/03/1992 18:34	Mart
1.0	2.36	967	1.2	2.57	1055	0.46	4.04	16/04/1977 13:30	Nisan
1.0	2.34	984	1.2	3.02	1267	0.18	3.72	04/05/1972 13:21	Mayıs
1.0	1.97	790	1.2	3.18	1272	0.10	3.88	07/06/1976 19:54	Haziran
1.0	1.56	659	1.2	3.32	1398	0.12	2.80	14/07/1996 17:49	Temmuz
1.1	1.45	595	1.2	3.39	1386	0.02	1.54	06/08/2015 14:48	Ağustos
0.9	2.54	1022	1.1	3.27	1316	0.12	1.54	24/09/1977 15:50	Eylül
0.9	2.87	1213	1.0	4.32	1824	0.16	1.32	24/10/1992 03:25	Ekim
0.8	3.14	1277	0.9	3.71	1507	0.40	1.94	22/11/2008 19:08	Kasım
0.9	2.75	1159	0.9	2.39	1007	0.60	2.32	16/12/1973 06:59	Aralık
1.0	2.37	11733	1.1	3.03	14999	4.06	32.50	02/03/1992 18:34	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü											
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m											
Aylık ESE Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları Tonlamı	Aylık E Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m·sn)	Aylık E Yönünde Esme Oranı (%)	Aylık E Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları	Aylık ENE Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı	Aylık ENE Yönünde Esme Oranı (%)	Aylık ENE Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları Tonlamı	Aylık NNE Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m·sn)	Aylık NNE Yönünde Esme Oranı (%)	Aylık NNE Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları Tonlamı	Parametre	
57	58	57	57	58	57	57	58	57	57	Rasat S. (YIL)	
5244	1.2	6.55	2760	1.3	5.27	2220	1.0	2.28	960	Ocak	
4333	1.2	5.86	2246	1.4	5.54	2125	1.1	2.26	867	Şubat	
3476	1.2	5.29	2235	1.4	4.76	2009	1.2	2.58	1088	Mart	
2956	1.1	4.63	1897	1.3	4.57	1875	1.2	2.76	1130	Nisan	
1980	1.1	3.70	1553	1.2	3.57	1498	1.1	2.95	1238	Mayıs	
1158	1.0	2.35	941	1.2	2.62	1049	1.2	2.74	1098	Haziran	
442	0.9	1.31	551	1.2	1.20	505	1.2	2.05	862	Temmuz	
475	0.9	1.19	487	1.2	1.13	463	1.2	2.12	868	Ağustos	
1137	0.9	2.48	996	1.1	2.72	1095	1.1	2.81	1129	Eylül	
2431	0.9	4.18	1765	1.1	3.98	1683	1.0	2.56	1083	Ekim	
4307	1.0	7.15	2907	1.1	4.96	2017	0.9	2.41	981	Kasım	
5520	1.1	6.56	2764	1.2	5.18	2181	0.9	2.14	901	Aralık	
33459	1.0	4.27	21102	1.2	3.79	18720	1.1	2.58	12205	YILLIK	

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık S Yöntünde Rüzgarın Esme Sayıları Toplamı	Aylık SSE Yöntünde Esme Oran (%)	Aylık SSE Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık SSE Yöntünde Esme Sayıları	Aylık SE Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık SE Yöntünde Esme Oran (%)	Aylık SE Yöntünde Rüzgarın Esme Sayıları Toplamı	Aylık ESE Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık ESE Yöntünde Esme Oran (%)	Parametre
57	57	58	57	58	57	57	58	57	Rasat S. (YIL)
2051	4.98	1.2	2098	1.2	7.78	3280	1.4	12.44	Ocak
1590	5.18	1.3	1985	1.2	7.62	2921	1.5	11.30	Şubat
1816	4.19	1.3	1770	1.1	6.02	2542	1.4	8.23	Mart
1607	4.05	1.2	1658	1.1	5.59	2292	1.3	7.21	Nisan
1229	3.21	1.0	1347	1.0	3.92	1646	1.2	4.72	Mayıs
710	2.10	1.1	839	1.0	2.65	1059	1.2	2.89	Haziran
425	0.99	0.9	418	0.8	1.08	454	1.1	1.05	Temmuz
399	1.05	0.9	429	0.8	1.26	514	1.2	1.16	Ağustos
760	1.97	0.9	792	0.9	2.35	945	1.0	2.83	Eylül
1344	3.62	1.0	1529	0.9	4.24	1789	1.1	5.76	Ekim
1873	5.60	1.0	2278	1.0	7.43	3021	1.2	10.59	Kasım
1945	5.90	1.1	2485	1.1	8.55	3599	1.3	13.11	Aralık
15749	3.57	1.1	17628	1.0	4.87	24062	1.2	6.77	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık WSW Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları	Aylık SW Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık SW Yönünde Esme Oranı (%)	Aylık SW Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları Toplamı	Aylık SSW Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık SSW Yönünde Esme Oranı (%)	Aylık SSW Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları	Aylık S Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık S Yönünde Esme Oranı (%)	Parametre
57	58	57	57	58	57	57	58	57	Rasat S. (YIL)
3989	1.2	5.56	2343	1.3	3.41	1437	1.1	4.87	Ocak
4177	1.4	5.27	2020	1.6	3.56	1364	1.2	4.15	Şubat
5206	1.4	5.43	2291	1.6	3.42	1443	1.3	4.30	Mart
4825	1.5	6.03	2472	1.7	4.09	1675	1.2	3.92	Nisan
5199	1.4	5.55	2327	1.5	3.21	1347	1.1	2.93	Mayıs
5613	1.3	5.11	2044	1.4	2.34	937	1.0	1.77	Haziran
6932	1.2	4.01	1692	1.1	1.42	597	0.8	1.01	Temmuz
6557	1.1	3.89	1592	0.9	1.22	500	0.7	0.98	Ağustos
5615	1.2	4.49	1808	1.2	2.36	951	0.8	1.89	Eylül
5160	1.1	5.69	2403	1.1	2.87	1211	0.9	3.18	Ekim
3421	1.1	5.46	2219	1.2	3.43	1395	0.9	4.61	Kasım
3688	1.1	5.70	2400	1.2	4.05	1705	1.0	4.62	Aralık
60382	1.3	5.18	25611	1.3	2.95	14562	1.0	3.19	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık NW Yöntünde Rüzgarın Esmeye Sayıları Toplamı	Aylık WNW Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık WNW Yöntünde Esmeye Oranı (%)	Aylık WNW Yöntünde Esmeye Sayıları	Aylık W Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık W Yöntünde Esmeye Oranı (%)	Aylık W Yöntünde Rüzgarın Esmeye Sayıları Toplamı	Aylık WSW Yöntünde Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	Aylık WSW Yöntünde Esmeye Oranı (%)	Parametre
57	58	57	57	58	57	57	58	57	Rasat S. (YIL)
2297	1.4	6.61	2785	1.3	12.92	5446	1.5	9.46	Ocak
2162	1.7	8.45	3242	1.4	12.46	4777	1.7	10.89	Şubat
2777	1.9	10.82	4569	1.5	14.00	5911	1.8	12.33	Mart
2408	1.9	11.46	4699	1.5	14.22	5828	1.8	11.77	Nisan
3105	2.0	14.94	6269	1.5	15.30	6422	1.9	12.39	Mayıs
3393	2.1	18.71	7489	1.6	18.43	7380	1.9	14.02	Haziran
4459	2.2	23.73	10000	1.7	20.55	8662	2.1	16.45	Temmuz
4118	2.2	24.08	9852	1.6	20.51	8391	2.0	16.03	Ağustos
3456	1.8	17.30	6959	1.5	18.37	7389	1.8	13.96	Eylül
2693	1.4	10.73	4531	1.2	16.19	6836	1.4	12.22	Ekim
2044	1.3	6.61	2689	1.1	12.66	5147	1.3	8.41	Kasım
2036	1.4	6.40	2697	1.2	11.81	4971	1.4	8.76	Aralık
34948	1.8	13.32	65781	1.4	15.62	77160	1.7	12.22	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Ortalama 5 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Günlük Ortalama Rüzgarın 5.0 (m+sn) ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Aylık Günlük Ortalama Rüzgarın 2.5 (m+sn) ve Üzerinde Olduğu Gün Sayısı	Aylık Hakkim Rüzgar Yönü ve Yüzdesi (%)	Aylık NNW Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m+sn)	Aylık NNW Yönünde Esme Oranı (%)	Aylık NNW Yönünde Rüzgarın Esme Sayıları Tonlamı	Aylık NW Yönünde Ortalama Rüzgar Hızı (m+sn)	Aylık NW Yönünde Esme Oranı (%)	Parametre
1	58	58	57	58	57	57	58	57	Rasat S. (YIL)
6.1	0.02	0.06	W 12.92	1.1	2.82	1190	1.2	5.45	Ocak
9.9	0.02	0.07	W 12.46	1.3	3.08	1180	1.4	5.64	Şubat
13.8	0.02	0.08	W 14.00	1.5	4.13	1743	1.5	6.58	Mart
22.4	0.02	0.07	W 14.22	1.6	5.48	2248	1.6	5.87	Nisan
24.9	0.02	0.07	W 15.30	1.7	7.42	3115	1.6	7.40	Mayıs
30.6		0.07	WNW 18.71	1.8	7.63	3055	1.7	8.47	Haziran
37.0	0.03	0.09	WNW 23.73	1.8	6.85	2889	1.8	10.58	Temmuz
34.5	0.05	0.08	WNW 24.08	1.7	7.09	2901	1.7	10.06	Ağustos
28.7	0.02	0.06	W 18.37	1.5	6.46	2600	1.5	8.59	Eylül
17.7		0.04	W 16.19	1.2	4.39	1854	1.2	6.38	Ekim
11.5	0.02	0.04	W 12.66	1.1	2.62	1065	1.0	5.03	Kasım
6.0	0.02	0.06	ESE 13.11	1.1	2.81	1184	1.1	4.84	Aralık
20.3	0.20	0.80	WNW 16.31	1.5	5.07	25024	1.4	7.07	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü								
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m								
Aylık Minimum 20 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Maksimum 20 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama 20 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Minimum 10 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Maksimum 10 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama 10 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Minimum 5 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Maksimum 5 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Parametre
53	53	53	53	53	53	1	1	Rasat S. (YIL)
0.3	14.2	6.6	0.0	18.4	6.4	0.5	11.8	Ocak
0.9	18.7	8.1	0.1	18.3	8.1	2.2	17.5	Şubat
2.7	27.0	11.6	1.1	26.5	11.9	4.3	25.7	Mart
5.6	32.3	17.0	3.2	33.7	17.8	8.7	41.9	Nisan
11.4	40.7	23.5	9.5	37.7	24.4	15.1	40.1	Mayıs
16.0	44.7	28.6	12.6	48.1	29.5	19.0	49.2	Haziran
21.3	45.5	32.0	18.9	44.7	33.1	20.3	57.6	Temmuz
18.6	45.3	31.5	18.6	45.2	32.5	22.6	52.8	Ağustos
14.9	42.3	26.9	12.0	39.8	27.3	16.4	50.2	Eylül
5.9	30.1	19.9	6.0	34.3	19.6	4.7	28.6	Ekim
0.7	24.2	12.6	1.3	23.2	12.2	4.3	19.7	Kasım
0.4	17.7	8.2	0.0	18.9	7.8	0.2	12.9	Aralık
0.3	45.5	18.9	0.0	48.1	19.2	0.2	57.6	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	Aylık Toplam Açık Yüzey Buharlaşması	Aylık Maksimum Açık Yüzey Buharlaşması mm	Aylık Maksimum 100 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Minimum 100 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama 100 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Maksimum 50 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Minimum 50 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama 50 cm. Toprak Sıcaklığı (°C)	Parametre
3	58	28	36	36	36	36	36	36	Rasat S. (YIL)
0.0	31.7	4.00	14.1	7.4	10.6	12.1	3.8	8.1	Ocak
0.0			13.6	7.1	10.2	13.6	4.2	8.7	Şubat
0.0	70.6	4.40	16.9	7.7	11.8	18.7	5.3	11.5	Mart
0.0	104.3	10.00	20.7	10.5	15.1	25.2	9.0	16.2	Nisan
0.0	168.7	10.40	24.2	13.9	19.4	28.2	13.3	21.8	Mayıs
0.0	223.7	11.60	28.5	18.8	23.8	34.7	18.0	26.9	Haziran
0.0	263.5	12.20	30.0	23.4	27.4	35.1	24.2	30.4	Temmuz
0.0	243.9	11.50	30.8	24.7	28.5	33.7	25.2	30.7	Ağustos
0.0	165.8	9.60	30.2	23.3	26.9	32.2	20.5	27.4	Eylül
0.0	94.9	7.60	27.2	17.9	22.8	27.6	13.7	21.4	Ekim
0.0	36.1	4.80	22.7	12.5	17.6	22.0	8.0	14.7	Kasım
0.0	16.6	3.80	17.6	8.7	13.1	16.3	3.6	10.0	Aralık
0.0	1419.8	12.20	30.8	7.1	18.9	35.1	3.6	19.0	YILLIK

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü									
UZUN YILLAR TÜM PARAMETRELER BÜLTENİ 1960 - 2018 17792 - SALİHLİ Enlem: 38.4831 Boylam: 28.1234 Yükseklik: 111.0 m									
Aylık Minimum İşba Sıcaklığı (°C)	Aylık Maksimum İşba Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama İşba Sıcaklığı (°C)	Aylık Minimum Deniz Suyu Sıcaklığı (°C)	Aylık Maksimum Deniz Suyu Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı (°C)	Aylık Ortalama Küresel Güneş Radyasyonu (cal=cm ²)	Aylık Maksimum Küresel Güneş Radyasyonu (cal=cm ²)	Aylık Toplam Küresel Radyasyon Toplamı kWh=cm ²	Parametre
8	8	8	0	0	0	0	0	0	Rasat S. (YIL)
-10.0	12.1	2.8							Ocak
-10.0	12.0	4.2							Şubat
-8.1	13.8	4.9							Mart
-8.6	15.5	7.2							Nisan
0.2	18.8	11.2							Mayıs
2.1	20.3	14.0							Haziran
3.8	23.2	14.7							Temmuz
0.0	21.9	15.5							Ağustos
1.0	20.4	12.4							Eylül
-7.2	18.1	9.8							Ekim
-5.8	18.1	7.0							Kasım
-9.7	14.3	2.5							Aralık
-10.0	23.2	8.9							YILLIK

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Nazlı Gözde ATAK

Doğum Yeri ve Yılı : Manisa, 1989

Medeni Hali : Evli

Yabancı Dili : İngilizce

E-posta : n_gzd_bcolpan@hotmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Salihli Sekine Evren Anadolu Lisesi, 2007

Lisans :Ankara Üniversitesi, Ziraat Mühendisliği Bitki Koruma Bölümü, 2012

Mesleki Deneyim

Salihli Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü
Sera Sorumlusu

2014 -